

د افغانستان جمهوریت

د عدلی وزارت

پسرې حېرناک

شماره د-م - ۳۱ - ۱۳۶۹ ل

نمبر مسلسل - ۷۲۲

قانون اصول محاکمات

مدنی جمهوري

افغانستان

مدير مسوول: شاه جهان بکيزاد

معاون: نور علم

مھتتم: ايام الدين

تيليفون: ۲۶۲۵۱

قانون آیین دادرسی

فهرست مندرجات قانون اصول مجازات مدنی جمهوری افغانستان

صفحه	باب اول :
(۳)	۱- فصل اول احکام عمومی
(۶)	۲- فصل دوم دعوی
(۷)	باب دوم :
(۷)	۱- فصل اول استناد
(۹)	۲- فصل دوم مبادی دعوی
(۱۷)	۳- فصل سوم جریان رسیدگی قضا یا مدنی در محاکم
(۲۳)	۴- فصل چهارم اجتناب و رد قاضی
(۲۸)	۵- فصل پنجم صلاحیت رسیدگی در قضایای مدنی
(۳۴)	۶- فصل ششم اجراءات مربوط به قضایای خانواده
(۳۹)	۷- فصل هفتم رسیدگی به قضایای حقوق عامه
(۴۱)	۸- فصل هشتم اطلاع، جلب، احضار
(۴۷)	۹- فصل نهم احکام غیابی
(۵۴)	۱۰- فصل دهم استفاده از اهل خبره و مطلع در قضایای مدنی
(۵۹)	۱۱- فصل یازدهم تنظیم اجراءات مقدماتی در قضایای مدنی
(۶۳)	۱۲- فصل دوازدهم جریان محاکم و حضور اشخاص شامل قضیه
(۷۵)	۱۳- فصل سیزدهم فیصله و حکم محکمه
(۸۱)	۱۴- فصل چاردهم قرار محکمه
(۸۳)	۱۵- فصل پانزدهم اسباب حکم (وسایل ثبوت)
	باب سوم : اجراءات در محاکم فوقانی
(۱۰۷)	
(۱۰۷)	۱- فصل اول شکایت و اعتراض بر فیصله های محاکم
(۱۱۰)	۲- فصل دوم صورت تقدیم شکایت یا اعتراض

اسم جلالی

- ۳- فصل سوم اجراءات مقدماتی محکمه فوقانی (۱۱۳)
- ۴- فصل چارم تلویر جاسه قضای غرض رسیدگی به شکایت و اعتراض (۱۱۶)
- ۵- فصل پنجم صدور قرار محکمه فوقانی مبنی بر عدم صحت فیصله (۱۲۲)
- ۶- فصل ششم تقدیم شکایت و اعتراض بر قرار محکمه تحتانی (۱۲۴)
- ۷- فصل هفتم صلاحیت های محاکم فوقانی در رسیدگی بر شکایات علیه احکام صادره محکمه تحتانی. (۱۲۵)
- باب چارم : اجراءات در دیوان قضایای مدنی و حقوق عامه ستره محکمه (۱۳۲)
- ۱- فصل اول رسیدگی ابتدائی قضایا (۱۳۲)
- ۲- فصل دوم شرایط فرجام خواهی و اجراءات مربوط بان (۱۳۳)
- ۳- فصل سوم رسیدگی در مرحله نهائی (۱۳۷)
- ۴- فصل چارم رسیدگی با احکام نهائی محاکم تحتانی از نظر قانونیت. (۱۳۸)
- باب پنجم تجدیدنظر بر فیصله ها و قرارهای نهائی در قضایای مدنی و حقوق عامه (۱۴۷)
- ۱- فصل اول تجدید نظر (۱۴۷)
- ۲- فصل دوم اجراءات مربوط به تجدید نظر (۱۴۸)
- باب ششم : احکام متفرقه (۱۵۰)

سهمی جریاد

بسم الله الرحمن الرحيم

قانون اصول محاکمات مدنی
جمهوری افغانستان
باب اول
فصل اول
احکام عمومی

ماده اول :

این قانون بتاسی از حکم
ماده (۱.۸) قانون اساسی جمهوری
افغانستان بمنظور تنظیم
امور مربوط به قضاوت و طرز
رسیدگی قضایای مدنی در
محاکم جمهوری افغانستان وضع
گردیده است .

ماده دوم :

اهداف اساسی این قانون قرار
ذیل است :

- ۱- رعایت تساوی حقوق
اتباع و تطبیق احکام قوانین
جمهوری افغانستان در قضایای
مدنی .

- ۲- تنظیم رویه عادلانه در
جلسات قضایی

- ۳- تعیین حدود حقوق و وجایب
طرفین دعوی ، شهود و اهل
خبره .

- ۴- تنظیم طرز العمل شهادت
وارزیابی اسناد قانونی

دافغانستان د جمهوریت دمدنی
محاکماتو د اصولو قانون
لومړی باب
لومړی فصل
عمومي حکمو نه
لومړی ماده :

دا قانون دافغانستان جمهوریت
د اساسی قانون د یوسلو اتمی مادی
د حکم پر بنسټ دافغانستان
جمهوریت په محکمو کی دمدنی
قضیو د قضاوت اود خپرو لو د
خرنگوالی د اړو ندو چارو د تنظیم
په خاطر وضع شوی دی .

دوهمه ماده :

د دغه قانون بنسټیز هدفونه
دادي:

- ۱- د اتباعو د حقوقو برابری په
پام کی نیول او په مدنی قضیو کی
دافغانستان جمهوریت دقوانینو
د حکمو نو تطبیقول .

- ۲- په قضایای غوښو کی د
عادلانه چلند تنظیمول .

- ۳- د دعوی د دواړو خواوو ،
شاهدانو او اهل خبری د حقوقو قواو
وجیبو حدود ټاکل .

- ۴- د شهادت اود قانونی
سندونو ، قاطعه قرینو ، مستنبطه

رسمی جرگه

قراين قاطعه ، قواين مستنبطه
واسباب حكم .

۵ - تنظيم امور مربوط به
اسميناف خواهی ، فرجام خواهی
وتجدید نظر به فیصله ها و
قرار های نهائی محاکم .

۶- تسريع رسيدگی دعاوی
مدنی .

ماده سوم :

رسيدگی به دعاوی مدنی از صلا-
حیت محاکم جمهوری افغانستان
است .

ماده چارم :

اصطلاحات آتی در این قانون
معانی ذیل را دارد :

۱- قاضی : شخصی است که
حكم میکند .

۲- محکوم له : شخصی است که
به نفع او حكم شده باشد .

۳- محکوم علیه : شخصی است
که به ضرر او حكم شده باشد .

۴- محکوم به : آنچه که موضوع
حكم قرار گرفته باشد .

۵- طریق حكم : طرز و روش-
اصدار قرار و فیصله است .

۶- قضا : حکمی است که توسط
قاضی به الفاظ و کلمات مخصوص
بصورت قطع و جزم صادر میشود .

قرینو اود حكم دسببو نودرزیابی
دکړنلاری تنظیمول .

۵- داستینا ف غو بنستنی ، فرجام
غو بنستنی اود محکمو پرورو ستنیو
پریکړو او قرارو نو باید دبیاکتنی
داړو ندو چارو تنظیمول .

۶- دمدنی دعوو دخپړل-
چټکوالی .

دریمه ماده :

دمدنی دعوو خپړل دافغانستا ن
جمهوریت د محکمو لهواک څخه
دی .

څلورمه ماده :

پدغه قانون کی لاندن-
اصطلاحات لاندنی معناوی لری :

۱- قاضی : هغه څوک دی چی
حكم کوی .

۲- محکوم له : هغه څوک دی چی
د هغه په گټه حكم شوی وی .

۳- محکوم علیه : هغه څوک دی
چی پر خلاف یی حكم شوی وی .

۴- محکوم به : هغه شی چی د
حكم مو ضوع وی .

۵- د حكم طریق : د قرار او پریکړی
د صادرولو څرنگوالی او ډول دی .

۶- قضاء : هغه حكم ده چی په
ځانگړو الفاظو او کلمو سره په
غوڅ او جزم ډول د قاضی په واسطه
صا دریزی .

رسمی جملہ

۷- حکم : قضاوت قاضی
 او پہ داسی الفاظو سرہ صادر پیری
 چی حکم می وکری ته ... د... په
 مو ضوع ملزم یی او خپل حکم یی
 دمدعی بها په مستردو لو او یا
 تسلیمو لو په ډاگه کوی . او یا می
 حکم وکری چی په مدعی بها کی مدعی
 علیه ته مه مزاحم کیره .

۷- حکم : قضاوت قاضی
 او په داسی الفاظو سره صادر پیری
 چی حکم می وکری ته ... د... په
 مو ضوع ملزم یی او خپل حکم یی
 دمدعی بها په مستردو لو او یا
 تسلیمو لو په ډاگه کوی . او یا می
 حکم وکری چی په مدعی بها کی مدعی
 علیه ته مه مزاحم کیره .

۸- قضای الزام حکم بر ثبوت
 مدعی بها است .
 ۹- قضای بالترك : حکم
 بر عدم البات است .

۸- دالزام قضا: دمدعی بها پر
 ثبوت باندی حکم دی .
 ۹- دبالترك قضا: پر نه اثبات
 باندی حکم دی .

۱- استیناف خواهی : آن است
 که محکوم علیه بحکم صا دره
 محکمه شهر ی، ناحیوی،
 و لسوالی یا علاقہ
 طاری قناعت نموده شکایت
 و اعتراض خود را به محکمه ولایت
 و یا محکمه لوی ولسوالی تقدیم
 نما ید .

۱۰- استیناف غو بنسینه : هغه
 ده چی محکوم علیه دبنیاری، ناحیوی
 ولسوالی یاد علاقہ داری دمحمکی پر
 صادر شوی حکم باندی قناعت ونه
 کړی او خپل شکایت او اعتراض
 دولایت محکمی او یاد لوی ولسوالی
 محکمی ته وړاندی کړی .

۱۱- فرجام خواهی: آن است
 که محکوم علیه بحکم صا دره محکمه
 ولایت یا محکمه لوی ولسوالی
 قناعت نه نموده شکایت یا
 اعتراض خود را به دیوان مربوط
 ستره محکمه تقدیم نما ید .

۱۱- فرجام غو بنسینه : هغه ده
 چی محکوم علیه دولایت دمحمکی یا
 دلوی ولسوالی دمحمکی پرصادر
 شوی حکم باندی قناعت ونه کړی
 او خپل شکایت یا اعتراض دستری
 محکمی اړوند دیوان ته وړاندی
 کړی .

۱۲- اهل خبره : اشخاص
 مسلکی است که در رشته های
 خاص دارای تخصص ، معلومات
 یا تجربه کافی باشند .

۱۲- اهل خبره : هغه مسلکی
 کسان دی چی په څا نگر و څا نگو
 کی دتخصص ، معلوما تو یادکافی
 تجربه لرو نکمی وی .

مکتبہ اسلامیہ

دوہم فصل دعوی

پنجمہ مادہ :

دعوی د محکمی پہو پانندی له پردی څخه د حق غوښتنه ده.

شپږمه مادہ :

څوک چی حق غواړی مدعی او هغه څوک چی حق ور څخه غوښتل کیږی مدعی علیه دی .

اوومه مادہ :

د دعوی دوا پرو خواوو دقانون د حکمو نو سره سم له قانونی اهلیت څخه دی بر خمن وی .

دقانونی اهلیت دنقصان یا نشتونالی او غیابت په صورت کی د ولایت ، وصایت او قیمو میت حکمونه د تطبیق وړ دی .

اتمه مادہ :

مدعی بها غوښتل شوی شی دی او په هغو حقوقو کی شامل دی چی دافغانستان جمهوریت قوا نین یی اټکل کړی دی اود دعوی موضوع کیدای شی .

نهمه مادہ :

(۱) په هغو مدنی قضیو کی چی د دولت حقوق او وجیبی ، کلی یا قسمی گټی یا تاوان مطرح وی د دولت قانونی استازی مدعی یا مدعی علیه په توگه ځای نیسی .

فصل دوم دعوی

مادہ پنجم :

دعوی خواستن حق است از غیر در پیشگاه محکمه .

مادہ ششم :

شخصیکه حق را می خواهد مدعی و شخصی که حق از او خواسته میشود مدعی علیه است .

مادہ هفتم :

طرفین دعوی مطابق احکام قانون دارای اهلیت قانونی باشند .

در صورت نقصان یا فقدان اهلیت قانونی و غیابت احکام ولایت ، وصایت و قیمومت قابل تطبیق است .

مادہ هشتم :

مدعی بهاشی خواسته شده وشامل حقوقی است که قوانین جمهوری افغانستان آنرا پیشس بینی و موضوع دعوی قرار گرفته بتواند .

مادہ نهم :

(۱) نماینده قانونی دولت در قضایای مدنی که حقوق وواجب نفع و ضرر کلی یا قسمی دولت مطرح باشد بحیث مدعی یا مدعی علیه قرار میگیرد .

رسمی کتابچه

(۲) ددغی مادی د لو مری فقری دمندرچ حکم په منظور ددو لست استازی د دولت د قضا یاوو اداره ده.

(۲) نماینده دولت بمنظور حکم مندرج فقره (۱) این ماده اداره قضا- یای دولت می باشد.

لسمه ماده :

ماده دهم :

په هغو قضیو کی چی د کلی او سینو نکی په گډه ډول دگټی یا خاوندوی په محکمه کی دمدعی یا مدعی علیه په توگه د هغوی دځینو کسانو حاضریدل کافی دی لکه خرڅای ، عامه لاز او ورته نور.

در قضا یای که اهالی قریه بصورت مشترک ذینفع باشند حضور بعضی آنها بحیث مدعی یا مدعی علیه در محکمه کفایت میکند مانند چراگاه ، راه عام و امثال آن .

یوو لسمه ماده :

(۱) دعاوی که در جهت نفع و ضرر متوفی و یا مترو که صورت میگیرد و حضور یکی از ورته بحیث مدعی یا مدعی علیه برای رسیدگی در محکمه کافی است .

(۱) هغه دعوی چی د مری دگټی او تاوان او یا مترو کی په اړوند صورت نیسی محکمی ته دڅیر لو له پاره دمدعی یا مدعی علیه په توگه دورنی دیو تن حاضریدل کافی دی.

(۲) در دعوی مترو که عینی ، وارثیکه مترو که در حیات او قرار دارد بحیث خصم شناخته میشود .

(۲) دعینی مترو کی په دعوی کی ، هغه ورته چی مترو که په حیات کی یی ده دخصم په توگه کنل کیږی .

باب دوم

فصل اول

استدعا

ماده دوازدهم :

(۱) استدعا حق مدنی تو سطر عریضه رسمی مطالبه میشود .

دوهم باب

لومری فصل

استدعا

دولسمه ماده :

(۱) دمدنی حق استدعا درسمی عریضی په واسطه غوښتل کیږی .

رسمی جرنیله

(۲) عریضه حقو قی مستقیماً به محاکم یا از طریق شعبات حقوق به محاکم تقدیم و مورد رسیدگی قرار میگیرد .

ماده سیزدهم :

عریضه حقو قی حاوی مطالب دلیل میباشد :

۱- اسم ، والد ، محل ، سکونت اصلی و فعلی ، پیشه ، نمره تذکره مدعی و مدعی علیه
۲- تعیین اندازه مدعی بها و شخص مقصد دعوی .

۳- بیان جنس ، نوع ، قیمت مدعی بها در صورتیکه منقول باشد .

در صورتیکه مدعی بها عقار باشد ذکر موقعیت ، نوعیت و مساحت آن نیز حتمی است .

۴- امضا یا نشان انگشت عارض .

در صورتیکه عارض وکیل ، وصی یا قیم باشد ذکر نمره و تاریخ سند وکالت ، وصایت و قیمومیت با شهرت مکمله آن ضرور است .

۵- تاریخ ایجاد حق و تاریخ تقدیم عریضه .

ماده چهاردهم :

در صورتیکه مدعی بها مشترک و مدعی متعدد باشد استدعا توسط

(۲) حقو قی عریضی محکمو ته په مستقیم ډول یا دحقوقو دځانگو لهلیاری محکمو ته وړاندی کیری او تر خپرلو لاندی نیول کیری .

دیوار لسمه ماده :

حقو قی عریضه دلاندي نیومطالبو لرو نکي ده:

۱- دمدعی او مدعی علیه نوم دپلار نوم ، اصلی او او سنو استو گنځی ، دنده ، دتذکرې نمبر .
۲- دمدعی بها داندازی یا کل اود دعوی لنه مطلب .

۳- دمدعی بها دجنس ، ډول او بیه بیانول په هغه صورت کی چی منقول وی . په هغه صورت کی چی مدعا بها عقاروی دهغی دبیه ډول او ساحی بیانول هم حتمی دی .

۴- دعارض لاسلیک یادگوتی نښه . په هغه صورت کی چی عارض وکیل ، وصی یا قیم وی دوکالت ، وصایت او قیمومیت دسندد نمری او نیټی دده دبشپړی پیژندی په یادولو سره هرو مروده .

۵- دحق درامنځته کیدو نیټه اود عریضی وړاندی کولو نیټه .

څوار لسمه ماده :

په هغه صورت کی چی مدعا بها مشترک او مدعی متعدد وی استدعا

دعویٰ جزیئہ

دیوی عریضی پہوا سطر صورت نیسی .
عریضہ واحد صورت میگیرد .
مادہ پانزدہم :

در صورت وحدت سبب دعوی در مدعی بها و تعدد مدعی علیہ استدعا توسط عریضہ واحد صورت میگیرد .

مادہ شانزدہم :

(۱) عریضہ ایکہ بہ محکمہ ذیصلاح تقدیم میگردد محکمہ بعد از احضار معروض علیہ آنرا بررسی نموده در صورت قناعت معروض علیہ قرار قضائی صادر و جهت اجرا بہ ادارہ حقوق ارجاع میدارد .

(۲) در صورت انکار معروض علیہ محکمہ مطابق بہ احکام قانون رسیدگی مینماید .

مادہ ہفدہم :

عریضہ ایکہ بہ ادارہ حقوق تقدیم میگردد در صورت عدم قناعت مدعی علیہ با طرفین محول محکمہ میشود .

فصل دوم

مبادی دعوی

مادہ ہجدہم :

تحریرات محکمہ ذیصلاح عریضہ واردہ را تبسلیم و بعد از ملاحظہ

پنخلسمہ مادہ :

پہ مدعا بہا کی دعوی د سبب دیووالی اود مدعی علیہ د تعدد بہ صورت کی استدعا دیوی عریضی پہوا سطر صورت نیسی .

شیپار سمہ مادہ :

(۱) ہغہ عریضہ چی وا کمنی محکمی تہو پانڈی کیری محکمہ می د معروض علیہ دحا ضریدو نہ ورو ستہ خیری د معروض علیہ دقناعت بہ صورت کی قضائی قرار صا دروی او داجرا لہ پارہ د حقوقو اداری تہی استوی .

(۲) د معروض علیہ دانکار بہ صورت کی محکمہ دقانون د حکمونو سرہ سمرسیدہ گی کوی .

اووہ لسمہ مادہ :

ہغہ عریضہ چی د حقوقو اداری تہو پانڈی کیری د مدعی علیہ یاد دوا پرو خواوو د نہ قناعت بہ صورت کی محکمی تہ سپارل کیری .

دو ہم فصل

د دعوی مبادی

اتلسمہ مادہ :

دوا کمنی محکمی د تحریرا تو خا نگہ رازسیدلی عریضی اخلی اود محکمی درٹیس لہ کتلو نہ

رسمی جگندله

ورو سته اړوند دفتر کی یسی ثبتوی .
رئیس محکمه به دفتر مربوط ثبت مینماید .

نو لسمه ماده :

په هغه صورت کی چی محکمه په قضیه کی ځان واکمن ونه بولی د هغی دردو لو قرار صادروی .

شلهمه ماده :

په هغه قضیه کی چی لو مړنی اعتراضونه صورت ونیسی محکمه دغه اعتراضات په هغه قضا پی غونډه کی چی د محکمی له خوا ټاکل کیری خپل کیری او قضا یسی تصمیم پری نیول کیری .

یوو یستمه ماده :

لومړنی اعتراضونه په لاندی ډول دی :

۱- د محکمی له خوا د قضیید خپل لو دواک نشتوالی .

۲- د مدعی او مدعی علیه د واک او اهلیت نشتوالی .

۳- پر مدعی علیه باندی په عریضه کی دلیکل شو ی ادعا نه متوجه کیدل .

۴- دعارض او معروض په منځ کی د مخکینی قضا پی حکم صادریدل .

۵- په غیر منقوله مدعابهاکی دمثبت سندونو پر بنسټ مدعی علیه دذوالیدی نشتوالی .

ماده نژد هم :

در صورت تیکه محکمه در رسیدگی به قضیه خود را ذیصلاح تشخیص ننماید قرار رد آنرا صادر میکند .

ماده بیستم :

در قضیه ایکه اعتراضات ابتدا پی صورت گیرد محکمه اعتراضات را در جلسه قضائی که از طرف محکمه تعیین میگردد رسیدگی و تصمیم قضائی اتخاذ میگردد .

ماده بیست و یکم :

اعتراضات ابتدا یسی قرار ذیل است :

۱- عدم صلاحیت رسیدگی قضیه از طرف محکمه .

۲- فقدان صلاحیت و اهلیت مدعی و مدعی علیه .

۳- متوجه نبودن ادعای مندرج عریضه بر مدعی علیه .

۴- صدور حکم قضا یسی

قبلی در موضوع بین عارض و معروض .

۵- عدم ذوالیدی مدعی علیه متکی بر اسناد مثبت مدعی بهای غیر منقول

رسمی سرکندہ

- ۶- له هغی دعوی سره چی په بله محکمه کی دایره ده دقضیـی ارتباط.
- ۷- په بله محکمه کی د عریضی دمندر چی قضیـی دایریدل .
- ۸- تر مرور زمان لاندی د دعوی کړای شوی قضیـی راتلل. **دوه ویشتمه ماده :**
- ۶- ارتباط قضیه با دعوی ایگه در محکمه دیگر دایر است .
- ۷- دایر بودن قضیه مندرج در عریضه در محکمه دیگر .
- ۸- تحت مرور زمان بودن قضیه مورد دعوی .
- ماده بیست و دوم :**

دده قانون دیویشتمی ما دی په مندر جو مو رادو نو کی قضایـی هیات د دواپو خواوو په حضور کی موضوع خپری قضایـی قرار صادروی او دواپو خواوو ته اوروی.

درویشتمه ماده :

هیئات قضائی در موارد مندرج ماده (۲۱) این قانون بحضور طرفین موضوع را رسیدگی نموده قرار قضائی صادر و به طرفین ابلاغ میدارد.

ماده بیست و سوم :

هغه خوا چی دده قانون ددوه ویشتمی مادی پر لیکل شوی قضایـی قرار باندی قناعت ونه لری کولای شی دشلوورغو دمودی په ترڅ کی حاکمی محکمی یا پورتنی محکمی ته خپل اعتراض وړاندی کړی . په دغه حالت کی حاکمه محکمه مکلفه ده معترض ته دنیته په قیدکو لو سره رسیدور کړی او اعتراض یی په اړوند دفتر کی له ثبتولو نه وروسته پورتنی محکمی ته وسپاری.

خلیرویشتمه ماده :

طرفیکه به قرار قضائی مدرج ماده (۲۲) این قانون قناعت نده شته باشد میتواند طی مدت بیست روز اعتراض خود را به محکمه حاکمه یا محکمه فوقانی تقدیم نماید درینحالت محکمه حاکمه مکلف است به معترض به قید تاریخ رسید داده و اعتراض را رابعد از ثبت در دفتر مربوط به محکمه فوقانی احال نماید .

ماده بیست و چارم :

د معقول عذر نه پرته د صورت میعاد تقدیم صورت دعوی و

رسمی جرنیالہ

دعوی اود دعوی دخوا بدو پانہ ی کولو مودہ له پنخلسو ور خو نه نهشی زیا تیدای .

جواب دعوی بدون عذر معقول از پانزده روز بیشتر بوده نمیتواند.

پنڈه و یستمه ماده :

د محکمی دتحریراتو خا نگه مکلفه ده د صورت دعوی د دعوی دخوا ب او ضمیمو له رارسیدو نه درارسیدو د نیتهی په قید کولو سره مدعی او مدعی علیه ته دی رسیدور کړی .

ماده بیستو پنجم :

تحریرات محکمه مکلف است از وصول صورت دعوی ، جواب دعوی و ضمایم آن به مدعی و مدعی علیه باقید تاریخ رسید بدهد .

شپرو یستمه ماده :

د محکمی دتحریراتو خا نگه د دعوی درارسیدو نه ورو ستنه دقضا یی هیات په تشخیص دهغه دسموالی په صورت کی د قانون سره سم په محصول پوری اړوند اجرا ات سر ته رسوای اود محکمی درنیس په لیکلی امر سره صورت دعوی یی په تا کلی فور مه کی لیکلی او یوه نسخه یی دوخت په تا کلو سره مدعی علیه ته دخوا ب دبرابرولو له پاره سپاری . اود دعوی دنه سموالی په صورت کی مدعی د صورت دعوی په تصحیح مکلف کیرزی .

ماده بیستو ششم :

تحریرات محکمه بعد از وصول دعوی در صورت صحت آن به تشخیص هیات قضا ئسی اجرا ات مربوط به محصول رامطابق قانون انجام و صورت دعوی رابه امر تحریری رئیس محکمه درج فور مه معین نموده ویسک نسخه آنرا به تعیین وقت به مدعی علیه غرض تهیه جواب تسلیم میدهد .

و در صورت عدم صحت دعوی مدعی به تصحیح صورت دعوی مکلف میشود .

اووه و یستمه ماده :

دمدعی علیه دخوا ب دبرابردونه وروسته محکمه د قضی دخیر لو نیته دوا پرو خواوو ته اوروی .

ماده بیستو هفتم :

محکمه بعد از تهیه جواب مدعی علیه تاریخ جلسه رسیدگی قضیه را به طرفین ابلاغ نماید .

آیین دادرسی کیسه

آته و یشته ماده :

به بسیطو دعواوو او هغی دعوی کی چی دسلا سی رسیده گی- غوبنتو نکئی وی داسته دعا او ددواوو خواوو دشفا هی خر گندو نوله مخی رسیده گی کیری.

ماده بیست و هشتم :

دردعاوی بسیط ودعوی ایکه ایجاب رسید گی عاجل رانما ید به ملاحظه استدعا واطهارا ت شفوی طرفین رسید گی بعمل می آید.

بسیطی دعوی د دعوا کر و د اوضا عو او احوالو اودزو ندانه دشرايطو له مخی دوا کمئی محکمی به تشخیص پوری اوره لری.

دعاوی بسیط نظر به اوضاع واحوال متداعیین وشرايط زیست به تشخیص محکمه ذیصلاح مربوط است.

نپه و یشته ماده :

ماده بیست و نهم :

هغه مدعی چی خپلی دعوی به قانونی وخت کی محکمی ته وړاندی نه کړی محکمه دنه خصوصت کوئو قضا یی قرار صا دروی او عریضه یی اړو ندی مرجع ته مستردوی.

مدعی ایکه دعوی خودرا درمیعاد قانونی به محکمه تقدیم ننما ید محکمه به ترک خصوصت قرار قضا ئی صادر و عریضه رابرجع موبوط مسترد مینما ید.

دیرشمه ماده :

ماده سی ام :

به هغه صورت کی چی مدعی علیه په قانونی وخت کی خپله لیکلی خوا ب محکمی ته وړاندی نه کړی محکمه به دهغه په شفا هی خوا ب بسنه و کړی او پرمو ضوع بانندی به قضا یی رسیده گی وکړی.

در صورتیکه مدعی علیه جواب تحریری خودرا در میعاد قانونی به محکمه تقدیم ننما ید محکمه به جواب شفوی او اکتفا نموده در موضوع رسیدگی قضا ئی نماید.

یو دیرشمه ماده :

ماده سی و یکم :

که مدعی په نپه و یشته ماده کی د مندرج قضا یی قرار لسه صا دریدو نه وروسته محکمی ته راشی محکمه د موضوع سا بقی

هر گاه مدعی بعد از صدور قرار قضا ئی مندرج ماده (۲۹) به محکمه مراجعه ننما ید محکمه سوابق موضوع را مطالبه

سہمی کریدہ

و بعد از احضار طرف مقابل در موضوع رسیدگی مینماید . مدعی در این حالت به تعقیب دعوی خود مکلف می باشد .

ماده سی و دوم :

هر گاه مدعی بار دوم در میعاد قانونی به اقامه دعوی خود حاضر نشود و اطلاع دایر بر عذر قانونی به محکمه نداده باشد محکمه مجدداً به ترک خصوصیت قرار صادر مینماید .

ماده سی و سوم :

قرار مندرج ماده (۳۲) این قانون تابع احکام استیناف خواهی بوده مگر اینکه قانون بر خلاف آن حکم نموده باشد .

ماده سی و چهارم :

(۱) محکمه ای که قرار مندرج ماده (۳۲) را صادر نموده و قرار مذکور توسط محکمه فوقانی نقض گردد مکلف است به رسیدگی قضیه اقدام نماید .

(۲) محکمه فوقانی مکلف است

قرار نقض خود و رسیدگی مجدد قضیه را توسط محکمه اولی به طرفین ابلاغ نماید .

خواهی او دینی خوا د حاضر ی دو نه ورو سته پر مو ضوع با ندی رسیدگی کوی . پدغه حالت کی مدعی د خپلی دعوی په وړاندی بیولو مکلف دی .

دوه دیرشمه ماده :

که مدعی دو هم ځل بیا په قانونی وخت کی ددعو د اقامه کولو له پاره حاضر نه شی او د قانونی عذر له امله محکمی ته خبر ورکړی نه وی محکمه بیاد نه خصومت کولو قرار صادروی .

دری دیرشمه ماده :

ددغه قانون په دوه دیرشمه ماده کی لیکل شوی قرار داستیناف غوښتنی د حکمو نو تابع دی خودا چی قانون د هغه پر خلاف حکم کړی وی .

څلور دیرشمه ماده :

(۱) هغه محکمه چی په دوه دیرشمه ماده کی لیکل شوی قرار صادر کړی دی خو نو موړی قرار د پورتنی محکمی په واسطه نقض شی مکلفه ده چی دقضیې په څیر لو لاس پوری کړی .

(۲) پورتنی محکمه مکلفه ده دخپل نقض او د لومړی محکمی په واسطه دقضیې د بیا څیر لو په هکله قرار دواړو خواوو ته واوروی .

سهمی چریک

پنجه دیرشمه ماده :

د محکمی دفتر ته دبیا خیر لولو له پاره د قضیې درارسیدو نه ورو - سته مدعی مکلف دی د یو میاشتی په بهیر کې خپله دعوی په اړه نده محکمه کې اقامه کړی په هغه صورت کې چې دقانونی عذر نه پرته په ټاکل شوی موده کې خپل دعوی اقامه نه کړی محکمه د نه خصوصیت کولو قرار صادروی او دغه قرار وروسته دی.

شپږ دیرشمه ماده :

دنکاح په دعوی کې مدعی مکلف دی چې دموجه عذر نه لرلو په حالت کې دعریضی درارسیدو له نیټې څخه دپو میاشتی په بهیر کې خپله دعوی محکمه ته وړاندې کړی ددغی مودی په تیریدو سره محکمه کولای شی دغه خصوصیت کولو قرار صادر کړی، مدعی ته یوازې یوه پلا داستینا فغو بنسټنی حق وړ کول کېږی .

که لومړنی محکمه دوهم ځل بیاد نه خصوصیت کولو قرار صادر کړی دغه قرار وروسته دی .

اووه دیرشمه ماده :

محکمه دلاند نیو دفتر نوالرونکی

ده :

۱ - دواردی او صا دری کتاب

ماده سی و پنجم :

مدعی بعد از ورود قضیه به دفتر محکمه غرض رسیدگی مجدد مکلف است در خلال یکماه دعوی خود را به محکمه مربوطه اقامه نماید در صورتیکه بدون عذر قانونی پداخل میعاد مقرر دعوی خود را اقامه ننماید محکمه به ترک خصوصیت قرار صادر مینماید و این قرار نهائی میباشد .

ماده سی و ششم :

در دعوی نکاح ، مدعی مکلف است در حال عدم عذر موجه از تاریخ وصول عریضه دعوی خود را در خلال مدت یکماه به محکمه تقدیم نماید باسپری شدن این موعد محکمه می تواند به ترک خصوصیت قرار صادر نماید برای مدعی صرف یکبارحق استیناف خواهی داده میشود .

هرگاه محکمه اولی بار دوم به ترک خصوصیت قرار صادر نماید این قرار نهائی می باشد .

ماده سی و هفتم :

محکمه دارای دفاتر ذیل می باشد :

۱- کتاب وارده و صادره .

رسمی جرنیله

- ۲- د جزایی دو سپو داندراج کتاب
۲- کتاب اندراج دوسیه های جزائی .
- ۳- دمذنی او تجار تی قضیود اندراج کتاب
۳- کتاب اندراج قضا یای مدنی و تجار تی .
- ۴- دعاجلو قضیو دغو نـــه و اجندا
۴- اجندای جلسات قضا یای عاجل .
- ۵- دعادی قضیو د غونـــه و اجندا
۵- اجندای جلسات قضا یای عادی .
- ۶- دقضایی حکم دپا نـــه و فورمه
۶- فور مه اوراق حکم قضا ئی .
- ۷- دقضایی حکم دپا نه و ثبت فور مه
۷- فور مه ثبت اوراق حکم قضا ئی .
- ۸- دقضایی قرارو نو د اصل او ثبت فور مه
۸- فور مه اصل و ثبت قرارهای قضا ئی .
- ۹- داوصیاء محاسبه اوصیا .
۹- دفتر محاسبه اوصیا .
- ۱۰- دولا یتو نو د محکمو پرنهایی او غیر نهایی حکمو نو با ندی د شکایتونو او اعتراض د ثبت دفتر
۱۰- دفتر ثبت شکایات و اعتراض بر احکام نهائی و غیر نهائی محاکم ولایات .
- ۱۱- داستینا ف غو بنستنی د ثبت دفتر
۱۱- دفتر ثبت استیناف خواهی .
- ۱۲- ابلاغ پانه
۱۲- ابلاغ نامه .
- ۱۳- د محصو لی سندو نو د ثبت کتاب
۱۳- کتاب ثبت سندات محصو لی .
- ۱۴- شهر یه (تابلو)
۱۴- شهر یه (تابلو)
- ۱۵- دعریضو د ثبت کتاب
۱۵- کتاب ثبت عرایض
- ۱۶- د محصو لی تعرفی دفتر
۱۶- دفتر تعرفه محصو لی .
- ۱۷- دحاضری دفتر
۱۷- دفتر حاضری .
- ۱۸- دقطعی پر یکرو پر تطبیق بانندی دخار نی دفتر
۱۸- دفتر نظارت پر تطبیق فیصله های قطعی .

رسمی جریده

۱۹- داپر تیا وړ نور دفترونه

اته دیرشمه ماده :

د محکمو د دفترو نو او کتابو نو شمیر او ډول دهری محکمی دکارد څا نگړی توب له مخی سره تو پیر لری او محکمو هر یو دخپل کار د څا نگړتیا سره سم ددغه قانون د اووه دیرشمی مادی له مندر جو دفترو نو څخه استفا ده کوی.

نهمه دیرشمه ماده :

د محکمو داداری کار مندانونور مکلفیتونه ددغه قانون دحکمو نو دپه نظر کی نیو لو سره دهغی څا نگړی لایحی په واسطه چی د ستړی محکمی عالی شورا یی تصویب ویوی تنظیمیری .

دریم فصل

په محکمو کی دمدنی قضیو د څیر لو بهیر

خلو یبستمه ماده:

د افغانستان جمهوریت په محکمو کی د ټولو مدنی دعاوو و څیرل په بنسکاره ډول دی.

پر ته له هغو حالتو نو څخه چی بنسکاره څیرنه عامه نظم گډوډ کړی او یاد اشخاصو دژو ند دپټیو اسرارو دافشا کیدو سبب شی.

۱۹- سایر دفاتر مورد نیاز .

ماده سی و هشتم :

تعداد وانواع دفاتر و کتیب محاکم نظربه خصیو صیات کار هر محکمه متفاوت بوده و هر یک از محاکم مطابق به خصوصیت کار خود از دفاتر مندرج ماده (۳۷) این قانون استفاده مینماید.

ماده سی و نهم :

بادر نظر داشت احکام این قانون سایر مکلفیت های کارندان اداری محاکم توسط لایحه جدا گانه ایکه شورای عالی ستره محکمه آنرا تصویب مینماید تنظیم میگردد .

فصل سوم

جریان رسیدگی قضایای مدنی در محاکم

ماده چهارم:

رسیدهگی بتمام دعاوی مدنی در محاکم جمهوری افغانستان علنی می باشد . مگر در حالاتیکه رسیدگی علنی نظم عامه رااخلال ویاسبب افشای اسرار محرمانه زندگی اشخاص گردد .

رسمی جدیدہ

یو خلو پینتمہ مادہ :

بنکاره غو نہی په رسمی ور خو کی دایرین ی او مینه والو ته د نوتلو اجازه ور کول کین ی .

دوه خلو پینتمه ماده :

په ټو لو حالتو نو کی بهدمحکمی دحکم ابلاغ علنی و ی .

دری خلو پینتمه ماده :

پتی غو نه ی په قضیه کی د شاملو کسانو اود هغوی دقانو نی ممثل په حضور دایرین ی اودلزوم په صورت کی شا هدا ن ، اهل خبره اوژبا پرو نکي گپو ن کوی .

خلور اخلو پینتمه ماده :

چاچی پنخلس کلنی سن پوره کپی نه وی او په قضیه کی گپون ونه لری په قضایی غونډوکی گپون کولای نه شی .

پنځه خلو پینتمه ماده :

د محکمی دتحریراتو خانگه مکلفه ده دغو نه ی د دایریدو نه د مخه مدعی او مدعی علیه یاد هغوی قانو نی ممثل ، شا هدا ن ، اهل خبره او ژبا پرو نکي په ټاکل شو یو ځایو نو کی کینوی .

شپږ خلو پینتمه ماده :

قضایی هیات هغو خت دغونډی خوننی ته راننوزی چی دغو نه ی ددا پریدو وخت رسیدلی وی او په

ماده چهل و یکم :

جلسات علنی در روز های رسمی دایرو به علاقه مندان اجازه حضور داده میشود .

ماده چهل و دوم :

ابلاغ حکم محکمه در تمام حالات علنی می باشد .

ماده چهل و سوم :

جلسات سری بحضور داشت اشخاص شامل قضیه وممثل قانونی آنها دایرو در صورت لزوم شهود اهل خبره و ترجمان اشتراک مینمایند .

ماده چهل و چهارم :

شخصیکه سن (۱۵) سا لگی را تکمیل نکرده و شامل قضیه نباشد در جلسات قضائی اشتراک کرده نمیتواند .

ماده چهل و پنجم :

تحریرات محکمه مکلف است قبل از دایر شدن جلسه ، مدعی و مدعی علیه یا ممثل قانو نی شان ، شهود ، اهل خبره و ترجمان رادر محل مختص بان جا بجا نماید .

ماده چهل و ششم :

هیئات قضائی زمانی وارداتاق جلسه میگردد که وقت تدویر جلسه آماده

رسمی جگندہ

واشیخا ص مندرج ماده (۲۷) حاضر
کردیدہ باشند .

ماده چہل و ہفتم :

حین داخل شدن ہیئت قضایی
به اتاق جلسہ ، تمام حاضرین
به پا ایستادہ میشو ندزمانیکہ
قضات اخذ موقع نمودند بجای
خود می نشینند .

ماده چہل و ہشتم :

رئیس جلسہ فصائی رسمیت
جلسہ را بنام خداوند توانا و دادگر
افتتاح ، ترتیب ہیئت قضایی ،
خارنوال و اہل خبرہ ، ترجمان
و منشی جلسہ را به اطلاع حاضرین
میرساند .

ماده چہل و نہم :

رئیس جلسہ قضائی حقوق
وجایب و مکلفیت های اشخاص
شامل قضیہ و جلسہ را توضیح
وبہ منشی جلسہ قضائی
دستور قرائت اجندای جلسہ را
صادر وبعد از معرفی مدعی ،
مدعی علیہ و یا ممثل قانونی آنها
رسیدگی قضیہ را آغاز مینماید .

ماده پنجاہم :

رئیس جلسہ حین رسیدگی قضیہ
نخست بہ مدعی یا ممثل قانونی
او و سپس بہ مدعی علیہ و یا ممثل

پنخہ خلو پینستہ مادہ کی لیکل
شوی کسان حاضر شوی وی .

اووہ خلو پینستہ مادہ :

دغو نہی خو نی تہ دقضا ای ہیات
درانوتلو پہو خت کی قول حاضر
شوی کسان پورته کیری او کو م
وخت چی قضات خپل خا یو نہ
نیسی پہ خپل خا ی کینی .

اتہ خلو پینستہ مادہ :

دقضا یی غو نہی رئیس دغونہی
رسمیت دلوی او دادگر خدا ی پہ
نامہ پرا نیز ی ، دقضا یی ہیات
چوپ بست ، خارنوال ، اہل خبرہ ،
ژباړو نکي اود غونہی منشی
حاضر ینوتہ ور پیژنی .

نہہ خلو پینستہ مادہ :

دقضا یی غو نہی رئیس
قضیی او غو نہی دشاملو کسانو
حقوق ، و جیبی او مکلفیتو نہ
تو ضیح کوی او دقضا یی غو نہی
او منشی تہ دغو نہی داچنداد
لو ستلو دستور صا دروی او د
مدعی ، مدعی علیہ او یاد هغو ی د
قانونی ممثل پہ پیژندلو سر ہد
قضیی خپرلو تہ پیل کوی .

پنخوسمہ مادہ :

دغو نہی رئیس دقضیی د
خپرلو پہو خت کی لو مری مدعی
یاد هغه قانونی ممثل تہ اووروستہ

آرشیو حکمید

مدعی علیه او یاد هغه قانونی ممثل ته وخت ور کوی چی خپله دعوی او دفاع و لوالی .
قانونی او موقع مید هد تا دعوی و دفاع شان را قرائت نمایند

ماده پنجاه ویکم :

طرفین دعوی به کمال آزادی مطالعات خود را قرائت و توضیحات مید هد قبل از ختم گفتاریکطرف طرف دیگر حق ندارد صحبت جانب مقابل را قطع کند .

ماده پنجاو دوم :

استیضاح از مدعی ، مدعی علیه و سایر اشخاص ذیربط از صلاحیت رئیس جلسه بوده هر گاه در جریان محاکمه مطالبی نزد اعضای قضائی جلسه قابل استیضاح باشد به اجازه رئیس جلسه از طرفین استفسار بعمل می آید .

ماده پنجاو سوم :

منشی جلسه مکلف است تمام جریان محاکمه را به ارتباط دعوی و مدافعات شهادت شهود و اظهارات اهل خبره بدون کم و کاست قید ، محضر جلسه نموده و در پای آن امضای رئیس و اشخاص مربوط را اخذ نماید .

یو پنخو سمه ماده:

دعوی دوا پرو خواوو په پوره آزادی خپلی غو بنستنی لوالی او څرگندو نی کوی دیوی خوا دویناد پای ته رسیدو نه د مخه بله خوا حق نه لری د مقابل خوا وینا پری کړی .

دوه پنخو سمه ماده :

مدعی ، مدعی علیه او نورو اړو ندو کسا نو څخه استیضاح د غو نه ی درئیس په واک کی ده که دمحاکی په بهیر کی ځینی مطالب دغونډی د قضای غړیو سره د استیضاح وړ وی دغو نه ی درئیس په اجازه له دوا پرو خواوو څخه پوښتل کیری .

دری پنخو سمه ماده:

دغونډی منشی مکلف دی ، د دعوی ، مدافعاتو ، دشا هدا نو دشهادت اود اهل خبره په څرگندو نو پوری مربوط دمحاکی ټول بهیر بی له کموالی څخه د غونډی په محضر کی قید کړی او د هغه په پای کی درئیس او اړو ندو کسانو لاسلیک تر لاسه کړی .

رهنمای مجرای

خلور پنخو سمه ماده :

دقضا پی غو نه ی لارینوو نه او
سمو ن دغو نه ی درئیس په واک
کی ده .

پنځه پنخوسمه ماده :

په قضیه کی شامل کسان ، د
دعوی د دوا پرو خواوو قانونی ممثل
شا هدا ن ، اهل خبره ، ژباړونکی
او په قضا پی غو نه کی نور شامل
کسان دغونه ی دنظم په رعایت
کولو اود غو نه ی درئیس له امر و نو
څخه په اطاعت کولو مکلف دی .

شپږم پنخو سمه ماده :

مدعی ، مدعی علیه او یاد هغوی
قانونی ممثل ، شا هدا ن ، اهل
خبره او ژباړونکی مکلف دی د
خرگندو نو اود مطلبو نو دتو ضیح
کولو په وخت کی په پښو ودرپښی
خودا چی دغونه ی درئیس هغوی ته
دکښیناستلو اجازه ور کړی .

اووه پنخوسمه ماده :

خوک چی دغو نه ی نظم گډ وډ
کوی ، دغونه ی درئیس ور تـــه
اخطار ور کوی اود سر غړو لو په
صورت کی درئیس کولای شی اخلال
کوو نکلی سپری دغونه ی له خو نی
څخه و شپړی .

انه پنخو سمه ماده :

که دغو نه ی دنظم اخلال کوونکی
مدعی ، مدعی علیه ، یاد هغوی

ماده پنجاه و چارم :

رهبری وانتظام جلسه قضائی
از صلاحیت رئیس جلسه می
باشد .

ماده پنجاو پنجم :

اشخاص شامل قضیه ، ممثل
قانونی طرفین دعوی ، شهود ، اهل
خبره ، متر جمین وسا یـــــــر
شاملین جلسه قضا تی مکلف
به رعایت نظم جلسه و اطاعت
از او امر رئیس جلسه می باشند .

ماده پنجا و ششم :

مدعی ، مدعی علیه و یا ممثل
قانونی آنها ، شهود ، اهل خبره
و متر جمین مکلف اند حیــــن
اظهارات و توضیح مطالب به پا
بایستند مگر اینکه رئیس جلسه
اجازه نشستن رابا آنها بدهد .

ماده پنجاه و هفتم :

شخصیکه نظم جلسه را بر هم
می زند رئیس جلسه او را اخطار
میدهد در صورت تخلف رئیس
میتواند اخلال کننده را از اتاق
جلسه خارج نماید .

ماده پنجاو هشتم :

هرگاه اخلال کننده نظــــم
جلسه مدعی ، مدعی علیه یا ممثل

رسمی حوالہ

قانونی آنها باشد در صورت تکرار تخلف محکمہ میتوانند اخلاص کنندہ را بہ جزای نقدی تہ از سہ ہزار افغانی بیشتر نباشد یا حبس الی یک ہفتہ محکوم نماید.

مادہ پنجم و نهم :

اگر اخلاص کنندہ خار نوال مدنی باشد محکمہ با صدور فرار قضایی بہ تعویض وی اقدام مینماید .

مادہ ششم :

در صورتیکہ اخلاص کنندہ وکیل مدافع باشد محکمہ اورا مطابق احکام قانون تادیب مینماید .

مادہ شصت و یکم :

ہر گاہ شخص در جلسہ قضائی مرتکب جرم قباحت وی جنحہ گردد از طرف محکمہ مطابق بہ احکام قانون مجازات میگردد .

مادہ شصت و دوم :

محکمہ مجازات مندرج مواد (۵۸) الی (۶۰) این قانون را بہ داخل حکم قضائی واجب التعمیل تعیین و حکم مذکور غیر قابل استیناف است .

مادہ شصت و سوم :

درحالات مندرج مواد (۵۸) الی

قانونی مثل وی دبیبا تخلف کولو بہ صورت کی محکمہ کولای شی اخلاص کوو نکئی بہ نقدی جزا چی لہ دری زرہ افغانیو خخہ زیاتہ نہ وی یا تر یوی اونئی پوری پہ بند محکوم کری .

نہم پنخو سمہ مادہ :

کہ اخلاص کوو نکئی مدنی- خار نوال وی محکمہ دقضا پی قرار پہ صا درولو سرہ د ہغہ پہ بدلولو لاس پوری کوی .

شپیتہ مادہ :

پہ ہغہ صورت کی چی اخلاص کوو نکئی مدافع وکیل وی محکمہ ہغہ دقانون د حکمو نو سرہ سم تا دیب کوی .

یو شپیتہ مادہ :

کہ خوک پہ قضا پی غو نہہ کی دقباحت یاد جنحی دجرم مرتکب شی د محکمی لہ خوا د قانون د حکمو نو سرہ سم مجازات کیبری .

دوہ شپیتہ مادہ :

محکمہ ددغہ قانون لہ اتہ پنخو سمی خخہ تر شپیتمی ما دو پوری مندرج مجازات پہ واجب التعمیل قضا پی حکم کی یا کی او دا حکم داستیناف ورنہ دی .

دری شپیتہ مادہ :

ددغہ قانون لہ اتہ پنخو سمی

سهمی جرم

شخه تر شپیتمی مادو پوری په مندر جو حالتو نو کی محکمه کولای شی دغونډی دپای ته رسیدو نه دمخه صادر شوی حکم لغو کړی.

ماده شصت و چارم :

هر گاه محکمه در جرم جنحه در همان جلسه قضا ئی متهم را محکوم به جزا ننماید و یا جرم ارتکابیه جنایت باشد محکمه مکلف است محضر واقعه را ترتیب و امر گرفتاری متهم را صادر و موضوع را به خائنوال مربوطه اطلاع نماید اصدار حکم در این مورد در محکمه مجاور قریب صورت میگیرد.

فصل چهارم

اجتناب ورد قاضی

ماده شصت و پنجم :

رئیس و اعضای محکمه هر يك در حالات آتی از اشتراك در ترکیب محاکمه و رسیدگی بدعوی مدنی اجتناب میورزند :

۱- در صورتیکه در قضیه مورد رسیدگی ذینفع و یا دعوی مربوط به اصول و فروع، زوج، زوجه و یا اقارب آنها باشد.

خلور شپیتمه ماده :

که محکمه د جنحی په جرم کی په هماغه قضا ئی غونډه کی تورن په جزا محکوم نه کړی او یا ارتکاب شوی جرم جنایت وی محکمه مکلفه ده دپینځی محضر جوړ کړی او د تورن د نیولو امر صادر کړی او موضوع اړوندی خائنوالی ته احاله کړی. په دغه مورد کی د حکم صدور په نږدی گاونډی محکمه کی صورت نیسی.

خلورم فصل

دقاضی ډډه کول او ردول

پنځه شپیتمه ماده :

د محکمی رئیس او هر یو غړی په لاندنیو حالتو نو کی د محکمی په جوړښت کی له گډون کولو او د مدنی دعوی له خپرلو شخه ډډه کوی:

۱- په هغه صورت کی چی د ترخپرلو لاندی په قضیه کی ذینفع وی او یا دعوی په اصول او فروع، میره، میرمن او یاد هغوی په خپلوانو پوری اړه ولری.

سرمی چریک

ددی منظور له پاره خپلوان عبارت دی له ورور، وراره، خور، خورزه، تره، عمه، خاله، ماما، خسر او خواښی څخه.

اقارب به این منظور عبارت است از برادر، برادرزاده، خواهر، خواهرزاده، کاکا، عمه، خاله، ماما، خسرو خشو.

۲- په هغه صورت کی چی په محکمه کی مطرح شوی قضیې په اړو ندو سندو نو کی کوم سند لیکلی وی یا لا سلیک کړی وی یاد دعوی په مو ضوع کی پخواد خار نوال، حکم، اهل خبری یا شا هد په تو گه دعقیدی اظهار کړی وی.

۲- در صورتیکه در اسناد مربوط به قضیه مطروحه در محکمه سند را تحریر یا امضا نموده یا در موضوع دعوی قبلا بحیث خانونال حکم، اهل خبره یا شا هد اظهار عقیده کرده باشد.

۳- په هغه صورت کی چی د رئیس یاد محکمی د غړو یو یا د قضیې د دو اړو خواوو د یو تن په منځ کی دعوی وی.

۳- در صورتیکه بین رئیس، یا اعضای محکمه یا یکی از طرفین قضیه دعوی موجود باشد.

۴- په هغه صورت کی چی د دعوی دیوی خوا او در رئیس یسار محکمی د غړو یو دیو تن تر منځ مخکینی خصوصت موجود وی.

۴- در صورتیکه بین رئیس یا یکی از اعضای محکمه یا یکطرف دعوی خصوصت قبلی موجود باشد.

شپږ شپیتمه ماده:

هغه قاضیا ن چی ددغه قانون د پنځه شپیتمی مادې د لومړی فقری دمندرچ حکم سره سم یو بل سره خپلوی لری دمندی قضیې دخپرو لو دمحاکی په جوړ بنیت کی نه شی شا ملیدای.

قضا تیکه بر طبق حکم مندرج فقره (۱) ماده (۶۵) این قانون با همدیگر قرابت داشته باشد نمیتوانند در ترکیب محاکمه در رسیدگی قضیه مدنی شا مل شوند.

اووه شپیتمه ماده:

قاضی کولای شی ددغه قانون قاضی شصت و هفتم:

قاضی میتواند در صورت بروز

تشریح جزئیات

اسبابی خارج از احوال مندرج در مواد ۶۵ و ۶۶ این قانون از اشتراك در رسیدگی دعوی اجتناب نماید.

ماده شصت و هشتم :

در احوال آتی اشتراك رئیس و اعضای محکمه در رسیدگی بعدی قضیه مجاز نمی باشد :

۱- در صورت اشتراك در رسیدگی ابتدایی قضیه .

۲- در صورت اشتراك در رسیدگی قضیه در دیوان های ستره محکمه .

ماده شصت و نهم :

در صورت موجودیت حالات مندرج مواد (۶۷ و ۶۸) این قانون قاضی مکلف است موضوع اجتناب خود را در قضیه به محکمه تقدیم نماید .

ماده هفتاد و یکم :

طرفین دعوی میتوانند در حال موجودیت یکی از حالات مندرج مواد (۶۷) و (۶۸) این قانون رد قاضی را در رسیدگی به موضوع تقاضا نمایند .

به پنخه شپیتمه او شپیر شپیتمه ما دو کی د مندر جو حالتو نو خخه بهر دبل سبب در ا منخته کیدو په صورت کی ددعو ی په خیر لو کی له گپو ن خخه پچه وکړی .

اته شپیتمه ماده ۵ :

په لاند نیو حالتو نو کی دقضیې په وروستی رسیده گی کی درئیس اود محکمی دغړ یو گپو ن مجاز نه دی :

۱- دقضیې په لومړ نی خپرنه کی دگپو ن په صورت کی .

۲- دستری محکمی په دیوانونو دقضیې په خپر لو کی دگپو ن په صورت کی .

نهمه شپیتمه ماده :

ددغه قانون په اووه شپیتمه اته شپیتمه مادو کی د مندر جو حالتو نو دشته والی په صورت کی قاضی مکلف دی په قضیه کی دخپل پچه کولو مو ضوع محکمی ته وړاندی کړی .

او پایمه ماده :

ددعوی دواړه خواو ی کولای شی ددغه قانون په اووه شپیتمه ۱۴ و اته شپیتمه مادو کی یو د مندر جو حالتو نو دشته والی په صورت کی دمو ضوع له خپر لو خخه دقاضی درد غوښتنه وکړی .

سهمی جریده

یو او یایمه ماده :

د قاضی درد غو بنسټه د در یو ورځو په بهیر کی دمو ضوع د خپې لو دپیل نه د مخه په لیکلی او مستند ډول محکمی ته وړا نسی کړی.

دوه او یایمه ماده :

(۱) د محکمی قضایی هیات د قضایی غونډی په ترڅ کی در د اسباب او دلایل وڅیړی د منلو او نه منلو په باب یی درایو په اکثریت تصمیم نیسی او قرار صا دروی.
(۲) درایو د برابری په صورت کی د قاضی رد کیدو ته ترجیح وړ کول کیری.

در ی او یایمه ماده :

په هغه صورت کی چی په لومړنی محکمه کی یو تن قاضی وی درد غو بنسټه پور تنی محکمی ته وړاندی کیری اود رد د منلو په حال کی ، بل یو قاضی ته د قضیې د څیړلو دنده وړ کول کیری.

څلور او یایمه ماده :

که درد غو بنسټه د لو مړنی محکمی قضای یی ټول هیات ته متوجه وی درد د منلو په صورت کی د پور تنی محکمی له خوا د خپې لو اود حکم د صا درولو په خاطر بل قضای یی هیات ټاکل کیری.

ماده هفتاد و یکم :

طلب رد قاضی بصورت تحریری و مستند قبل از آغاز رسیدگی موضوع در خلال سه روز به محکمه تقدیم میگردد .

ماده هفتاد و دوم :

(۱) هیات قضای یی محکمه اسباب و دلایل رد را طی جلسه قضای یی بررسی نموده در مورد قبول و عدم قبول به اکثریت آراء تصمیم اتخاذ و قرار صادر مینماید .

(۲) در صورت تساوی آراء به رد قاضی ترجیح داده میشود .

ماده هفتاد و سوم

در صورت تیکه در محکمه ابتدایه یکنفر قاضی باشد تقاضای رد به محکمه فوقانی تقدیم و در حال قبول رد ، قاضی دیگری به رسیدگی قضیه موظف میگردد .

ماده هفتاد و چهارم :

هرگاه مطالبه رد متوجه تمام هیات قضای یی محکمه ابتدایه باشد در صورت قبول رد ، هیات قضای یی دیگری از طرف محکمه فوقانی بمنظور رسیدگی و صدور حکم تعیین میگردد .

سهمی خبری

پنجه او یایمه ماده :

که درد اسباب دو لایت دمحکمی دریاست یاد هغی دمعا دلی محکمی یود دیوانونو قضا یی هیات ته متوجه وی دمحکمی رئیس دیوبل قاضی په گپون درد دمنلو یا نه منلو په هکله تصمیم نیسی .

په هغه صورت کی چی درد اسبابد ولایت دمحکمی د هغی د انپول محکمی رئیس یاد ستیری محکمی غریب یو نه متوجه وی دستیری محکمی عالی شوراپه دی هکله تصمیم نیسی .

شپن او یایمه ماده :

کوم وخت چی دقاضی دردموضوع مطرح وی دعوی داصل ل شپن نه معطل کیزی .

اووه او یایمه ماده :

که دقاضی دردو لو مورد و نه ثابت نه شی هغه محکمه چی دردپه نه ثابتیدو تصمیم نیسی سوءنیت لرو نکلی درد غوښتو نکلی (مدعی - مدعی علیه) تردری زره افغانیو پوری په نغدی جزا محکومو ی .

اته او یایمه ماده :

هغه قرارونه چی دمحکمی له خوا دردپه باب صادرین ورو ستنی دی .

ماده هفتاد و پنجم :

هر گاه اسباب رد متوجه هیات قضا یی یکی از دیوان های ریاست محکمه و لایت یا محکمه معادل آن باشد رئیس محکمه به اشتراک یک نفر قاضی دیگر درمورد قبول وعدم قبول رد تصمیم اتخاذ میدارد .

در صورتیکه اسباب رد متوجه رئیس محکمه و لایت، محکمه معادل آن یا اعضای ستیره محکمه باشد شورای عالی ستیره محکمه درمورد تصمیم اتخاذ میکند .

ماده هفتاد و هشتم :

زمانیکه موضوع رد قاضی مطرح باشد رسیدگی اصل دعوی معطل قرار داده میشود .

ماده هفتاد و نهم :

هرگاه موارد رد قاضی ثابت نشود محکمه ایکه بعدم ثبوت رد تصمیم میگیرد درخواست کننده رد دارای سوء نیت (مدعی - مدعی علیه) را به جزای نقدی الی سه هزار افغانی محکوم میگردد .

ماده هفتاد و دهم :

قرارهای که از طرف محکمه در مورد رد صادر میشود نهایی می باشد .

رسمی جریڈہ

پنجم فصل

پہ مدنی قضیو کی دخیرونی واک
نہہ اوپایمہ مادہ :

مدنی دعویٰ پہ لومپی پراو کی د
بنیاری، ناحی، ولسوا لی یسا
علاقدار ی د محکمی پہوا سطحیوی
خوا ته کیبری پر ته له هغو حالتونو
خخه چی قانون بل ډول تصریح
کپی وی .

اتیا یمه مادہ :

محکمه د هغو دعووو په خپر لو
لاس پوری کوی چی د حقوقی یا
حکمی شخصیتو نو له خوا د پریکپی
غو بنسینه پی شوی وی .

یو اتیا یمه مادہ :

(۱) مدنی دعویٰ د مدعی علیه د
استو گنی په سیمه کی یوی خوا ته
کیبری .

(۲) که مدعی علیه داستو گنی
خوځا یونه و لری دده پر خلاف
مدنی دعویٰ په هغه محکمه کی
خیپرل کیبری چی مدعی علیه داستدعا
په وخت کی د هغی په قضا پی حوزه
کی استو گنه و لری .

دوه اتیا یمه مادہ :

په هغه صورت کی چی میرونبه
بنخه مدعی علیه وی دد عوی خیپرل
دهغه دمیره داستو گنی د سیمی د
محکمی په واک کی ده .

فصل پنجم

صلاحیت رسیدگی در اقصای
مدنی

ماده هفتاد و نهم :

دعاوی مدنی در مرحله ابتدایی
توسط محکمه شهری، ناحیوی،
و لسوا لی یا علاقه داری فیصله
میشود جز در حالاتیکه قانون
طور دیگری تصریح کرده باشد .

ماده هشتادم :

محکمه به رسیدگی دعاوی اقدام
مینماید که از طرف شخصیت های
حقوقی یا حکمی حل و فصل آن
تقاضا شده باشد .

ماده هشتاد و یکم :

(۱) دعوی مدنی در محل سکونت
مدعی علیه حل و فصل میگردد .

(۲) هر گاه مدعی علیه محل
سکونت متعدد داشته باشد دعوی
مدنی علیه وی در محکمه رسیدگی
میشود که مدعی علیه حین استدعا
در حوزه قضا پی آن سکونت
داشته باشد .

ماده هشتاد و دوم :

در صورتیکه زن شوهر دار مدعی
علیه باشد رسیدگی دعوی از صلا
حیت محکمه محل اقامت شوهر
میباشد .

سرمی جریده

دزی اتیایمه ماده :

په هغه صورت کی چی نجلی د واده سن ته رسیدلی یاد مدعی علیه دبشپر حقو قی اهلیت څخه برخمن وی دد عوی څیرل دده دپلار او یاد هغو شرعی محارمو داستو گنځی د محکمی له واک څخه ده چی د هغه داعاشی او پالنی متکفل دی .

څلور اتیایمه ماده:

که اهلیت نه لرو نکي او یا د نیمگړی اهلیت خاوند مدعی علیه وی دد عوی څیرل دولی ، و صی یا قیم د استو گنځی د محکمی له واک څخه دی .

پنځه اتیایمه ماده :

د محجور ، مفقود او غایب استو گنځی ددوی دقانونی قایم مقام استو گنځی دی .

شپږ اتیایمه ماده :

که د دولت کار کوو نکي یا د وسله وال پوځ منسوب کسان په مدنی قضیوکی مدعی علیه وی ددعوی څیرل دهغوی دکار ځای د محکمی له واک څخه ده .

اووه اتیایمه ماده :

د مسافر یا کلهوال دعوی په هغه صورت کی چی مدعی اومدعی علیه وی په هغه ښاری ، ناحیوی ،

ماده هشتاد و سوم :

در صور تیکه دختر حایز سن ازدواج یا دارای اهلیت حقو قی کامل مدعی علیه باشد رسیدگی دعوی از صلاحیت محکمه محل اقامت پدر و یا محارم شرعی میباشد که متکفل اعاشه و پرورش وی است .

ماده هشتاد و چارم :

هرگاه شخص فاقد یا ناقص اهلیت، مدعی علیه باشد رسیدگی دعوی از صلاحیت محکمه محل اقامت ولی ، و صی یا قیم میباشد .

ماده هشتاد و پنجم :

اقا متگاه محجور ، مفقود و غایب اقا متگاه قایم مقام قانونی آنها می باشد .

ماده هشتاد و ششم :

هرگاه کارکنان دولت، منسوب بین قوای مسلح در قضا یای مدنی مدعی علیه باشند رسیدگی دعوی از صلاحیت محکمه محل کار آنها میباشد .

ماده هشتاد و هفتم :

دعوی مسافر یا کوچی درصوبه رتیکه مدعی و مدعی علیه باشند در محکمه شمهری ، ناحیوی ، ولسوا-

رسمی جزئیات

لی یا علاقه داری دایر میگردد که طرفین صلاحیت رسیدگی محکمه را قبول نمایند .

ماده هشتاد و هشتم :

هر گاه یکی از طرفین دعوی به صلاحیت محکمه ای که به دعوی مذکور رسیدگی میکند اعتراض داشته باشد باید اعتراض خود را قبل از دایر شدن دعوی به همان محکمه تقدیم کند در غیر آن صلاحیت محکمه قبول شده تلقی میگردد .

ماده هشتاد و نهم :

هر گاه مدعی علیه در محل سکونت مدعی حد اقل یکسال اقامت نموده باشد محکمه ذیصلاح محکمه محل سکونت مدعی می باشد .

ماده نودم :

محکمه ذیصلاح برای رسیدگی معاملات مدنی تا جر یا پیشه وریکه مدعی علیه باشد محکمه محل تجارت ، پیشه و یا محکمه محل سکونت اصلی وی است .

ماده نود و یکم :

در صورت تیکه برای اجرای یک معامله معین قانونی اقامتگاهی اختیار گردد محکمه ذیصلاح برای

والسوا لی یا علاقه داری به محکمه کی دایرین چی دواپه خواوود هغی محکمی درسیده گی واك قبول کپی .

انه اتیایمه ماده :

که د دعوی ددوا پرو خواووو تن د محکمی پرواك بانندی اعتراض ولری چی نوموپی دعوی خیری باید خپل اعتراض د دعوی د دایریدو نه دمخه هغی محکمی ته وپانندی کپی پر ته له دی د محکمی واك قبول کپی شوی گنل کیری .

نپه اتیایمه ماده :

که مدعی علیه دمدعی داستوگنی به سیمه کی کم ترکه یو کال او سیدلی وی واکنه محکمه دمدعی داستو گنخی محکمه ده .

نوی یپه ماده :

د هغه سوداگر یا کسبگر دمدنی معا ملو د خپرو له پاره چی مدعی علیه وی واکنه محکمه یی دسوداگری یا کسبگری دخی محکمه او یا دهغه داصلی داستو گنخی محکمه ده .

یو نوی یپه ماده :

په هغه صورت کی چی د یو ی پاکلی قانونی معا ملی دسر ته رسولو له پاره کوم داستو گنخی غوره کیری له معا ملی شخه درا پیدا شوی دعوی دخیرو له پاره

سرمی خرید

واکمنه محکمه دغوره شو ی استو-
گنخی محکمه ده.

دوه نوی یمه ماده :

رسیدگی دعوی ناشی از زما مله
محکمه آقا متگاه اختیار شده است.

ماده نود و دوم :

رسیدگی دعوی تقسیم یا تر که
از صلاحیت محکمه شمهری، ناحیوی
والسوالی، علاقه داری می باشد که
عین مورد تقسیم یا تر که در حوزه
آن قرار دارد .

دو یش یا ترکی ددعوی خیر ل
دهغه بناری ، ناحیوی، والسوالی یا
دعلاقه داری دمحمکی له واک بخخه ده
چی دو یش یا ترکی وپ عین دهغه
په حوزه کی وی.

در صورت مو جودیت عین در
حوزه های مختلف قضا یی صلاحیت
رسیدگی از محکمه ای می باشد
که قسمت اعظم عین در آن واقع
باشد .

په بیلا بیلو قضا یی حوزو کی د
عین دشته والی په صورت کی
دخیر لو واک دهغی محکمی خخه دی
چی دعین زیاتره بر خه پکی ده.

دری نوی یمه ماده :

ماده نود و سوم :

انتقال دعوی بعد از دایر شدن
دریک محکمه و در ج در فورمه
خاص به محکمه دیگر جواز ندارد
در صورت تقاضای اجتناب از طرف
قاضی یا رد وی از طرف مدعی علیه
د رهمان محکمه هیات قضا یی
دیگری تعیین و به دعوی رسیدگی
مینماید .

په یوه محکمه کی د دایر ید ونه
ورو سته د دعوی لیر دول او په
بله محکمه کی په خا نگر ی فورمه
کی یی لیکل جوازه لری . دقاضی
له خوا دهغه کولو د غو بنسنتی یاد
مدعی علیه له خوا دهغه دردکیدوپه
صورت کی په هماغه محکمه کی
بل قضا یی هیات تامل کیری او
دعوی خیری .

خلور نوی یمه ماده :

ماده نود و چهارم :

هر گاه صلاحیت حوزه وی یا
موضوعی محکمه به انفا ذ قانون
جدید تغییر یابد رسیدگی قضیه از
صلاحیت محکمه ای می باشد که
دعوی در آن دایر است .

که د محکمی حوزه وی یا
موضوعی واک دنوی قانون په
نافذ یدو سره بدلون و مو می د
قضیی خیرال دهغی محکمی له واک
خخه دی چی دعوی پکی دایره ده.

آرمان‌شماره

پنجه نوی یمه ماده :

په افغانستان کی په استوگن بهر نیو اتباعو پوری مربوط د مدنی قضیو ددعوی خپرل دافغانستان جمهوریت د محکمو لهوا کڅخه دی.

شپږ نوی یمه ماده :

د هغه بهر نیو تبعی پر دعوی باندی رسیدگی چی په افغانستان کی استوگنخی ونه لری په لاند نیو حالتو نو کی دافغانستان جمهوریت په محکمو پوری اړه لری :

۱- په هغه صورت کی چی بهر نیو سړی دافغانستان په جمهوریت کی په خپله اختیاری استوگنخی و لری .

۲- په هغه صورت کی چی د عقد موضوع یا دتنفید خای یی دافغانستان په جمهوریت کی وی.

۳- په هغه صورت کی چی د ترکی په غوښتنی پوری مربوط دعوی دافغانستان په جمهوریت کی پیل شوی وی .

۴- په هغه صورت کی چی د مترو کی ټول مالونه او یا یوه برخه یی دافغانستان په جمهوریت کی وی.

اووه نوی یمه ماده :

دمیره دنشتوالی یا مفقودی له

ماده نود و پنجم :

رسیدگی دعوی قضا یای مدنی مربوط به اتباع خارجی مقیم در افغانستان از صلاحیت محاکم جمهوریت افغانستان است .

ماده نود او ششم :

رسیدگی دعوی مربوط به تبعه خارجی که در افغانستان محل سکونت نداشته باشد در حالات آتی مربوط به محاکم جمهوریت افغانستان می باشد :

۱- در صورتیکه خارجی در جمهوریت افغانستان از خود اقامتگاه اختیاری داشته باشد .

۲- در صورتیکه موضوع عقد یا محل تنفیذ آن در جمهوریت افغانستان باشد .

۳- در صورتیکه دعوی مربوط به مطالبه ترکه در جمهوریت افغانستان از آغاز یافته باشد .

۴- در صورتیکه کل یا قسمتی از اموال مترو که در جمهوریت افغانستان باشد .

ماده نود و هفتم :

رسیدگی دعوی تفریق به سبب

رسمی جریڈیہ

غیاب یا مفقودی زوج از صلاحیت محکمہ محل سکونت مدعی می - باشد .

ماده نود و هشتم :

رسیدگی دعوی تصدیق به سبب حبس علیه زوج محبوس مطابق احکام قانون از صلاحیت محکمہ محل حبس زوج میباشد .

ماده نود و نهم :

اقامه دعوی به سبب ضرر علیه زوجیکه در افغانستان محل سکونت و یا اقامت داشته مدعی علیه بعد از تحقق اسباب ضرر ، زوجہ خود را ترک و بخارج فرار نموده باشد در محکمہ محل سکونت زوجہ صورت میگیرد .

ماده یکصدم :

محکمہ با صلاحیت برای اقامه دعوی علیه شخصیکه بدون مجوز قانونی افغانستان را ترک نموده باشد در حالات آتی محکمہ محل سکونت مدعی می باشد :

- ۱- دعوی نفقه زوجہ ، اصول و فروع .
- ۲- دعوی ثبوت نسب .
- ۳- دعوی سلب ولایت .

امله دتفریق دعوی دخیر لو واک دمدعی داستو گنخی د محکمہ خخه ده .

اتهنوی یمه ماده :

دبندی میره پر خلاف د بند په سبب دتفریق د دعوی دخیر لو واک دقانون د حکمو نو سره سم دمیره د بند خای د محکمہ له واک خخه دی .

نپه نوی یمه ماده :

د هغه میره پر خلاف چی په افغانستان کی داستو گنی او یا اوسیدنی خای لر له ، مدعی علیه د ضرر د اسبابو له تحقق نه وروسته خپله میرمن یی پری اینی او بهر ته تبتیدلی وی د ضرر له امله د دعوی اقامه کول دمیرمنی د استو گنخی په محکمہ کی صورت نیسی .

سلمه ماده :

د هغه چا پر خلاف د دعوی د اقامه کولو له پاره واکمنه محکمہ چی بیله قانونی مجوز خخه افغانستان یی پری اینی وی په لاند نیو حالتو نو کی دمدعی داستو گنخی محکمہ ده :

- ۱- د میرمنی ، اصول ارفروع دنفقی دعوی
- ۲- دنسب د ثابتولو دعوی .
- ۳- د ولایت د سلبو لو دعوی .

قانون حقوق خانواده

۴- دعوی سلب و صایت و قیمو-

میت .

فصل ششم

اجرا آت مربوط به قضا یای خانواده

ماده یکصد و یکم :

موضوعات ذیل شامل قضا-
یای خانواده است :
۱- از دواج و حقوق ناشی
ازان .

۲- حقوق ناشی از معاشرت
زوجیت .

۳- منازعات مالی ناشی از
رابطه زوجیت .

۴- دعوی مربوط به نسب .

۵- مسایل مربوط به حضانت و
نفقة طفل .

۶- انحلال ازدواج به هر علتیکه
باشد .

۷- مسایل مربوط به زوج غایب
ومفقود .

۸- سایر موضوعاتیکه مطابق
احکام قانون از قضایای خانواده گی
تشخیص گردد .

ماده یکصد و دوم :

(۱) انصراف از دعوی نامزدی

در صورت احال به محکمه به داخل

قرار قضا بی رسیدگی میگردد .

-۳۴-

۴- دوصایت او قیمو میت د

سلبولو دعوی .

شپزم فصل

دکور نی په قضیوپوری اجرا آت
یو سلو لومپی ماده :

لاند نی موضوعات دکور نی په
قضیو کی شامل دی:

۱- واده او الهغه خخه راپیدا
شوی حقوق .

۲- دزوجیت له معاشرت خخه
راپیداشوی حقوق .

۳- دزوجیت له اړیکی خخه
راپیداشوی مالی شخړی .

۴- په نسب پوری مربوطی
دعوی .

۵- دماشوم په حضانت او
نققی پوری مربوطی مسالی .

۶- دواده پرتکیدل په هر علت
چی وی .

۷- په غایب او ورک میره پوری
مربوطی مسالی .

۸- نور هغه موضوعات چی
دقانون دحکمونو سره سم

دکور نی قضیو خخه وگنهل شی .

یوسلو دو همه ماده :

(۱) محکمی ته دمحول کید وپه

صورت کی دکور دی له دعوی

خخه انصراف په قضا بی قرار کی

خیرل کیبری .

کتاب قوانین دادرسی

(۲) قرار محکمه در مورد انصراف از دعوی نا مزدی قطعی بوده قابل رسیدگی محکمه فوقانی نمیی باشد .

ماده یکصد و سوم :

استر داد هدایا مطابق به احکام قانون صرف از نامزد مطالبه شده میتواند .

ماده یکصد و چارم :

(۱) محکمه قبل از دوران دعوی نکاح اطمینان خود را به شهرت عقد حاصل مینماید .

(۲) معلومات در مورد شهرت عقد نکاح از حاضرین محفل عقد صورت میگیرد .

ماده یکصد و پنجم :

اجرا آت و رسیدگی محکمه بعد از اخذ معلومات مبنی بر دوران دعوی نکاح یارد دعوی بداخل قرار قضایی بعمل می آید و این قرار قطعی است .

ماده یکصد و ششم :

(۱) هر گاه حین رسیدگی دعوی نکاح در مورد محل بود و باش مدعی علیه اختلافی رو نما گردد، محکمه راجع به تعیین محل اقامت مدعی

(۲) دکورن دی له دعوی خسه دانصراف په هکله د محکمی قرار وروستی دی دپورتنی محکمی دخیر لو وړنه دی .

یوسلو دریمه ماده :

دسو غاتو نو مستردول دقانون د حکمو نو سره سم یوازی له نامزد خسه غوښتل کیدای شی .

یوسلو څلورمه ماده :

محکمه دنکاح ددعوی دوران ور کولو نه د مخه د عقد پر شهرت باندی خپل ډاډ تر لاسه کوی .

(۲) دنکاح د عقد د شهرت په باب د عقد په غوښه کی حاضر شو یو کسانو خسه معلومات صورت نیسی .

یوسلو پنځمه ماده :

دنکاح ددعوی دوران یاددعوی در د کیدو په هکله د معلوماتو د لاس ته راوړلو نه وروسته د محکمی اجراآت او خیرنی په قضایی قرار کی عملی کینی او د اقرار وروستی دی .

یوسلو شپږمه ماده :

(۱) که دنکاح د دعوی دخیر لو په وخت کی د مدعی علیه داستو گنځی په باب تو پیر منخته راشی، محکمه د مدعی علیه داستو گنځی د ټاکلو په باب د دواړو خواوو د

کتاب قوانین حقوق خانواده

علیها با نظر داشت مصالح طرفین تجویز اتخاذ مینماید .

(۲) در تجویز محکمه را جمع به تعیین محل اقامت زن محل اقامت پدر، پدر کلان، برادر و بالتر تیب محارم شرعی زن و مو قعیت مو- سسات خیره شامل می باشد .

(۳) محکمه میتواند با مطالعه مصالح طرفین در تعیین یکی از محلات متذکره تصمیم اتخاذ نماید.

ماده یکصد و هفتم :

هر گاه زن در یکی از محلات مندرج فقره (۲) ماده (۱.۶) این قانون اقامت داشته باشد حل و فصل دعوی مربوط تابع اجندای عاجل است .

ماده یکصد و هشتم :

اقامه دعوی فسخ نکاح منکوحه به علت عدم تکمیل اهلیت از دواج در هنگام عقد بعد از تکمیل سن (۱۷) سالگی جواز ندارد .

ماده یکصد و نهم :

تثبیت اهلیت ازدواج طبق احکام مندرج فصل دهم این باب صورت میگیرد .

بسیگنه دبه نظر کی نیو لو سره تجویز نیسی .

(۲) د محکمی په تجویز کی د بنځی داستو گنځی دتا کلو په هکله دپلار، نیکه، ورور او په تر تیب سره د بنځی دشرعی محارم مو استو گنځی اود خیره مو سسو مو قعیت شامل دی.

(۳) محکمه کولای شی ددواړو خواوو د بنځیگنو په مطالعه کولو سره یودنو مور یو ځایو نو په تا کلو سره تصمیم نیسی .

یوسلو اوو مه ماده:

که بنځه ددغه قانون دیو سلو شپږ می مادی د دویمی فقری د مندر جو ځایو نو په یوه کسی استوگنه و لری دمربوطی دعوی یوی خوانه کول دعاجل اجندا تابع ده.

یوسلو اتمه ماده :

د عقد په وخت کی د واده د اهلیت دنه بشپړو لو له امله د منکو حی د نکاح پر فسخ بانندی د دعوی اقامه کول د اوو له کلنی د سن له بشپړو لو نه وروسته جواز نه لری.

یوسلو نهمه ماده :

د واده د اهلیت تثبیت ددی باب لسم فصل د مندر جو حکمو نوسره سم صورت نیسی .

رسمی جراید

ماده یکصد و دهم :

هر گاه در دعوی تفریق به سبب ضرر، ضرر مورد ادعا مو جه نباشد و نزد محکمه خوف شقاق و اختلاف بین زو جین متصور گردد محکمه دو نفر شخص عا دل را یکی از اقارب زوج و دیگری از اقارب زو جه جهت اصلاح آنها بحیث حکم تعیین مینماید .

ماده یکصد و یازدهم :

در دعوی تفریق به سبب ضرر، حکم بیش از دو مرتبه تعیین شده نمیتواند .

ماده یکصد و دوازدهم :

محکمه با ستناد د لایل فراهم شده توسط حکمین حکم خود را موجه صادر مینماید .

ماده یکصد و سیزدهم :

توجه سوگند در دعاوی تفریق به سبب ضرر صورت نمی گیرد .

ماده یکصد و چاردهم :

هر گاه عیب زوج د رخلال مدت یکسال مرفوع نگردد محکمه با نظر داشت حکم ماده (۱۷۹) قانون مدنی به تفریق بین زو جین حکم مینماید .

ماده یکصد و پانزدهم :

در دعوی تفریق به سبب غیابت

یوسلو لسمه ماده :

که دضرر له امله دتفریق په دعوی کی ادعاشوی ضرر مو جه نه وی او محکمی سره د میر من اومیره ترمنخ دکرکیچ او اختلاف ویره مو جودشی محکمه دوه تنه عادل کسان یودمیره د خپلوا نو خخه او بل یودمیر منی د خپلوا نو خخه دهغوی داصلاح کولو له پاره د حکم په توگه ټا کی .

یوسلو یوو لسمه ماده :

دضرر له امله د تفریق په دعوی کی حکم له دوه څلی خخه زیات نه شی ټاکل کیدای .

یوسلو دوو لسمه ماده :

محکمه د حکمو نو په واسطه د راټول شو یو دلیلو نو پر بنسټ خپل حکم په مو جه ډول صا دروی .

یوسلو دیار لسمه ماده :

دضرر له امله دتفریق په دعواوو کی دلوری تو جیه کول صورت نه نیسی .

یوسلو آخوار لسمه ماده :

که دمیره عیب دیو کال په بهیر کی لری نهشی محکمه دمدنی قانون دیوسلو نهه او پایمی مادی دحکم دپه نظر کی نیو لو سره دمیره او میرمنی ترمنخ په تفریق حکم کوی .

یوسلو پنځلسمه ماده :

دغیابت له امله دتفریق په دعوی

رسمی حکم

در صورتیکه زوج مسکن معلوم معین داشته باشد در محکمه موضوع را به زوج غائب کتباً اعلام نموده مدت را جهت عودت به مسکن زوج و یا خواستن وی به اقامت گاه خودش برای زوج تعیین نماید.

ماده یکصد و شانزدهم :

در صورتیکه زوج غایب با وجود وصول اعلام محکمه و انقضای مدت معینه به غیابت خود ادامه دهد محکمه با تعیین وکیل برای غائب به موضوع رسیدگی مینماید.

ماده یکصد و هفدهم :

هر گاه زوج غایب مسکن معلوم و معین نداشته و یا وصول اعلام تحریری به زوج غایب ممکن نباشد موضوع به تعیین مدت احضار ذریعه رادیو اعلان میگردد مدت باین منظور از تاریخ اعلان کمتر از یکماه بوده نمیتواند.

ماده یکصد و هجدهم :

در صورتیکه زوج غایب با وجود اعلان رادیو بدون ارایه عذر قانونی در مدت معین حاضر نگردد محکمه

کی به هغه صورت کی چی میپره معلوم او تا کلی استو گنخی و لری محکمه دا موضوع په لیکلی دول غایب میپره ته اعلاموی . دمیرمنی استو گنخی ته دراستنیدو او یا خپل استو گنخی ته د هغه در ا غوښتلو په خاطر میپره ته موده تا کی .

یوسلو شپاړسمه ماده :

په هغه صورت کی چی غایب میپره د محکمی دا اعلام دور رسیدو اود تا کلی مودی د تیریدو سره سره خپل غیابت ته دوام ورکوی محکمه غایب له پاره دوکیل په تا کلو سره موضوع خپری.

یوسلو اوولسمه ماده :

که غایب میپره معلوم او تا کلی استو گنخی ونه لری او یا غایبه میپره ته د لیکلی اعلام دور رسیدو امکان نه وی موضوع د حاضریدو مودی په تا کلو سره درادیو له لاری خپریږی د دغه منظور له پاره موده دا اعلان د نیتی نه له یوی میاشتی څخه که نه شی اوسیدای.

یوسلو اتلسمه ماده :

په هغه صورت کی چی غایب میپره درادیو د خبرتیا سره سره قانونی عذر له وړاندی کولو نه پرته په تا کلی موده کی حاضر نه شی محکمه د مسخروکیل د تا کلو نه

سازمان حقوق

بعد از تعیین و کیل مسخر در مو-
ضوع رسیدگی و به تفریق بین
زوجین حکم مینماید .
ماده یکصد و نهم :

دعوی انحلال ازدواج علیه زوج
مفقود که حیات و ممت آن معلوم
نباشد با نظر داشت حکم ماده
(۳۲۶) قانون مدنی قبل از انقضای
مدت چهار سال جواز ندارد .

ماده یکصد و بیستم :

در تعیین حکم و مسایل مربوط به
آن ورد دعاوی تفریق به سبب عیب
ضرر ، عدم انفاق و غیابت زوج
محکمه احکام قانون مدنی را نیز
رعایت مینماید .

فصل هفتم

رسیدگی به قضایای حقوق عامه

ماده یکصد و بیست و یکم :

عرایض مربوط به دعاوی حقوق
عامه مستقیماً به محکمه شهر کابل
محاکم ولایات یا لوی و لسوا لی
تقدیم و در موضوع به ترتیب ذیل
اجراآت میگردد :

۱- ابلاغ کتبی محتویات عریضه
باداره قضایای دولتی .

وروسته موضوع خیری اودمیره
او میرمنی بر منخ به تفریق حکم
کوی .

یوسلو نو لسمه ماده :

دهغه ورك میره پر خلا ف دوا ده
دپنگیدو دعوی چی ژوند اومرینه پی
معلومه نه وی دمدنی قانون د
دری سوه شپیر و یشتمی مادید
حکم دپه نظر کی نیولو سره دخلورو
کالو دمودی له تیریدو نه د مخه
جوازه لری .

یوسلو شلمه ماده :

د حکم دپاکلو او په هغه پوری
مربوطو مسالو په هکله اود عیب
ضرر ، نفقه نه ور کولو اود میره
د نشتوالی له امله د تفریق دعاوو
په ردو لوکی دمدنی قانون
حکمونه هم په پام کی نیسی .

اووم فصل

دعایای حقوقی و قضایای خیر

یوسلو یوویشته ماده :

دعایای حقوقی به دعاوو پوری
مربوطی عریضی به مستقیمه توگه
د کابل بناری محکمی ، د ولایتو نو یا
لوی و لسوا لی محکمو ته و پاندی
کیبری او په موضوع کی په لاندی
دول اجراآت کیبری :

۱- د دولت د قضایا و اداراتی ته
د عریضی د محتویاتو لیکلی ابلاغ .

رسمی جریده

۲- مطالبه سوابق قضیه ، حضور
نماینده قضا یا ی دولت و ممثل قلا-
نونی شخصیت های حکمی با تعیین
تاریخ.

۳- استماع اظهارات و دفاع
طرفین قضیه در جلسه مقدماتی .

ماده یکصد و بیست و دوم :

هر گاه بعد از استماع اظهارات
و دفاع ، محکمه در نتیجه ارزیابی
دلائل طرفین در یابد که حل
منازعه ایجاب رسیدگی را میکند
قرار خود را مبنی بر دوران دعوی
صادر مینماید .

ماده یکصد و بیست و سوم :

در صورت تیکه محکمه در جلسه
مقدماتی به این نتیجه برسد که
نزاع اصلا ایجاب رسیدگی محکمه
را نمی نماید قرار خود را مبنی بر
عدم دوران دعوی صادر میکند .

ماده یکصد و بیست و چهارم :

قرار قضایی مندرج ماده (۱۲۲)
این قانون قطعی نبوده به استر
شکایت طرف قضیه یا اعتراض
نماینده قضا یا ی دولت قابل
رسیدگی مجدد در دیوان مربوط
سترد محکمه می باشد .

۲- دقضی سوابق را غوبنتل
دو دولت دقضایاوو داستازی او د
حکمی شخصیتو نو د قانونی ممثل
دنیتهی په پاکلو سره حاضریدل .

۳- په لومړنی غونډه کی دقضی
ددواوو خواوو دخر گندو نو اودفاع
او ریدل .

یوسلو دوه اویشتمه ماده :

که دخر گندو نو او دفاع له
او ریدو نه وروسته محکمه ددواوو
خواوو ددلیلو دارزیابی په نتیجه کی
پوه شی چی دشخړی هوارول د
خیر لو غوبنتو نکي ده خپل قرار
دعوی د دوران په هکله صادروی .

یوسلو درویشتمه ماده :

په هغه صورت کی چی محکمه
په لومړنی غونډه کی ودی نتیجی
تهور سپری چی شخړه اصلا د
محکمی دخیر لو غوبنتو نکي نه ده
خپل قرار د دعوی دنه دوران په
هکله صادروی .

یوسلو شلویرویشتمه ماده :

دده قانون په یوسلو دوویشتمه
ماده کی لیکل شوی قرار قطعی نه دی
دقضی دیوی خوا دشکایت یاد دولت
دقضایاوو استازی داعترض له
امله د ستری محکمی په اپوند دیوان
کی دیبا خیر لو وړ ده .

رهنج بکندبه

ماده یکصد و بیست و پنجم :
هر گاه در قضیه ای که با اداره
قضا یای دو لت موا صلت مینماید
قناعت طرف مقابل بدو ن رسیدهگی
محکمه حاصل نشود اداره قضایای
دو لت قضیه را غرض حل و فصل
به محکمه مربوط ارجاع مینماید .
ماده یکصد و بیست و هشتم :

در مورد مواضو عا تیکه از طرف
اداره قضا یای دو لت به محکمه
ارجاع میشود رعایت احکام مندرج
مواد (۱۲۲ و ۱۲۳) این قانون حتمی
است .

ماده یکصد و بیست و هفتم :

محکمه در دعوی حقوق عامه به
اساس مدارك اثباتیه چون اسناد
شهود حکم خود را صادر مینماید .

فصل هشتم

اطلاع ، جلب ، احضار

ماده یکصد و بیست و هشتم :
محکمه طرف دعوی را مستقیماً
اطلاع و یا ذریعه مراجع مربوط
جلب مینماید .

ماده یکصد و بیست و نهم :

محکمه میتواند حضور اهل خبره
و شخص ثالثی را که توضیحات

یو سلو پنخه و یشته ماده:
که به هغه قضیه کی چیددو لت
دقضایاوو اداری تهرسیب ی دمقابل
خوا قناعت د محکمی له خیر لونه
پرته تر لاسه نهشی د دو لت دقضایاوو
اداره دا قضیه اړو ندی محکمی ته
دهوارولو له پاره استوی .

یوسلو شپرو و یشته ماده :

د هغو مواضو عاتو په هکله چی
د دو لت دقضایاوو داداری له خوا
محکمی ته استول کیږی . د دی
قانون دیوسلو دوه ویشتمی او یو
سلو درویشتمی ما دو دمندر جو
حکمو نو په پام کی نیول هرو مرو
دی .

یوسلو اووه و یشته ماده:

محکمه د عامه حقوقو په دعوی
کی داثباتیه مداركو لکه دسندونو،
اوشاهدانو پر اساس خپل حکم
صادروی .

اتم فصل

خبرتیا، جلب، احضار

یو سلو اته و یشته ماده :

محکمه د دعوی اړخ په مستقیمه
توگه خبروی او یا د اړو ندومراجعو
په واسطه جلبوی .

یوسلو نهه و یشته ماده :

محکمه کولای شی د اهل خبری
او دریم گری شخص چی

تذکرات

خر گندو نوی دقضیی پهروبنانه کیدو بانندی اغیز من وی دحاضریدو غوښتنه وکړی.

او برای روشن شدن قضیه موثر باشد تقاضا نماید .

یوسلو دیرشمه ماده :

که د دواړو خواوو څخه یو یی محکمی ته په ټاکلی ورځ حاضر نه شی د محکمی له خوا جلیپری.

ماده یکصد و سی ام :

هر گاه یکی از طرفین به روز معین به محکمه حاضر نگردد از طرف محکمه جلب میشود .

ماده یکصد و سی و یکم :

فورمه جلب در يك اصل و دو کاپی تر تیبو حاوی مرا تبذیل است :

۱- اسم و آدرس محکمه .

۲- شمهرت و آدرس دقیق طرف دعوی .

۳- تاریخ و وقت حضور .

۴- معرفی موضوع .

۵- تذکرات به مجلوب در قسمت تهیه و ارایه اسناد مربوط به موضوع .

۶- اخطار از عواقب عدم حضور .

یوسلو دوه دیرشمه ماده :

محکمه کولای شی دتیلفون او تیلگراف په شمول د هری ممکنې وسیلې له لاری د دعوی د دواړو خواوو ، شا هدا نو او اهل خبری دحاضریدو غوښتنه وکړی.

ماده یکصد و سی و دوم :

محکمه میتواند بهر و سیله ممکن بشمول تیلفون و تلگراف حضور طرفین دعوی ، شهود و اهل خبره را تقاضا نماید .

یوسلو درې دیرشمه ماده :

د محکمی دجلب فورمه ، درسمی

رسمی احضار

مکتوب په واسطه د جلب او احضار
شا نگی ته صا درپری.

مکتوب په واسطه د جلب او احضار
شا نگی ته صا درپری.

ماده یکصد و سی و چارم :

شعبه جلب و احضار مکلف است
فورمه جلب را به شخص مربوط و یا
ممثل قاونی و ی رسا نییده
استحضاری و امضاء او را در کا پی
دوم اخذ و به محکمه بفرستند .

یوسلو خلور دیرشمه ماده :

د جلب او احضار شا نکه مکلفه ده
د جلب فور مه اړو ند سپری او یاد
هغه قاز ونی ممثل ته ور سو ی په
دو هم کا پی کی ی و د هغه استحضاری
او لاسلیک وا خلی او محکمی ته دی
واستوی .

ماده یکصد و سی و پنجم :

هر گاه مجلوب سواد نداشته باشد
نشان انگشت او به صورت فنی
وخوانا بورق گذاشته شود .

یوسلو پنخه دیرشمه ماده :

که مجلوب سوادونه لری دگونی
نبنه پی په فنی او خوانا پول دی
پرپاوه و لگول شی .

ماده یکصد و سی و ششم :

در صور تیکه مجلوب از امضاء یا
گذاشتن شصت ابا ورزد کیفیت در
فورمه درج و امضاء یکی از اشخاص
آتی با آن گرفته میشود :

یوسلو شپین دیرشمه ماده :

که مجلوب له لاسلیک یاد گو تی
له لگولو خخه ډډه و کپی کیفیت پی
په فورمه کی لیکل کیبی او یود
لاندى کسانو لا سلیک پکی نیول
کیبی :

۱- امضاء مسوول شو را ی محل
اقامت یا دو نفر همجوار یاساکنین
محل .

۱- داستو گنخی دشوراد مسوول
یا د دوو تنو گاونډیو یا د هماغه
خای داو سینو نکو لا سلیک .

۲- امضاء آمر اداره جلب و در
صور تیکه استتکاف کننده کار کن
اداره دو لت یا مو سسات با شد
تصدیق امر اداره مربوط .

۲- د جلب داداری د آمر لاس
لیک او په هغه صور ت کی چی ډډه
کوو نکى د دو لت داداری یا موسسو
کار کوونکی وی داړو ند ی ادارى
د آمر تصدیق.

ماده یکصد و سی و هفتم :

مراجع جلب و احضار با رعایت

یوسلو اووه دیرشمه ماده :

د جلب او احضار مراجع دیوسلو-

رژیم

انجام مرا تب مندرج ماده (۱۳۶) فورمه را توسط مکتوب رسمی به محکمه اعاده مینماید .

ماده یکصد و هشتتم :

هر گاه مجلوب کار کن ادا رات دولتی ، موسسات یا تصدیها باشد فورمه جلب به اداره مربوط وی نیز فرستاده شده میتواند .

ماده یکصد و نهم :

در صورتیکه نسبت معاذیر در یافت مجلوب موقتا به تعویق افتد مراجع مربوط مکلف است مطالب را رسماً به اطلاع محکمه رسانیده بعد از رفع موانع در طی مرا حل فورمه جلب ، اقدام نماید .

ماده یکصد و چهلم :

هرگاه مجلوب فرار ، غایب یا مفقود باشد اسناد تحقیقاتی آن تکمیل و کیفیت به فورمه جلب درج و به محکمه ارسال میگردد .

ماده یکصد و چهلم و یکم :

در صورتیکه مجلوب شامل خدمت در قوای مسلح باشد فورمه جلب از طریق قطعه مربوطه به وی ابلاغ میگردد .

ماده یکصد و چهلم و دوم :

هر گاه در فورمه جلب مراتب

شپن دیرشمی مادی مندرجی را تبو دپای ته رسولو دپه پام کی نیولو سره فورمه در رسمی مکتوب به واسطه محکمه ی ته اعاده کوی .

یوسلو اته دیرشمه ماده :

که مجلوب در دولتی ادارو، موسسو یا تصدیو کار کوو نکئی وی دجنب فورمه دهغه اړو ندی اداری ته هم استول کیدای شی .

یوسلو نهه دیرشمه ماده :

که در معاذیرو اله امله در مجلوب میندل به موقتی ډول وځنډیزئی اړو ند مراجع مکلف دی مطالبی په رسمی ډول در محکمی په خبر تیا ورسوی دځنډو نو دلری کیدو نه ورو سته دجلب دفور می دپراوونو په تیرو لو لاس پوری کوی .

یوسلو اخلو پښتمه ماده :

که مجلوب تبنتید لی ، غایب یا وړکی وی تحقیقاتی سندو نه یی بشپړیزئی او کیفیت یی در جلب په فورمه کی لیکل کیری او محکمی ته استول کیری .

یوسلو یو اخلو پښتمه ماده :

په هغه صورت کی چی مجلوب دوسله وال پوځ په خدمت کی شامل وی دجلب فورمه هغه ته داپړوندی قطعی له لاری اورول کیری .

یوسلو دوه اخلو پښتمه ماده :

که دجلب په فورمه کی په دغه

رسمی جکیده

مندرج این قانون مراعات نشده باشد فورمه از طرف محکمه به مراجع مربوطه جهت تکمیل اعاده میگردد و مراجع جلب مکلف به تکمیل مراجع حل فورمه میباشند.

ماده یکصد و چهل و سوم :

هر گاه مجلوب به محکمه حاضر و حضور بعدی وی در جلسات آتیه نیز ضروری باشد تاریخ جلسه آینده غرض استحضاری به او ابلاغ و جریان در دفتر مربوطه ثبت میگردد.

ماده یکصد و چهل و چهارم :

در صورتیکه خوف کناره گیری یا فرار طرف دعوی متصور باشد محکمه میتواند او را به دادن ضمانت حضور مکلف نماید.

ماده یکصد و چهل و پنجم :

هر گاه مجلوب بعد از استحضاری مراجع جلب و احضار در فورمه جلب یا استحضاری در محکمه از حضور مجدد به محکمه امتناع ورزد محکمه به جلب او برای بار ثانی یا ثالث اقدام مینماید.

ماده یکصد و چهل و ششم :

هر گاه مجلوب علی الرغم تطبیق

قانون کی مندرج مراتب به پام کی نیول شوی نهوی فورمه د محکمی له خوا اړو ندو مراجعو ته دبشپړ- ولوله پاره اعاده کپیری اود جلب مراجع دفور می دپړاوو نو، پله بشپړولو مکلف دی.

یو سلو دری څلو پینښته ماده:

که مجلوب محکمی ته حاضر شوی او په راتلونکو غونډو کې هم دهغه وروستنی راتگ ضروری وی د راتلونکي غونډي نېټه دهغه د استحضاری له پاره ورته ابلاغ کپیری او جریان یی په اړو ندد دفتر کې ثبت کپیری.

یوسلو څلور څلو پینښته ماده:

که دعوی داړخ دگو بنه کیدو یا تینبستی خوف متصور وی محکمه کولای شي د حاضریدو ضمانت په ورکولو مکلف کړی.

یو سلو پنځه څلو پینښته ماده :

که مجلوب د جلب په فورمه کې د جلب او احضار دمراجعو له استحضاری یا په محکمه کې د استحضاری نه وروسته محکمی ته دبیا حاضریدو نه ډډه وکړی، محکمه به دوهم یا درېم ځل دهغه په جلبولو لاس پوری کوی.

یو سلو شپږ څلو پینښته ماده :

که مجلوب ددی قانون دیوسلو-

سرمی چریکا

پنجه خلو یبستمی ما دی دمندر جو حکمو نو دتطبیق سره سره بیا هم مخکمی به حا صر نه شی یادد غه قانون د یوسلو خلو یبستمی ما دی سره سم بنسیدلی ، غایب یاور ک وکهل شی دهغه دحا ضر یـدو غوښتنه دهغی مودی په او ږدو کی چی محکمه یی تا کی دورو سستی خل له پاره درادیو یا داعتبار و پ کثیر الانتشاره ور خپا نی له لاری عملی کین ی.

یوسلو اووه خلو یبستمه ماده :

په هغه صورت کی چی مجلوب د باوری عذر نه پر ته په تا کلی موده کی محکمی ته له حا ضر یدو څخه ډډه وکړی محکمه د هغه په هکله غیابی حکمو نه تطبیقوی .

یوسلو اته خلو یبستمه ماده :

محکمه داچندا دنیتمی سره سم د دعوی د دواړو خواوو جلب او احضار ته لاس پوری کوی . مستعجله دعواوی له دی حکم څخه جلا دی .

یوسلو نهه خلو یبستمه ماده :

د مجلوب د حا ضر یدو دمودی تاکنه دهغه داستو گنځی دوا ټن او په لیز دوو نکو و سیلو پوری مربوط دامکاناتو له مخی د محکمی له واك څخه ده .

یوسلو پنځو سمه ماده :

دجلب او احضار دمرا جعو له خوا

احکام مندرج ماده (۱۴۵) این قانون باز هم به محکمه حا ضر نشود یا مطابق ماده (۱۴۰) این قانون فرار غایب یا مفقو دتلقی گردد تقاضای حضور او در خلال مو عد یکه محکمه تعیین مینماید برای آخرین بار از طریق رادیو یا روز نامه معتبر کثیر الانتشار بعمل می آید .

ماده یکصد و چهل و هفتم :

در صور تیکه مجلوب بدون عذر معقول از حضور به محکمه در مو عد معینه استنکاف ورزد محکمه احکام غیابی را در باره وی تطبیق مینماید .

ماده یکصد و چهل و هشتم :

محکمه با ساس تاریخ اجندا به جلب و احضار طرفین دعوی اقدام مینماید . دعاوی مستعجله از این حکم مستثنی است .

ماده یکصد و چهل و نهم :

تعیین مدت حضور مجلوب نظر به بعد مصافحه محل سکونت و امکانات مربوط به وسایل نقلیه از صلاحیت محکمه می باشد .

ماده یکصد و پنجاهم :

هر نوع اهمال از رعایت احکام

آیین دادرسی کی دین

مربوط به جلب و احضار مندرج در این فصل از جانب مراجع جلب و احضار از طرف محکمه با اطلاع آمریت این مراجع ابلاغ میگردد تا از متخلف بازخواست قانونی بعمل آید.

ماده یکصد و پنجا و یکم :

کنترول از تطبیق حکم ماده (۱۵۰) این فصل در هر پانزده روز از طرف محکمه صورت میگیرد.

ماده یکصد و پنجا و دوم :

تحریرات محکمه از تطبیق مندرجات احکام این فصل نزد رئیس محکمه مسوولیت دارد.

فصل نهم

احکام غیابی

ماده یکصد و پنجا و سوم :

هرگاه عارض در خلال مدت (۳۰) روز دعوی مندرج عریضه خود را به محکمه تعقیب نکند مطابق احکام این قانون در غیاب وی قرار تـرک خصومت صا در میگردد.

ماده یکصد و پنجا و چهارم :

هرگاه مدعی صورت دعوی خود را به محکمه تقدیم و بعد از

به دغه فصل کی دجلب او احضارد مندرج حکمو نو له په پام کی نیولو شخه هر ډول اهمال د محکمی له خوا ددغو مراجعو د آمریت خبر تیا له پاره اورول کیری چی له سر غړ و ونکی شخه قانونی پوښتنی ترسره کړی.

یوسلو ډیو پنځو سمه ماده :

ددغه فصل ډیو سلو پنځو سمی مادی د حکم له تطبیقیدو شخه کنترول په هر وپنځلس ورځو کی د محکمی له خوا صورت نیسی.

یوسلو دوه پنځو سمه ماده :

د محکمی تحریرات ددی فصل د مندرج حکمو نو له تطبیق شخه د محکمی درئیس په وړاندی مسوولیت لری.

نهم فصل

غیابی حکمو نه

یوسلو درې پنځو سمه ماده :

که عارض د دیر شو ورځو دمودی په اوږدو کی دخپلی عریضی مندرجی دعوی په محکمه کی تعقیب نه کړی ددی قانون د حکمو نو سره سم دهغه په غیاب کی دنه خصومت کو لو قرار صا دریری.

یوسلو اخلور پنځوسمه ماده :

که مدعی خپل صورت دعوی محکمی ته وړاندی کړی اود دعوی

کتاب قوانین

دوران نه ورو سته دقانو نی عذر نه پرته غایب شی محکمه د دی باب د اتم فصل د حکمو نو سره سم د مدعی په جلب لاس پوری کوی او په هغه صورت کی چی په ټا کلی موده کی محکمی ته حاضر نه شی دنه خصومت کولو پریکړه صادر پیری.

ماده یکصد و پنجا و پنجم :

هر گاه مدعی علیه بعد از اقامه دعوی مدعی ، اقرار کند و در وقت صدور حکم خود را کناره نماید یا بعد از شهادت شهود غایب گردد، محکمه در هر دو صورت مدعی علیه را حاضر حکمی دانسته در موضوع اصدار حکم مینماید .

ماده یکصد و پنجا و ششم :

در صورت تیکه مدعی از احضار شهود اظهار عجز نموده سو گند طرف مقابل را تقاضا و لی هنگام اجرای تحلیف خود را کناره نماید محکمه مدعی را حاضر حکمی دانسته به حلف و یا نکول مدعی علیه حکم صادر مینماید .

ماده یکصد و پنجا و هفتم :

هر گاه مدعی علیه در مواردیکه رد سو گند جواز دارد سو گند را به مدعی رد نماید و مدعی

له دوران نه ورو سته دقانو نی عذر نه پرته غایب شی محکمه د دی باب د اتم فصل د حکمو نو سره سم د مدعی په جلب لاس پوری کوی او په هغه صورت کی چی په ټا کلی موده کی محکمی ته حاضر نه شی دنه خصومت کولو پریکړه صادر پیری.

یوسلو پنځه پنځوسمه ماده :

که مدعی علیه مدعی د دعوی د اقامه کیدو نه ورو سته اقرار و کړی اود حکم د صادریدو په وخت کی خان گو بنه کړی یا د شا هدانو له شهادت نه ورو سته غایب شی محکمه په دواړو حالتو نو کی مدعی علیه حکمی حاضر بو لی په موضوع کی حکم صادروی .

یو سلو شپږ پنځو سمه ماده :

په هغه صورت کی چی مدعی د شا هدانو له حاضرولو څخه دنه توان لرلو اظهار و کړی اود مقابل اړخ د لوری غو بنتنه و کړی خود لوری د اجرا کیدو په وخت کی خان گو بنه کړی محکمه مدعی حکمی حاضر بو لی د مدعی علیه په حلف یا نکول حکم صادروی .

یوسلو اووه پنځو سمه ماده :

که مدعی علیه په هغو مواردو نو کی چی د لوری ردول جواز لری مدعی ته د لوری ردو کړی او مدعی

آرشیو جرنیل

غایب گردد محکمه به نکول مدعی حکم مینماید .

ماده یکصد و پنجا و هشتم :

هر گاه مدعی علیه بعد از تقدیم عریضه به اثر جلب اصلا حاضری نکرده و یا قبل از دوران دعوی یا بعد از آن غایب گردد و مدعی بحل و فصل موضوع اصرار ورزد محکمه با رعایت احکام فصل هشتم این باب اجرا آت و بعد از مقتضی شدن میعاد معینه یکی از اقارب درجه اول ، زوج یا زوجه غایب را وکیل تعیین و دعوی را رسیدگی مینماید .

ماده یکصد و پنجا و نهم :

در صورتیکه اقارب درجه اول غایب ، زوج یا زوجه وی حایز شرایط و کالت نبوده یا اقارب وی از قبول و کالت امتناع ورزد به اثر تجویز تحریری محکمه خائنوال مدنی را بحیث وکیل غایب تعیین و دعوی را رسیدگی مینماید .

ماده یکصد و شصتم :

تعیین وکیل برای شخص غایب از طرف محکمه بداخل اوراق حکم

غایب شمی محکمه دمدعی به نکول حکم کوی .

یوسلو اته پنخو اسمه ماده :

که مدعی علیه دعر یضی دوراندی کیدو نه ورو سته دجلب له کبله اصلا حاضر نهشی او یاد دعوی دوران نهد مخه یا ورو سته ترهغه غایب شمی او مدعی دمو ضوع دحل او فصل به خاطر تینگار و کپری محکمه ددی باب داتم فصل دحکمونو دپه پام کی نیو لو سره اجرا آت کوی اود تا کالی مودی له تیر یدونه ورو سته دغایب دلو مری در جی خپلوانو خخه یوتن ، میره یامیرمن پی دو کیل په توگه تاکی او دعوی خیری .

یوسلو نهه پنخو سمه ماده :

په هغه صورت کی چی دغایب لومری درجه خپلوان ، میره یا میرمن پی دو کالت دشرا یطولرونکی نهوی یا خپلوان پی دو کالت له قبلولو خخه دپه و کپری د لیکلی تجویز پربندام محکمه مدنی خار نوال دغایب دو کیل په توگه تاکی او دعوی خیری .

یوسلو شپیتمه ماده :

غایب سری ته دو کیل تا کل د حکم په پانو کی د محکمی له خوا صورت نیسی داو کیل د غایب د

آیین دادرسی کی

صورت میگیرد این و کیل صلاحیت های دفاعی غایب را حایز می باشد.

ماده یکصد و شصت و یکم :

در صورت تیکه مدعی علیه غایب عذر معقول داشته و به محکمه اطلاع بد هد بفرض رفع عذر رسیدگی قضیه الی دوماه معطل قرار داده میشود .

ماده یکصد و شصت و دوم :

هر گاه مدت تعطیل ازدو ماه متجاوز گردد محکمه میتواند در رسیدگی قضیه با استفاده ازوسا- یل ممکنه قانونی اقدام ودر حالات خاص مدت متذکره را تمدید نماید.

ماده یکصد و شصت و سوم :

(۱) هر گاه غایب بعد از تعیین وکیل از طرف محکمه ، حاضرگردد محاکمه در حضور وی جریان می یابد .

(۲) هرگاه غیابت وی مکرر ویا ناشی از تمرد و اضرار بطرف مقابل باشداین حضور اعتبار نداشته محاکمه در حضور وکیل تعیین شده ازطرف محکمه ادامه می یابد.

ماده یکصد و شصت و چهارم :

هرگاه در برابر دفاع مدعی علیه

دفاعی واکو نو خخه بر خمن دی.

یوسلو یو شپیتمه ماده :

به هغه صورت کی چی غایب مدعی علیه باوری عذر و لری او محکمی ته خبر ورکری دعذر دلری کیدو په خاطر تر دو ومیاشتوپوری دقضیی خیر نه تال کیری.

یوسلو دوه شپیتمه ماده :

که دتعطیل موده له دوو میاشتو خخه تیری وکری محکمه کولای شی دقانو نی ممکنه وسیلوخخه په گتی اخیستنی سره دقضیی په خیر لو لاس پوری کری او په خا نگر و حالتو نو کی پور تنی موده تمدید کری.

یوسلو دری شپیتمه ماده :

(۱) که غایب د محکمی له خواد وکیل له تاکل کیدو نه وروسته حاضر شی ، محاکمه دده په حضور کی ترسره کیری.

(۲) که د هغه غیابت مکرر او یا دتمرد اود مقابل لوری د تاوانی کولو خخه راپیدا شوی وی داحضور بی اعتبار نه لری. محاکمه د محکمی له خوا دتاکل شوی وکیل په حضور کی دوام مو می .

یوسلو خلور شپیتمه ماده :

که دمدعی علیه د دفاع په تر خ

کتاب قوانین دادرسی

به مدعی اصل ، سوگند متوجه او و بعداً مدعی دفع غایب گردد در این صورت محکمه به نیابت از غایب و کیل را تعیین و به مدعی اصل سوگند را توجه می نماید حلف و نکول درین حالت دارای اثرات قانونی می باشد .

ماده یکصد و شصت و پنجم :

هر گاه مدعی شهود نداشته و حلف مدعی علیه غایب را مطالبه نمود محکمه حکم معلق به سوگند را بر غایب صادر می نماید .

ماده یکصد و شصت و ششم :

هر گاه مدعی علیه در خلال مدت دوماه به محکمه حاضر اما از حلف نکول نمود این نکول ، نکول حقیقی و عدم حضور مدعی علیه بدو ناعذر به محکمه در خلال مدت معینه مذکور نکول حکمی می باشد در هر دو صورت محکمه به نکول او حکم صادر مینماید .

ماده یکصد و شصت و هفتم :

(۱) هر گاه مدعی علیه غایب در معیاد معینه حاضر و در برابر ادعای مدعی سوگند یاد نماید به قطع خصومت مدعی حکم صادر گردد .

کی اصل مدعی تهلوره متوجه شی او و روسته ددفع مدعی غایب شی پدغه صورت کی محکمه له غایب خخه دنیا بت په تو گه وکیل یا کی او اصل مدعی ته لوره تو جیه کوی په دغه حالت کی حلف او نکول قانونی اغیزی لری .

یوسلو پنځه شپيته ماده :

که مدعی شا هدان نار له او د غایب مدعی علیه د حلف غوښتو نکلی وو محکمه پر غایب باندي دلوړی معلق حکم صادروی .

یوسلو شپږ شپيته ماده :

که مدعی علیه د دوو میا شتود مودی په بهیر کی محکمی ته حاضر شی خوله لوړی خخه نکول وکړی دانکول یی حقیقی نکول او د پور تنی ټاکل شوی مودی په بهیر کی محکمی ته دعذر نه پر ته دمدعی علیه نه حاضر بدل حکمی نکول دی په دواړو حالتو نو کی محکمه دهغه په نکول حکم صادروی .

یوسلو اووه شپيته ماده :

(۱) که غایب مدعی علیه په ټاکلی موده کی حاضر شی او د مدعی دادعا په وړاندی لوره وکړی دمدعی د خصومت په خلا صید و حکم صادروی .

رسمی جزئیات

(۲) آما دگی م مدعی علیه به حلف بعد از سپری شدن میعاد دو ماه اعتبار ندارد .

ماده یکصد و شصت و هشتم :

هر گاه ولی ، وصی ، قیم یا وکیل غایب دعوی را تعقیب ننماید محکمه نسبت عدم حضور و تعقیب آنها به ترك خصومت حکم نکرده در صورت دوام غیابت عوض قیم ، وصی یا وکیل غایب شخص دیگری را بحیث ممثل قانونی و در صورت سلب و لایت از ولی دیگری رابحیث وصی تعیین و در موضوع حکم خود را صادر مینماید .

ماده یکصد و شصت و نهم :

هر گاه وکیل دعوی ، دعوی موکل خود را تعقیب ننماید محکمه صرف یکبار موضوع را به موکل ابلاغ و در صورت حضور موکل یا تعیین وکیل جدید بحل و فصل دعوی می پردازد در صورت عدم توجه موکل به ابلاغ ، محکمه به ترك خصومت حکم مینماید .

ماده یکصد و هفتادم :

(۱) وکیل غایب صلاحیت اقرار ابراء ، اصلاح ، قناعت و سایر اقداماتی را که به ضرر غایب تمام شود حایز نمی باشد .

(۲) د دوو میا شتو د مودی له تیر یدو نه ورو سنه لوپی ته مدعی علیه تیاری اعتبار نه لری .

یوسلو اته شپیتمه ماده :

که دغایب ولی ، و وصی ، قیم یا وکیل دعوی تعقیب نه کپی محکمه د هغوی دنه حا ضریدو او نه تعقیبولو له امله په نه خصوصت کولو حکم نه کوی دغیابت داوړ دیدو په صورت کی دغایب دقیم ، و وصی یا وکیل پر خای بل چا دقانونی ممثل په توگه او له ولی خخه دولایت دسلیدو په صورت کی یو تن دو وصی په توگه تا کی او په موضوع کی خپل حکم صا دروی .

یوسلو نهه شپیتمه ماده :

که د دعوی وکیل د خپل موکل دعوی تعقیب نه کپی محکمه یوازی یوه پلا موضوع موکل ته اوروی اود موکل دحا ضریدو یادنوی وکیل دپاکل کیدو په صورت کی د دعوی یوی خواته کولو ته لاس پوری کوی . ابلاغ ته دموکل دنه پاملرنی په صورت کی محکمه د نه خصوصت کولو حکم صا دروی .

یوسلو او یایمه ماده :

(۱) دغایب وکیل د اقرار ، ابراء ، اصلاح ، قناعت کولو او نورو هغو اقداماتو واک نه لری چی دغایب په ضرر تمام میری .

رئیس هیئت مدیره

(۲) صلاحیت وکیل تعیین شده از طرف محکمه با نظر داشت حکم ماده (۱۶۳) این قانون بعد از اطلاع و حاضر شدن شخص غایب ختم میشود.

ماده یکصد و هفتاد و یکم :

مثل حقوق عامه صلاحیت اقرار، ابراء، و اصلاح را ندارد مگر اینکه در قانون طور دیگری تصریح شده باشد.

ماده یکصد و هفتاد و دوم :

احکام غیابی به وکیل ابلاغ و به محکوم علیه اطلاع داده میشود در صورت عدم امکان ابلاغ به محکوم علیه اطلاع نامه به یکی از اعضای فامیل غایب تسلیم و در صورت عدم موجودیت اعضای فامیل به اداره محل بود و باش و یا اداره محل کارشان سپرده میشود.

ماده یکصد و هفتاد و سوم :

وکیل غایب و مثل حقوق عامه در برابر حکم صادره محکمه صلاحیت قناعت رانندگی ندارد.

ماده یکصد و هفتاد و چهارم :

احکام تعیین وکیل از طرف محکمه در دعاوی تفریق به سبب غیابت و یا مفقودیت زوج نیز

(۲) د محکمی له خوا دها کل شوی و کیل واك ددی قانون د یو سلو دری شپیتمی مادی د حکم دپه نظر کی لر لو سره دغایب سپی د خبر یدو او حاضر یدو نه وروسته پای ته رسیری.

یوسلو یو اوپایمه ماده :

دعا مه حقوقو مثل داقرار، ابراء او اصلاح کولو واك نه لری مگردا چی بل پول تصریح شوی وی.

یوسلو دوه اوپایمه ماده :

غیابی حکمو نه وکیل ته اورول کیری او محکوم علیه ته خبرورکول کیری او محکوم علیه ته داورو لو دنه امکان په صورت کی د خبر تیا پانه دغایب دکور نی یو دغیر یوته سپارل کی پری او دکور نی دغیر یو دنه موجودیت په صورت کی د استوگنځی اداری اوپا دهغوی د کار ځای ادار ی ته سپارل کیری.

یوسلو دری اوپایمه ماده :

دغایب وکیل اود عامه حقوقو مثل د محکمی دصا در شوی حکم په وړاندی دقناعت کولو واك نه لری.

یوسلو څلور اوپایمه ماده :

د محکمی له خوا دو کیل دهاکنی حکمو نه دمیره دغیابت او یا مفقودیت له امله دتفریق په دعووو

اسلامی خبریں

کی ہم تطبیقیری .

قسم فصل

پہ مدنی قضیو اکی اهل خبری
او مطلع بخخه گتہ اخیستنه

یوسلو پنخه اوپایمه ماده :

(۱) محکمہ کولای شی دعوی
دمر بوٹو پینبو داستیضاح پہ
منظور دعوی د دواړو خواوود غو-
بسننی یاد خپل تجویز پر اساس
اهل خبری نظر یی چی په موضوع
کی دمسلک او تخصص پر اساس
دکافی معلو ماتو خاوندوی او د
اسلام دشریعت دمعیارو نو سره
سم دنیو او صافو او پیژندنی
لرو نکي و یوغواپی .

(۲) اهل خبره دفعا لیت دپیل نه
دمخه لوړه کوی چی دندی یی په
بشپړ امانت سره تر سره کری .
یوسلو شپږ اوپایمه ماده :

(۱) په عقاری دعواو کی محکمہ
کولای شی دعوی د دواړو خواوود
اختلاف درا منخته کیلوی په صورت
کی دبیی ، کرو کی ، د حدودو د
تاکلو ، مساحت او ساختمانی
مسالو په بابله اهل خبری خخه
معلومات تر لاسه کری .

(۲) محکمہ کولای شی د منقولو
ملکیتو نو په مربوطو دعواو کی د
مدعی بها دبیی دتاکلی په خاطر

تطبیق میشود .

فصل دهم

استفاده از اهل خبره و مطلع در
قضا یای مدنی

ماده یکصد و هفتاد و پنجم :

(۱) محکمہ میتواند بمنظور
استیضاح و قایع مربوط به دعوی
نظرات اهل خبره را که در موضوع
با ساس مسلک و تخصص حایز
معلومات کافی و مطابق معیار
های شریعت اسلام دارای او صاف
و شهرت نیک باشد بنابر تقاضای
طرفین دعوی یا به تجویز خود
مطالبه نماید .

(۲) اهل خبره قبل از شروع به
فعالیت سوگند مینماید که وظیفه
را به امانت داری انجام میدهد .
ماده یکصد و هفتاد و ششم :

(۱) محکمہ میتواند در دعوی
عقاری را جمع به قیمت کرو کی ،
تعیین حدود ، مساحت و مسایل
ساختمانی در صورت بروز اختلاف
طرفین دعوی از اهل خبره کسب
معلومات نماید .

(۲) محکمہ میتواند در دعوی
مربوط به ملکیت های منقول را جمع

رسمی مجله

به تعیین قیمت مدعی بها از اهل خبره کسب معلوم نماید .

ماده یکصد و هفتاد و هفتم :

(۱) اهل خبره بمنظور حکم فقره (۱) ماده (۱۷۶) این قانون مساح ، کار مند کد ستر، متخصص اصلا حات ارضی ، مهندس، انجنیر ساختمانی و همجوار می باشد .

(۲) اهل خبره بمنظور حکم فقره (۲) ماده (۱۷۶) این قانون محاسب کنترولر ، تخنیکران مسلکی و اهل حرفه می باشد .

ماده یکصد و هفتاد و هشتم :

هر گاه هویت مدعی یا مدعی علیه مشبوه باشد محکمه میتواند از مطلعین اهل گنره و کیل صنفی یا آمر اداره مربوط در مورد اسم شهرت ، پیشه و محل اقامت وی استیضاح نماید .

ماده یکصد و هفتاد و نهم :

(۱) در صور تیکه تثبیت سن اشخاص بخصو ص در طبقه انا ث و اطفال در جریان محاکمه ضروری تلقی گردد و شخص تذکره تابعیت نداشته باشد یا بین سن مندرج تذکره و حالت ظاهری وی تفاوت موجود باشد

له اهل خبری شخه معلومات تر لاسه کری .

یوسلو اووه اوپایمه ماده :

(۱) ددی قانون د یو سلوشپن ویایمی مادی دلومری فقری دحکم په منظور اهل خبره ، مساح ، دکدستر کار مند ، دحکمکی داصلا حاتو متخصص ، مهندس ، ساختمانی انجنیر او گاو نهی دی .

(۲) ددی قانون دیوسلو شپن ویایمی مادی دلومری فقری دحکم په منظور اهل خبره محاسب کنترولر مسلکی تخنیکران او اهل حرفه دی .

یوسلو اته اوپایمه ماده :

که د مدعی یا مدعی علیه هویت مشبوه وی محکمه کولای شی د هغه دنوم پیژند نی ، کسب او استوگنخی په هکله داهل گنر د مطلعینو ، صنفی وکیل یا داپرو ندی ادار ی دامر شخه استیضاح وکری .

یوسلو نهه اوپایمه ماده :

(۱) په هغه صورت کی چی داشخا صو د خا صه تو گه په بنحینه طبقه او ماشوما نو کی د سن تثبیتول د محاکمی په بهیرکی ضروری و گنل شی او شخص دتابعیت تذکره و نه لری یاد هغه دتذکری د مندرج سن او ظاهری حالت تر منخ توپیر موجودی

رسمی جدید

محکمه نظر داکتر طب عدلی و یا طبیب دیگر را مطالبه مینماید .
(۲) در موارد یکه تعیین سن به اساس نظر داکتر طب عدلی و یا طبیب دیگر با سوابق قضیه و حالات ظاهری شخص مغایر باشد موضوع تعیین مجدد سن را به هیات طبی که کمتر از سه نفر نباشد راجع میسازد .

ماده یکصد و هشتادم :

محکمه در مورد عقیم بودن زوجه و یا مصاب بودن وی به امراض صعب العلاج از متخصص نسایی و ولادی و در حال عدم موجودیت متخصص از طبیب، قابل و دایه محلی معلومات مینماید .

ماده یکصد و هشتاد و یکم :

محکمه در دعاوی تفریق به سبب عیب زوج راجع به تثبیت عیب و یا مصاب بودن وی با مرض غیر قابل علاج یا علاج طولی المدت از متخصص مربوط یا هیات طبی کسب معلومات مینماید .

ماده یکصد و هشتاد و دوم :

اجتناب ورد اهل خبره تابع اساسات عمومی اجتناب ورد احکام

محکمه د عدلی طب داکتر یا د بل طبیب رای یکی غوازی .
(۲) به هغو مو ردو نو کی چی دسن تاکل د عدلی طب د داکتر او یابنل طبیب دنظر یی به اساس د قضیی له سوابقو او د شخص له ظاهری حالا تو سره تو پیر ولری دسن دبیا تاکلو مو ضوع طبیی هیات ته چی له دریو تنو خخه لرنه وی راجع کوی .

یوسلو اتیایمه ماده :

محکمه د میر منی دشندوا لی او یاپه صعب العلاجو نارو غیوبانندی دهغی دمصاب اوسیدلو په هکله د نسایی او ولادی له متخصص اود متخصص دنه موجودیت په صورت کی له طبیب ، قابلی او سیمه ییزی دایی خخه معلومات کوی .

یوسلو یو اتیایمه ماده :

د میره دعیب له امله دتفریق په دعاوو کی محکمه د هغه دعیب د تثبیتولو او یاد نه علاج کیدو نکو یاد اوبن دی مودی دعلاج ورناروغیو په باب له اړوند متخصص یا طبی هیات خخه معلومات ترلاسه کوی .

یوسلو دوه اتیایمه ماده :

داهل خبره رد او اجتناب ددغه قانون ددویم باب په خلووم فصل کی

کتاب قوانین دادرسی

مندرج فصل چهارم باب دوم این قانون میباشد .

ماده یکصد و هشتاد و سوم :

طرفین دعوی حق دارند در صورت موجودیت اسباب موجب رد اهل خبره را مطالبه نمایند محکمه در خلال سه روز از تاریخ تقدیم درخواست رد در مورد تصمیم بگیرد در صورت تیکه اسباب رد موجب ظاهر گردد اهل خبره نمی تواند مجددا در موضوع ابراز نظر کند .

ماده یکصد و هشتاد و چهارم :

محکمه میتواند در دعاوی که معلق بودن آن ناشی از مسایل حسابی و معاينه دفاتر اوراق و اسناد باشد یا معلق بودن دعوی از ناحیه دیگری نشأت نماید یکی از اعضای محکمه و یا اهل خبره را به واریسی موضوع و وظف و بعدا اجرا آت نماید .

ماده یکصد و هشتاد و پنجم :

اهل خبره در تمام موارد نظرات خود را تحریری به محکمه تقدیم و در جلسه قضایی قرائت میگردد .

داجتناب او رد دعوی اساساتود احکامو تابع دی .

یوسلو دری اتیایمه ماده :

د دعوی دواړه خواو ی حق لری دباوری اسبابو دشته والی په صورت کی داهل خبری دردغوښتنه وکړی . محکمه دی درد دغوښتنلیک دپرانندی کیدو له نیتی څخه ددریو ورځو په بهیر کی په دی هکله تصمیم ونیسی . په هغه صورت کی چی د رد اسباب دباوروړوی اهل خبره بیاپه موضوع کی نظر خر گندولی نشی .

یوسلو څلور اتیایمه ماده :

محکمه کولای شی په هغو دعاووکی چی پیچلتوب یی دحسابی مسا لواو ددفتر نو ، پانو او سندو نو د معاینی څخه راپیدا شوی وی یاددعوی پیچلتوب له بلی نا حیی څخه را منځ ته شوی وی د محکمی دغړیو او یا د اهل خبری یو تن ته دمووضوع د خپر لو له پاره دنده ور کړی او وروسته اجرا آت وکړی .

یوسلو پنځه اتیایمه ماده :

اهل خبره په تو لو موردو نوکی خپلی نظر یی په لیکلی ډول محکمی ته وپرانندی کوی او په قضای یی غونډه کی لوستل کیری .

استیضاح

یوسلو شپین اتیایمه ماده :

اهل خبری خخه د دوی دنظر یی دلوستل کیلو نه ورو سته استیضاح کیدای شی دغه استیضاح لومری د هغه چا له خوا چی د هغه یا د نو موری دقانو نی و کیل دغو بنستن لیک له مخی انتخاب شو ی ده او ورو سته په قضیه کی دشا ملو کسا نو او محکمی له خوا صورت نیسی .

یوسلو اووه اتیایمه ماده:

محکمه کولای شی د نظر یی د کا فی وضاحت نه لرلو او یانیمگر تیایه صورت کی اهل خبره بانندی دزیاتو خر گندو نو او بشپړ تیایی کتنو امر وکړی .

یوسلو اووه اتیایمه ماده:

په هغه صورت کی چی محکمه د خبیر یا مطلع سړی نظر یی بیله استناده او یا له واقعیت سره مخالف تشخیص کړی د هغه خخه مجدد نظر غواړی او یا موضوع بل یو اهل خبری یا مطلع ته سپاری .

یوسلو نهه اتیایمه ماده :

په هغو حالتو نو کی چی اهل خبره قضا یی غونډی ته حاضر یزی دهغی دخر گندونو او معایناتو نتیجی دقضا یی غونډی په محضر (پروتو- کول) کی لیکل کیږی .

ماده یکصد وهشتاد و ششم :

اهل خبره بعد از قرائت نظرشان در جلسه ، مورد استیضاح قرار گرفته میتوانند این استیضاح نخست از طرف شخصیکه نظر به درخواست او یا وکیل قانونی اش انتخاب گردیده و بعد از جانب اشخاص شامل قضیه و محکمه صورت میگیرد .

ماده یکصد و هشتاد و هفتم :

محکمه میتواند در صورت عدم وضاحت کافی یا عدم تکمیل نظر اهل خبره را به توضیحات مزید و معاینات تکمیلی امر نماید .

ماده یکصد و هشتاد و هشتم :

در صورت تیکه محکمه نظر خبیر یا مطلع را غیر مستند و یا متناقض با واقعیت تشخیص نماید نظر مجدد او را تقاضا و یا موضوع را به اهل خبره یا مطلع دیگری می سپارد .

ماده یکصد و هشتاد و نهم :

در حالاتیکه اهل خبره حاضر جلسه قضایی میگردد نتایج اظهارات و معاینات وی در محضر (پروتو- کول) جلسه قضایی درج میشود .

رئیس هیئت مدیره

ماده یکصد و نودم :
محکمه به نظر اهل خبره یا مطلع
مقید نبوده نظر ارایه شده را مثل
سایر دلایل اثبات از زیا بسی
مینماید. هر گاه نتیجه ارزیابی
محکمه با نظر اهل خبره و فوق
نداشت د لایل رد آنرا بصورت
مفصل در فیصله انعکاس دهد.

فصل یازدهم
تنظیم اجرا آت مقدمه ما تی در
قضا یای مد نی

ماده یکصد و نود و یکم :
قضیه مد نی که طبق حکم ما ده
(۱۸) این قانون از طرف تحریرات
محکمه بملاحظه رئیس، معاون یا
قاضی محکمه رسانیده میشود تا بع
رعایت مراتب ذیل میشود :

۱- در محاکمیکه تعداد قضات
اصلی یا خدمتی بیش از سه نفر
باشد رئیس یا معاون محکمه دونفر
قاضی را از جمله قضات بخاطر
مطالعه مقدمه ما تی قضیه تعیین و
اوراق از طرف تحریرات محکمه
بدون تاخیر به هیات موظف
قضا یی سپرده میشود.

یوسلو نوی یمه ماده :
محکمه د اهل خبری او مطلع پر
نظر یی باندی مقید نه دی، وروپاندی
شوی نظریه یی د اثبات دنورود لایلو
په شان ارزیابی کوی . که د محکمی
د ارزیابی نتیجه د اهل خبری له
نظر یی سره سنونو نه لری د
هغی درد دلیلو نه دی په مفصله تو گه
په پریکړه کی و بنیسی .

یوو لسم فصل
په مد نی قضیو کی ادلومر نیو
اجرا آ تو تنظیم

یوسلو یوو نوی یمه ماده :
مدنی قضیه چی ددی قانون د
اتلسمی مادی د حکم سره سم د
محکمی دتحریراتو له خوا د محکمی
رئیس، مرستیال یا قاضی د ملاحظی
په خاطر وپاندی کیزی دلاند نیو
مراتبو درعایت کولو تابع ده:

۱- په هغو محکمو کی چی د
اصلی یا خدمتی قاضیانو شمیر له
دریو تنو څخه زیات وی د محکمی
رئیس یا مرستیال د قاضیا نو له
جملی څخه دوه تنه قاضیا ن د
قضیو دلو مرنی مطالعه په خاطر
ټاکی او پانی د محکمی دتحریراتو
له خوا بیله څنډه قضا یی موظف
هیات ته سپارل کیری .

۲ - په بنیاری، والسوالی، علاقه داری او نا حیوی محکمو کی چی د قاضیانو شمیرله دریوتنو څخه لږ وی مو جود قاضیان یا قاضی کولای شی درار سیدلو قضیولو مړنی مطالعی تر سره کړی او په دی هکله کی تصمیم و نیسی .

یوسلو دوه نوی یمه ماده:

په هغه صورت کی چی دمدنی قضیو څیرل په مدعا بها کی دبی دتثبیت، تحدید، داندازی دتاکلو تصفی یادنورو ضروری حالتو نو دتشخیص غوښتنو نکي وی محکمه ددی قانون ددو هم باب دلسم فصل دحکمو نو سره سم اجراء ت کوی.

یوسلو دری نوی یمه ماده :

که محکمه د مدعی بها دحالاتو دتشخیص دبررسی په وخت کی په مستقیمه توگه یاد دواړو خواوو د شفا هی څرگند ونوله امله په دی باندي پوه شی چی دقضیو درینتینو اړخو نو کشف اود هغی په ماهیت کی عادلانه څیرنه دځینو نور و مو وضوعاتو دتحلیل غوښتنو نکي ده دپه گوته شو یوه وضوعاتو د تحلیل په هکله قضایي قرار صا دروی اوددی قانون دیو سلو نهه اویایمی مادی څخه تر یو سلو

۲ - در محاکم شهری، ولسوالی علاقداري و نا حیوی که تعداد قضات کمتر از سه نفر باشد قضات یا قاضی موجود میتواند مطالعه مقدماتی قضایای وارده را انجام ودر زمینه تصمیم اتخاذ نماید .

ماده یکصد و نود و دویم :

در صورت تیکه رسیدگی در قضا- یای مدنی ایجاب تثبیت قیمت، تحدید تعیین اندازه، تصفیه یا تشخیص سایر حالات ضروری زادر مدعی بها نماید محکمه مطابق احکام فصل دهم باب دوم این قانون اجرا آت میکند.

ماده یکصد و نود و سوم :

ه رگام محکمه هنگام برسی

تشخیص حالات مدعی بها مستقیماً یا به اثر اظهارات شفا هی طرفین در یابد که کشف جهات واقعی قضیه و رسیدگی عادلانه در ماهیت آن تحلیل بعضی مو- ضوعات دیگر را ایجاب میکند قرار قضایي مبنی بر تحلیل مو ضوعات مشخص را صادر طبق احکام مواد

دوه اتیایمی مادو پوری د حکمونو سره سم اجرا آت کوی .

دوه اتیایمی مادو پوری د حکمونو سره سم اجرا آت کوی .

ماده یکصد و نود و چارم :

یوسلو خلور نوی یمه ماده :

هر گاه محکمه به کشف بعضی حالات خاص قضا یای مدنی ضرورت احساس نماید میتواند به اظهارات و دلایل طرفین اطمینان و در غیر آن در زمینه ازمراجع مربوط بدون استر داد اوراق طالب معلومات شود .

که محکمه د مدنی قضیو د عینو خا نگرو حالتو نو کشفولو ته ایشی کولای شی د دوا پرو خواوو پسر خر گندو نو او دلا یلو چام منه شی او پر ته له هغه په دی هکله کی له اړو ندو مرا جعو خخه دپا نود مستردو لو خخه پرته معلومات وغواړی .

ماده یکصد و نود و پنجم :

یوسلو پنځه نوی یمه ماده :

تحریرات محکمه مکلف است بعد از وصول معلومات مندرج مواد (۱۹۲) الی (۱۹۴) این قانون سوابق قضیه را به هیات قضا یی ارا یه نمایند .

د محکمی تحریرات مکلف دی ددی قانون دیو سلو دوه نوی یمی خخه تر یو سلو خلور نوی یمی ما دو پوری د مندر جو معلو ما تو د را رسیدو نه وروسته د قضیې سوابق قضایی هیات ته وړاندی کړی .

ماده یکصد و نود و ششم :

یوسلو شپږ نوی یمه ماده :

محکمه نمیتواند بدون ضرورت موجه اوراق قضا یای مدنی را مسترد نماید .

محکمه د موجه اړتیا خخه پرته د مدنی قضیو پانې نه شی مستردولای .

ماده یکصد و نود و هفتم :

یوسلو اووه نوی یمه ماده :

محکمه نمیتواند سیر جریان و رسیدگی قضا یای مدنی را بدون دلایل موجه معطل کند .

محکمه نه شی کولای دمدنی قضیو بهیر او خیر نی پر ته له موجه دلا یلو خخه وځنډوی .

ماده یکصد و نود و هشتم :

یوسلو اته نوی یمه ماده :

صدور قرار قضا یی در ماهیت دعوی مدنی جز در حالیکه قانون تصریح نموده باشد جواز ندارد .

له هغو حالتونو خخه پر ته چی قانون تصریح کړی وی دمدنی دعوی په ماهیت کی د قضا یی قرار صا درول جوازه لری .

مختصر جملات

ماده یکصد و نود و نهم :

رو ساي ديوان هاي ستره محكمه روساي محاكم ، معاونين ، روساي ديوان هاي محاكم ولايات ، لوي ولسوالي ، محاكم شمري ، ولسوالي علاقه داري و نا حيوي مكلف اند فهرست قضا ياي مدني را با توفيق ضياع نوع دعوي و شهرت طرفين دعوي ترتيب و به اساس آن اجراءات نمايند .

ماده دو صدم :

مرا حل محاکماتی قضا یا مدنی با تعقیب طرف دعوی حد اکثر تا چهار ماه اكمال و حکم قضایی صادر میگردد .

ماده دو صد و یکم :

مدت مندرج ماده (۲۰۰) این قانون نظر به خصوصیت بعضی قضا یا به اساس دلایل مستند و مو جه تایک ماه دیگر قابل تمدید میباشد .

ماده دو صد و دوم :

آغاز مدت رسیدگی قضایی بعد از درج دعوی مدعی ، به فورمه خاص آن مدار اعتبار است .

ماده دو صد و سوم :

تشخیص مدعی از مدعی علیه

یوسلو نهبه نوی پیمه ماده :

دستری محکمی دیوان نو - رئیسان ، د محکمو رئیسان ، مر - ستیالان ، دولا یت و نو د محکمو دیوان نو نو ، لویی و لسوالی ، بناری ولسوالی ، علاقه داری او نا حیوی محکمو رئیسان مکلف دی دمدنی قضیو فهرست د دعوی دجو له او د دعوی د دوا و خواوو دپیژ ندنی به توضیح کولو سره جوړ او د هغه پر اساس اجراء توکړی .

دوه سو مه ماده :

د دعوی دلوری په تعقیب سر مدنی قضیو محاکماتی پر او نه زیات نه زیات تر څلورو میاشتو پوری بشپړ او قضایی حکم صادر پوری .

دوه سو ه لومړی ماده :

ددی قانون د دوه سو می مادی مندرجی مودی د مستندو او باوری دلیلو نو پر اساس دخینو قضیو د څانگری تو بله مخی تریوی میاشتی نور داوړ دو لو وړ دی .

دوه سو ه دو همه ماده :

دقضا یی څیر نی دمودی پیل به څانگری فور مه کی دمدعی دعوی د لیکلو نه وروسته داعتبار وړ دی .

دوه سو ه دریمه ماده :

له مدعی علیه څخه د مدعی

اسپیج جزیله

و تفریق خارج از ذوا لید حقیقی در مرحله اول توسط صدور قرار قضایی صورت میگیرد .

تشخیص او له ربنتینی ذوا لید خخه د خارج بیلول په لومړی پړاو کی د قضا یی قرا ردصا درو لو په واسطه صورت نیسی .

فصل دوازد هم

جریان محاکمه او حضور اشخاص

شامل قضیه

ماده دو صد و چارم :

مدعی و مدعی علیه مکلف اند که خود یا وکیل، ولی، وصی یا قیم آنها با اسناد مربوط به محکمه حاضر شوند .

ماده دو صد و پنجم :

در جلسات قضایی علاوه بر طرفین دعوی و خارتوال مدنی، نماینده ارگان های دولتی، موسسات و اشخاص ثالث اشتراک نموده میتوانند .

ماده دو صد و ششم :

وکالت خط تا صدور فیصله

محکمه ایکه دعوی دران دایر است

اعتبار دارد مورد آتی از این حکم

مستثنی است :

در صورت تیکه در وکالت خط

صراحتا صلاحیت استنداء، اعتراض

بر حکم و اعاده محکمه، تقدیم دعوی

دولسم فصل

د محاکمی به پیر او په قضیه کی

دشا ملو کسانو حاضریدل

دوه سوه څلور مه ماده :

مدعی او مدعی علیه مکلف دی چی په خپله یاد هغوی وکیل، ولی، وصی، یا قیم له اړوندو سندونو سره محکمی ته حاضر شی .

دوه سوه پنځمه ماده :

په قضا یی غوښو کی د دعوی پر دواړو خواوو او مدنی خارتوال برسیره، دولتی اور گانونو، موسسو استازی او دریمگری کسان هم گډون کولای شی .

دوه سوه شپږ مه ماده :

وکالت پاڼه د هغی محکمی د

پریکړی تر صا دریدو پوری چی

دعوی پکی دایره ده داعتبار وږده

لاندنی مورد لدی حکم خخه جلا

دی :

په هغه صورت کی چی په وکالت

پاڼه کی وکیل ته د استنداء پر حکم

باندی اعتراض اود محکمی داغادی

د دعوی دوړاندی کولو او محکمو

تر وروستی پړاو پوری د پرمخ

رسمی جرنیله

بیولو واک په ډاگه ور کړ شوی وی.
 و تعقیب آن الی درجه ا خیر محاکم
 به وکیل تفویض شده باشد .

ماده دوصد وهفتم:

قضات و کارمندان اداری محاکم
 نمیتوانند امر وکالت را انجام دهند
 با استثنای مواردیکه دعوی زوج،
 زوجه، پدر، پسر، پسر کلان، مادر، مادر
 کلان، پسر و دختر آنها در میان
 باشد .

ماده دوصد و هشتم:

قضات و کارمندان محاکم در
 دعوی خود اصالتاً و در دعوی
 اشخاص مندرج ماده (۲۰۷) این
 قانون به صفت وکیل، ولی، وصی
 و قیم اقدام کرده میتوانند .

ماده دوصد و نهم:

طرفین دعوی به رعایت نوبت
 به اتاق محکمه رهنمایی و به ترتیب
 آتی حالات شان بررسی میشود:

۱- محکمه تشخیص مینماید که
 کدام آنها بحیث اصیل و کدام یکی
 به صفت وکیل، ولی، وصی و قیم
 به محکمه حاضر شده است .

۲- اشخاصیکه نیابتاً به محکمه
 حاضر میشوند موظفین محکمه سند
 صلاحیت شانرا به دو سیه میگذارد.

دوه سوه اوومه ماده:

د محکمو قاضیان او اداری کار
 مندان نهشی کولای چی دوکالت
 جاری ترسره کړی. له هغو موردونو
 څخه پرته چی د هغو دمپیره،
 میرمنی، پلار، نیکه، مور، انا،
 زوی او لور دعوی په منځ کی
 وی.

دوه سوه اتمه ماده:

د محکمو قاضیان او کارمندان
 په خپلو دعوی کی اصالتاً او ددی
 قانون د دوه سوه اوومی مادی د
 مندرجو کسانو په دعوی کی دوکیل،
 ولی، وصی او قیم په توگه لاس
 پوری کولای شی .

دوه سوه نهمه ماده:

د دعوی اړخونه دواړه دپه پام کی
 نیولو سره د محکمی کوټی ته
 لارښوونه کیزی او دهغوی حالتونه
 په لاندی ډول څیړل کیزی:

۱- محکمه تشخیصوی چی کوم
 یو بی داصیل په توگه او کوم یو بی
 دوکیل، ولی، وصی او قیم په
 توگه محکمی ته حاضر شوی دی.

۲- هغه کسان چی نیابتاً محکمی
 ته حاضر یزی د محکمی دنده لرو -
 نکنی دهغوی دوا کمنی سند په
 دو سیه کی بردی.

رسمی جریده

۳- استند عای مدعی ، کلیه اسناد و اوراق طرفین از طرف تحریرات محکمه تنظیم میگردد .
ماده دو صد و دهم :

مدعی صورت دعوی خود را به تفصیل لازم در دو نسخه تقدیم میدارد در صورت عدم صحت دعوی ، مدعی به تصحیح دعوی مکلف میشود .

ماده دویسد و یازدهم :

در صورت صحت دعوی مدعی و رعایت حکم مندرج ماده (۲۶) این قانون مدعی علیه مکلف است در مدت معین جواب تحریری خود را به محکمه تقدیم نماید .

ماده دویسد و سیزدهم :

محکمه بعد از تقدیم جواب تحریری مدعی علیه تاریخ جلسه محاکمه را به طرفین دعوی تفهیم میدارد .

ماده دویسد و سیزدهم :

هرگاه طرفین دعوی بروز معین به جلسه قضایی حاضر شوند رسمیت جلسه اعلان و قرار ذیل اجرا آت میگردد :

۱- دفاعیه تحریری مدعی علیه

۳- دمدعی استند عا ، دوا پرو خواوو قول سند ونه او پا نیسد محکمی دتحریراتو له خوااتنظیمیری .
دوه سوه السمه ماده :

مدعی خپل صورت دعوی په لازم تفصیل سره په دوو نسخو کی وړاندی کوی . ددعوی د نه سموالی په صورت کی ، مدعی د دعوی په تصحیح کولو مکلف کیږی .

دوه سوه یوو لسمه ماده :

دمدعی د دعوی د سموالی اوددی قانون شپږ و یشتمی مادی مندرج حکم دپه پام کی نیو لو په صورت کی مدعی علیه مکلف دی خپل لیکلی خواب په تا کلی موده کی محکمی ته وړاندی کړی .

دوه سوه دولسمه ماده :

محکمه د مدعی علیه د لیکلی خواب وړاندی کیدو نه وروسته د دعوی د واپرو خواوو ته دمحا کمی دغونډی نیته پوهوی .

دوه سوه دیارلسمه ماده :

که د دعوی دواپرو خواوی په تا کلی ورځ قضایی غونډی ته حاضر نه شوی د غونډی رسمیت اعلانی او په لاندی ډول اجرا آت کیږی :

۱- دمدعی د دعوی نه وروسته

آیین دادرسی

متعاقب دعوی مدعی در فورمه خاص (صورت حال) درج و بعد ادعوی مدعی و دفاعیه مدعی علیه به حضور طرفین در جلسه قضایی قرائت و محتویات دعوی و دفاعیه به جانبین تفهیم میگردد.

۲- بعد از قرائت دعوی مدعی و جوابیه مدعی علیه اولاً به مدعی موقع داده میشود تا دعوی و اسناد مربوط را توضیح نماید، ثانیاً به مدعی علیه موقع داده میشود تا جوابیه خود را در برابر دعوی مدعی با ارایه اسناد توضیح نماید.

۳- رئیس جلسه و اعضای هیئت قضایی در مورد ابهام و تناقض از طرفین استيضاح مینمایند.

۴- منشی جلسه مکلف است به امر رئیس محکمه، رویداد جلسه و توضیحات چگونگی رفع ابهام و تناقض ادعای مدعی و مدعی علیه را یادداشت و ثبت آنرا در ختم محاکمه بعد از قرائت به امضای طرفین دعوی و هیات قضایی برساند.

مدعی علیه لیکلی دفاعیه یا خواسته نگری فورمه (صورت حال) کی درج کین ی او وروسته د دوا پرو خواوو په مخکی دمدعی دعوی اود مدعی علیه دفاعیه په قضا یی غونډه کی لوستل کین ی او د دعوی او دفاعیې منځپا نگی دوا پرو خواوو ته پو هول کین یی .

۲- دمدعی د دعوی او مدعی علیه دخواوب له لوستلو نه وروسته لومړی مدعی ته وخت ورکول کین ی چی دعوی او پرو ند سندو نه یی توضیح کړی وروسته بیامدعی علیه ته وخت ورکول کین ی چی دمدعی ددعوی په وړاندی خپل خوا بدسندو نو په وړاندی کولو سره توضیح کړی.

۳- دغو نډی رئیس اود قضایی هیات غړی له دوا پرو خواوو څخه دابهام او تناقض په هکله استيضاح کوی .

۴- دغو نډی منشی مکلف دی د محکمی در رئیس په امر سره ، د غونډی بهیر دمدعی او مدعی علیه دادعا دابهام او تناقض دلری کیدو دخرنگوا لی توضیحات یادداشت کړی اود هغه ثبت دمحاکی په پای کی له لوستلو نه وروسته د دعوی د دوا پرو خواوو او قضا یی هیات له خوا لاسلیک کین یی .

آیین دادرسی کی دہم

مادہ دوصد و چار دہم :

حضور کا مل هیات قضا پی در
حین مذاکرات و جلسات قضایی
ضروری است در غیاب رئیس
جلسه و یا یکی از اعضای هیات
قضایی ، جلسه ذایر شدہ نمیتواند .

مادہ دو صد و پانزدہم :

در مدعی بہای غیر منقول بعد
از صحت دعوی مدعی اقامہ شہود
ذوا لیدی حتمی است .

مادہ دوصد و شانزدہم :

ہر گاہ یکی از طرفین دعوی
در اثنای محاکمہ اسناد اثباتیہ ای
را ارا یہ نمود کہ در اوراق مورد
مطالعہ قبلی محکمہ ، شامل نبود
محکمہ اوراق مذکور را بدو ن مو-
جبات آتی قبول کردہ نمیتواند :

۱- قناعت محکمہ بہ اینکہ ارا یہ
اوراق مذکور در آن وقت ممکن
نبودہ .

۲- موجودیت عذر معقول دیگری
مبنی بر عدم تقدیم اوراق مذکور
در آن وقت .

مادہ دو صد و ہفدہم :

در صورت تحقق یکی از حالات
مندرج مادہ (۲۱۶) این قانون ،

دوہ سوہ خواہر لسمہ مادہ :

دقضا پی ہیات دبشپر حضور رد
قضا پی خبرو اترو اوغونہو پہ
وخت کی ہرو مرو دی . دغو نہ ی
درئیس او یاد قضا پی ہیات یو
غریو پہ غیاب کی غو نہ ہدایریدای
نہشی .

دوہ سوہ پنخلسمہ مادہ :

پہ غیر منقول مدعی بہا کی نہ
مدعی د دعوی دصحت کیدو نہ
ورو ستہ دذوا لیدی شا ہدا نواقامہ
کول ہرو مرو دی .

دوہ سوہ شپار سہمہ مادہ :

کہ د دعوی د دواہو خواہو خخہ
یوہ پی د محاکمی پہ وخت کی داسی
اثباتیہ سندو نہ وپرانندی کپی چی
دمحکمی تر مطالعی لانندی پہ مخکنیو
پاہو کی شامل نہ وی محکمہ
ٹوموری پانی بیلہ لاند نیوموجباتو
خخہ منلی نہ شی :

۱- د محکمی قناعت پدی بانندی
چی پہ ہغو وخت کی دنو مو پو
پاہو وپرانندی کول ممکن نہوہ .

۲- پہ ہغو وخت کی دنو موپرو
پاہو دنو پرانندی کیدوپہ ہکلہ د
باوری عذر شتہوالی .

دوہ سوہ اوو لسمہ مادہ :

ددی قانون د وہ سوہ شپار سہمی
مادی دمندر جو حالاتو دیوہ دتحقق

رسمی جلد پنجم

محکمه جهت غور برمو ضوع جلسه قضایی دیگری را تعیین مینماید .

ماده دو صد و هجدهم :

طرفین دعوی میتوانند دعوی و دفاعیه های را که بداخل نسخه های جدا گانه به محکمه تقدیم نموده اند قبل از دوران دعوی برای یکمرتبه به اصلاح، تعدیل، تنقیص و یا تزئید در آن مبادرت ورزند مشروط بر اینکه اصلاح مذکور از حیث زیادت و یا نقصان به ماهیت دعوی و دفاع تغییری وارد ننماید.

ماده دو صد و نهم :

طرفین دعوی نمیتوانند در مقابل هر جزء مدعیات و مدافعات و اعتراضات شان که در یک صورت دعوی آمده است فیصله جدا گانه را از محکمه مطالبه نمایند .

ماده دو صد و بیستم :

هرگاه جریان دعوی و محاکمه و اصدار حکم در یک جلسه انجام نیابد تاریخ دیگری به جلسه بعدی تعیین و به طرفین تفهیم میگردد .

ماده دو صد و بیست و یکم :

هرگاه یکی از طرفین دعوی در

به صورت کی محکمه بر مو ضوع بانندی دغور به مقصد بله قضایی غونیه تاکی .

دوه سوه اتلسمه ماده :

دعوی دواپی خواوی کولای شی هغی دعوی او دفاعیی چی په بیلا بیلو نسخو کی محکمی ته وړاندی کړیدی د دعوی له دوران نه دمخه یوه پلا په هغه کی اصلاح، تعدیل، کموالی او یازیا توالی راوړی په دی شرط چی نوموړی اصلاح دزیا توالی یا کموالی له پلوه د دعوی اودفاع په ماهیت کی بدلون منځته رانه وړی.

دوه سوه نو لسمه ماده :

دعوی دواپی خواوی نه شی کولای چی دخپلو مدعیاتو، مدافعاتو او اعتراضاتو دهری برخه په مقابل کی چی په یوه صورت دعوی کی راوړل شوی دی له محکمی څخه د جلاپر-یکړی غوښتنه وکړی.

دوه سوه شلمه ماده :

که د دعوی ، محاکمی اود حکم د صا درولو بهیر په یوه غونیه کی ترسره نه شی راتلونکی غونیه له پاره بله نیته تاکل کیږی او دواپو خواوو ته پوهول کیږی.

دوه سوه یوویشتمه ماده :

که د دعوی د دواپو خواوو څخه

سرمی جریده

اثنای محاکمه فوت نماید بنا بر طلب جانب مقابل، و رثه متوفی مذکور به محکمه جلب و محاکمه از نقطه توقف مجدداً آغاز می یابد.

ماده دوصد و بیست و دوم:

در صورت تیکه مدعی برای اثبات دعوی خود تقاضای وقت اضافی نماید محکمه مدت لازم را برایش مهلت میدهد.

ماده دوصد و بیست و سوم:

هر گاه به اوراق و اسناد مربوط به دعوی مدعی و یا دفع مدعی علیه در دوایر و موسسات دولتی مختلط و خصوصاً موجود باشد در جریان محاکمه ضرورت احساس گردد بقرض استحصال همچو اسناد و اوراق مهلت داده میشود.

ماده دوصد و بیست و چهارم:

هر گاه وصول اوراق توسط طرفین دعوی میسر نگردد محکمه میتواند اوراق مورد ضرورت را از مراجع مربوط رسماً مطالبه نمایند.

ماده دوصد و بیست و پنجم:

هر گاه طرف دعوی از مندرجات اوراق و اسناد دیکه بقرض اثبات

یوتنایی د محاکمی په وخت کی مړ شی د مقابل لوری د غوښتنی له امله دنو موړی مړی ورته محکمی ته جلب کیږی او محاکمه لاسه دریدلی ځای څخه بیا پیل کیږی.

دوه سوه دوه ویشتمه ماده:

په هغه صورت کی چی مدعی د خپل دعوی د ثابتولو له پاره دزیاتنی وخت غوښتنه و کړی محکمه ورته دلازمی مودی مهلت ورکوی.

دوه سوه درویشتمه ماده:

که دمدعی د دعوی او یاد مدعی علیه ددفع اړوندی پانسی اوسندونو ته چی په دواړو، اودو لټی، کټی او خصوصاً و سسوی کی وی د محاکمی په بهیر کی اړتیا پینښه شی ددغه راز سندونو او پاڼو د لاس ته راوړلو په خاطر وخت ورکول کیږی.

دوه سوه ویشتمه ماده:

که د دعوی د دواړو خواوو په واسطه پانسی تر لاسه نه شی محکمه کولای شی دا اړتیا وپانسی په رسمی ډول له اړوندو مراجمو څخه راوغواړی.

دوه سوه پنځه ویشتمه ماده:

که د دعوی لوری د هغو پاڼو او سندونو له مندرجاتو څخه چی محکمی ته ددعوی داثبات له پاره

اسمعی جریده

دعوی به محکمه تقدیم میشود منکر ویا ادعای جعل آنرا نم آید حسب احکام فصل (۱۵) این باب اجراآت ورسیدگی میگردد .

ماده دو صد او بیست و ششم:

دعوی حادث متولد از دعوی اصلی که در اثنای جریان دعوی از طرف مدعی و یا مدعی علیه تقدیم میشود ، محکمه آنرا در ضمن دعوی اصلی رسیدگی و فیصله میکند .

ماده دو صد و بیست و هفتم :

محکمه به دعوی حادث که ایجاب رسیدگی عاجل را نماید قرار قضایی صادر و این قرار نهایی میباشد .

ماده دو صد و بیست و هشتم :

هر گاه دعوی حادث ناشی از دعوی اصلی در محاکم فوقانی مطرح گردد به محکمه اولی حاله میشود .

ماده دو صد و بیست و نهم :

دعوی حادث طی مراتب مقدماتی را ایجاب نمیکند .

ماده دو صد و سی ام :

محکمه در قضا یای که رغبت طرفین را به اصلاح احساس نماید به تعیین مصلحین توصیه میدارد .

ویراندگی کبری منکر شی او یایی د جعل ادعا و کبری ددی باب دپنخلسم فصل دحکمو نو سره سم اجراآت او رسیدگی کبری .

دوه سوه شپرو یستمه ماده :

له اصلی دعوی خخه را پیدا شوی - ادئی دعوی چی دد عوی دبیر په وخت کی دمدعی یامدعی علیه له خوا ویراندگی کبری محکمه یی داصلی دعوی په ترخ کی خیری او پریکری کوی .

دوه سوه اووه ویشتمه ماده:

محکمه دحادثی دعوی په هکله چی دچتکی خیرنی غوښتو نکي ده قضا یی قرار صا دروی اود غه قرار ورو ستنی دی .

دوه سوه اته ویشتمه ماده :

که داصلی دعوی خخه را پیدا شوی حادثی دعوی په پورتنیو محکمو کی مطرح شی لومړنی محکمی ته لیدردول کیری .

دوه سوه نهو ویشتمه ماده :

حادثی دعوی دلو مرنیو مراتبو دتیرو لو غوښتو نکي نه دی .

دوه سوه دیرشمه ماده :

محکمه په هغو قضیو کی چی اصلاح ته ددوا پرو خواوو رغبت احساس کړی داصلاح کوونکو په ټاکلو توصیه کوی .

دعوی دواړو خواوو

دوه سوه یو دیرشمه ماده :

(۱) که د دعوی دواړه خواوې خپل منځ کې سره اصلاح کړې په هغه صورت کې چې د دعوی له دوران اود محکمی له بهیر څخه د مخه وې اصلاح پاته لیکلی کېږي او موضوع ته یې خاتمه ور کول کېږي.

(۲) که اصلاح د دعوی د دوران اود محاکمی په بهیر کې صورت ونیسي ددغه اصلاح صورت په پریکړه کې درج کېږي، د اصلاح په تجویز اود دواړو خواوو د شخړې په پای ته رسیدو حکم صادرېږي.

دوه سوه دوه دیرشمه ماده:

که دواړه خواوې اصلاح ته موافقه و نه کړې محکمه موضوع تر دوران لاندې نیسي او پریکړه کوي.

دوه سوه درې دیرشمه ماده :

د محکمی تحریرات مکلف دی د محاکمی په بهیر کې لاندې مراتب په پام کې ونیسي او محضر کې یې ثبت کړي:

۱- دغونډې درئيس اود قضا یې هیات نوم ، د دعوی د دواړو خواوو پیژندنه او ژباړه نکي نوم که موجود وي.

۲- د دواړو خواوو څرگندونې .

۳- د شا هدا نو نو مو نه د هغوی

له بشپړې پیژندنې .

ماده دو صد و سی و یکم :

(۱) هر گاه و طر فین دعوی بین خود اصلاح نمایند در صور تیکه قبل از دوران دعوی و جریان محکمه باشد اصلاح خط تحریر و به موضوع شان خاتمه داده میشود.

(۲) هر گاه اصلاح در جریان

دوران دعوی و محاکمه صورت بگیرد صورت اصلاح درج فیصله گردیده به تجویز اصلاح و ختم منازعه طرفین حکم صادر میشود .

ماده دو صد و سی و دوم :

در صور تیکه طرفین به اصلاح موافقه ننمایند محکمه موضوع را تحت دوران قرار داده فیصله صادر میکند .

ماده دو صد و سی و سوم :

تحریرات محکمه مکلف است در جریان محاکمه مراتب آتی را در نظر گرفته ثبت محضر نماید :

۱- اسم رئیس جلسه و هیات

قضایی ، شمهرت طرفین دعوی و اسم ترجمان اگر موجود باشد .

۲- اظها رات طرفین .

۳- اسمای شهود با شمهرت

مکمله شان .

ماده

۴- خلاصه مندرجات اسناد دیکه طرفین ارا به میدارند .
 ۵- تدقیقا تیکه از طرف محکمه اجرا میشود .
 ۶- تصمیمی که از طرف محکمه گرفته میشود .

ماده دوصد و سی و چهارم :

در صورت عدم ختم محاکمه و موکول شدن جریان آن به روز دیگر و روزهای بعدی جلسات قضایی به ترتیب ماده (۲۳۳) این قانون در محضر قید و اجرا آت صورت میگیرد .

ماده دو صد و سی و پنجم :

محضر ، سایر اوراق و اسناد قابل نگهداشت یکجا با سوابق قضیه در محکمه حفظ میشود .

ماده دو صد و سی و ششم :

بعد از تحقیق و تدقیق قضیه رسیدگی به دلایل ، رئیس جلسه از شا ملین قضیه توضیحات اضافی را مطالبه مینماید در صورت تیکه طرفین توضیحاتی نداشته باشند رئیس جلسه ختم تحقیق قضیه را اعلان و محکمه به مباحثات قضایی می پردازد .

۴- د هغو سندو نو دمندر جاتو لنهیزچی دواړه خواو ی یی و پاندى کوی یی .

۵ - هغه کړه کتنی چی دمحمکی له خوا اجرا کیږی .

۶ - هغه تصمیم چی د محکمې له خوا نیول کیږی .

دوه سوه څلور دیرشمه ماده :

د محاکمې دنه ختمیدو او بلی ورځی او راتلو نگو ور خو ته د هغی دبهر دپاتی کیدو په صورت کی قضا یی غونډی ددی قانون د دوه سوه درې دیرشمی مادی په ترتیب سره په محضر کی قید او اجرا آت صورت نیسی .

دوه سوه پنځه دیرشمه ماده :

محضر ، دساتنی وړ نوری پا نی او سندو نه دقضیې له سوابقو سره یو ځای په محکمه کی ساتل کیږی .

دوه سوه شپږ دیرشمه ماده :

دقضیې له تحقیق او تدقیق اود دلیلو نو له څیړلو نه وروسته د غونډی رئیس دقضیې له شا ملینو څخه دزیاتاتی څرگندو نو غوښتنه کوی په هغه صورت کی چی دواړه خواو ی نوری څرگندو نی ونلری دغونډی رئیس د قضیې د تحقیق پای ته رسیدل اعلانوی او محکمه په قضا یی مباحثو لاس پوری کوی .

سرمی جریدہ

دوه سوه اووه دیر شمه ماده :
قضایی مباحثی په قضیه کی د
شا ملو کسانو دخرگندو نو څخه
عبارت دی چی په لاندی ډول صورت
نیسی:

۱- دمدعی او یا دهغه دقانونی
ممثل څرگندونی .

۲- دمدعی علیه یاد هغه دقانونی
ممثل څرگندونی .

۳- دهغه دریمگری شخص
څرگندونی چی دقضی دخیر نی په
بهیر کی ددعوی په هکله جلاعریضه
وړاندی کړی.

۴- په قضیه کی شا مل دمدعی
څارنوال نظریه .

۵- نور هغه مطالب چی دمحا کمی
دچټک بهیر سره مرسته وکړی.

دوه سوه اته دیر شمه ماده:

ددی قانون په دوه سوه اووه
دیر شمه ماده کی درج شوی دقضایی
مباحثو گډون کوونکی نه شی
کولای په خپلو څرگندو نو کی پر
هغو حالتو نو او دلیلو نو باندی
استناد وکړی چی محکمی ته توضیح
شوی نه دی او په قضا یی غوښه
کی تحقیق شوی نه دی .

دوه سوه نهمه دیر شمه ماده :

په هغه صورت کی چی دعوی د
مراتبو له تیرو لونه وروسته د حکم

ماده دو صد وسی وهفتم :

مباحثات قضا یی حاوی اظها-
رات اشخاص شا مل قضیه بوده
که به تر تیب آتی صورت میگیرد:

۱- اظها رات مدعی وی یا ممثل
قانونی وی .

۲- اظها رات مدعی علیه و یا
ممثل قانونی وی .

۳- اظها رات شخص ثالثی که
در جریان رسیدگی قضیه عریضه
جدا گانه در مورد دعوی ارا یه
نماید .

۴- نظر څارنوال مدعی شا مل
قضیه .

۵- سایر مطالب لیکه ممد جریان
سریع محاکمه گردد .

ماده دو صد و سی وهشتم :

اشتراک کننده گان مباحثات
قضا یی مندرج ماده (۲۳۷) این
قانون نمیتوانند در اظها رات خود
به حالات و دلائلیکه به محکمه
توضیح نشده ودر جلسه قضا یی
تحقیق نگردیده است استناد نمایند.

ماده دو صد و سی و نهم :

در صورت تیکه دعوی بعد از طی
مراتب به درجه اصدار حکم رسیده

رسمی جگتله

باشد تبدیل ذات یا تغییر صفات طرفین مانع صدور و ابلاغ حکم نمیگردد .

هدف از تبدیل ذات فوت و از تبدیل صفات حدوث جنون و افلاس است .

ماده دو صد و چهل و یک :

محکمه در اثنای دوران دعوی درخواست شخص ثالث مبنی بر مطالبه حق، صلاحیت مداخله در دعوی و حضور در محاکمه را می پذیرد .

در صورتیکه مرا حل قانونی حکم به پایان رسیده باشد ابلاغ حکم محکمه به طرفین دعوی از اثر این درخواست به تعویق نمی افتد .

ماده دو صد و چهل و دو :

رئیس جلسه در پایان تحقیق و تدقیق دعوی، مباحثات قضایی و اظهار طرفین مبنی بر نداشتن کدام مطلب اضافی برای گفتن، ختم محاکمه را با آنها اعلام میدارد .

ماده دو صد و چهل و سوم :

حق اظهارات طرفین بعد از اعلام و اختتام محاکمه خاتمه پیدا میکند .

دعا در پرو خواوو دذات بدلون یا د صفتو نو بدلون د حکم د صا دریدو او ابلاغ خننه شی کیدای دذات له بدلون خخه مرینه اود صفتو نو له بدلون خخه دلیو نتوب او افلاس حدوث هدف دی .

دوه سوه خلوی بنیتمه ماده :

محکمه د دعوی د دوران به وخت کی د حق دغو بنیتمی ، به دعوی کی دمدا خلی واک او به محاکمه کی د حاضر یدو به هکله د دریمگری شخص غو بنیتمیک قبلوی .

به هغه صورت کی چی د حکم قانونی پروونه پای ته رسید لیوی ددغه غو بنیتمیک له امله د دعوی دواوو خواوو ته د محکمی د حکم ابلاغول نه خنن پیری .

دوه سوه یو اخلوی بنیتمه ماده :

دغو نهی رئیس د دعوی د تحقیق او تدقیق ، قضایی مباحثو اودویلو و پرزیاتی مطلب دنه لرالو به هکله د دواوو خواوو داظهار نه وروسته ، هغوی ته د محاکمی پای اعلاموی .

دوه سوه دوه خلوی بنیتمه ماده :

د محاکمی د ختمیدو دا اعلام نه وروسته د دواوو خواوو دخر - گندو نو حق پای ته رسیدی .

رسمی جلد ۱

ماده دوصد و چهل و سوم:

هیئت قضا یی بعد از ختم محاکمه به غرض اخذ تصمیم و تنظیم نص حکم به اتاق مشوره قضا یی داخل و قبل از آن مو ضوع از طرف رئیس جلسه به اطلاع حاضرین رسانیده میشود .

ماده دو صد و چهل و چهارم :

بعد از اخذ تصمیم و تنظیم نص حکم هیات قضا یی به اتاق جلسه مراجع نموده رئیس جلسه حکم محکمه را اعلان ، میعاد شکایت و فرجام خوا هی را توضیح میدارد .

ماده دوصد و چهل و پنجم :

هرگاه جلسه در دفتر کارهیات قضا یی دایر شده باشد همزمان با اعلان ختم محاکمه حاضرین از اتاق خارج بعد از اخذ تصمیم جهت ابلاغ حکم به طرفین دعوی اجازه حضور داده میشود .

فصل سیزدهم :

فیصله و حکم محکمه

ماده دوصد و چهل و هشتم :

تصمیم هیات قضا یی که در ماهیت دعوی بعد از جریان محاکمه

دوه سوه دری خلو پینتمه ماده:

قضای هیات د محاکمی له پای ته رسیدو نه ورو سته دتصمیم نیولو اود حکم دنص دتنظیمو لو په خاطر دقضای مشوری خونی ته ورننوخی اودامو ضوع دغونهای درئیس له خوا مخکی د حاض رشو یو کسا نو په خبر تیا رسول کیری .

دوه سوه اخلورخلو پینتمه ماده:

قضا یی هیات دتصمیم دنیو لواو دحکم دنص دتنظیمو لو نه ورو سته دغونهای خونی ته راستنیری ، د غونهای رئیس د محکمی حکم اعلانوی ، دشکایت او فرجام غوینتنی مودی تو ضیح کوی .

دوه سوه پنخه اخلو پینتمه ماده:

که غونهای دقضای هیات دکار په دفتر کی دایره شوی وی حاضر شوی کسان د محاکمی دختمیمدو له اعلان سره جوخت له کوی شخه دباندی وخی ، دتصمیم نیو لو شخه ورو سته ددعوی دوا پرو خواوو ته دحکم داوورو لو په خاطر دحاضریدو اجازه ور کول کیری .

دیار لسم فصل

د محکمی پریکړه او حکم

دوه سوه شپږ خلو پینتمه ماده:

دقضای هیات تصمیم چی د محاکمی دبیر نه وروسته ددعوی

اسمى چارچا

انخا ذ ميشود بصورت فيصله صادر
ميگردد .

ماده دوصد و چهل و هفتم :
فيصله محكمه بايد قانوني و
مستدل باشد .

ماده دو صد و چهل و هشتم :
محكمه فيصله را صرف به
استناد دلايلي صادر مينمايد كه در
جلسه قضايي تحقيق و گرد آوري
شده است .

ماده دو صد و چهل و نهم :
حين اصدار حكم در اتا ق مشوره
صرف هيات قضايي مربوط ميتوان
نند مو جود باشند و حضور ساير
اشخاص جواز ندارد .

ماده دو صد و پنجا هم :
حكم محكمه به اكثريت آراء هيات
قضايي به ترتيب صادر ميگردد
كه اولاً اعضاء و بعداً رئيس جلسه
ابراز راي مينمايد . هيچ يك از
اعضاي هيات قضايي حق ندارد بدون
مجوز قانوني از ابراز راي استنكاف
ورزد .

ماده دوصد و پنجا ويكم :
هرگاه يكي از اعضاي هيات
قضايي با فيصله اكثريت موافق
نباشد نظر مشخص خود را به ورقه
جدا گانه تحرير و بعد از امضاء

به ما هيت كي نيول كيري دپريكري
به پول صا درپزي .

دوه سوه اووه خلو بينتمه ماده :
د محكمي پريكپه بايد قانوني
او مستدل له وي .

دوه سوه اته اخلو بينتمه ماده :
محكمه د هغو دليلو نو پر بنسا
پريكپه كوي چه قضايي غونبه
كي تحقيق او راهول شويدى .

دوه سوه نپه خلو بينتمه ماده :
دمشوري به خونه كي د حكم
دصا دروالو په وخت كي يوازي ارونه
قضايي هيات او سيدايشي اودنورو
كسانو حضور جواز نه لري .

دوه سوه پنخوسمه ماده :
د محكمي حكم دقضايي هيات
درايوپه اكثريت به داسي ترتيب
سره صا درپزي چي لو مري د
غوندي غري او ورو سته رئيس
خپله را په خرگندوي . دقضايي
هيات دغريو هيخ يو تن دقانوني
مجوز نه پرته درايو دخر گندو لو
خخه دډپه كولو حق نه لري .

دوه سوه يو پنخو سمه ماده :
كه دقضايي هيات دغريو يوتن
داكثريت له پريكپي سره موافق نه
وي خپل خا نگري راي په جلا پاڼه
كي ليكلي اود مهر او لا سليك نه
وراو سته پريكپي سره يي ضميمه

سازمان قضایی

کوی دانظریه په قضا یی غو نډه کی و مهر ضم فیصله مینما ید این نظر نه لوستل کیری.

دوه سوه دوه پنځوسمه ماده :

د هغو نظریو افشا کول چ ی د مشوری په خونه کی دقا ضیا نوډه خوا خرگندیری مجاز نه دی.

دوه سوه درې پنځوسمه ماده :

پریکړه د قضا یی غو نډه کی درئیس یاد حکم په صادرولو کی د گډون کوو نکو قاضیانو دیوه په ووا سطره لیکل کیری اود قضا یی هیات له خوا مهر او لاسلیک کیری.

دوه سوه اخلور پنځوسمه ماده :

پریکړه دمقدمی ، تشریح ، استدلال نتیجی اود حکم دنص له بر خو څخه عبارت ده.

دوه سوه پنځه پنځوسمه ماده :

د پریکړی دمقدمی بر څه دلاند نیو مطلبو نو څخه عبارت ده :

۱- دحاکمی محکمی نوم ، دغونډی درئیس ، قضا یی غړی ، دغو نډه کی دمنشی اود څارنوال نوم په هغه صورت کی چی په غونډه کی گډون وکړی.

۲- داستو گنی ، کسب ، دندی ،

دکسب ، دندی ځای ، دتابعیت د

تذکری نمبر د هغی دصا ل یدو

دځای په تو ضیح کولو سره دمدعی

مدعی علیه بشپړه پیژندنه.

۱- نام محکمه حاکمه ، اسم

رئیس جلسه ، اعضای قضا یی ،

منشی جلسه ، څارنوال در صورتیکه

در جلسه اشتراک نماید .

۲- شهرت مکمل مدعی ، مدعی

علیه با تو ضیح سکونت ، پیشه ،

وظیفه ، محل پیشه و وظیفه ، نمبر

سزای جریده

تذکره تابعیت ومحل صدور آن .
شهرت سایر اشخاص شا مل
قضیه ، وكلا و ممثلین قانونی آنها .
۳- تشخیص نوع موضوع
دعوی .

۴- نمبر، تاریخ ومحل صدور
فیصله ، تاریخ ابلاغ ، تعداد اوراق
فیصله و ضمائم آن .

ماده دو صد و پنجا و هشتم :

بخش تشریحی فیصله حاوی

مطالب ذیل است :

۱- صورت دعوی مدعی ، مدعا
فغات مدعی علیه و سایر مطالبات
طرفین دعوی .

۲- اقرار یا انکار .

۳- شهادت شهود ، قبول و یا
رد آن .

۴- اسناد ، قرائن قاطعه و قرائن
مستنبطه .

۵- حلف یا نكول .

۶- خلاصه جریان محاکمه .

ماده دو صد و پنجا و هفتم :

بخش استدلال فیصله حاوی

مطالب ذیل است :

۱- صورت تحقیق قضیه در
محکمه .

۲- و سایل اثبات یا نفی وتو-
ضیح دلایل .

به قضیه کی دنوزو شا مل- و
کسانو د هغوی دوکیلا نو او قانونی
ممثلینو پیژندنه .

۳- د دعوی دمو ضوع دچو ل
تشخیص .

۴- دپریکری نمبر، نیته اود
صا دریدو خای ، داوړو لو نیته
دپریکری دپاڼو اود هغی د ضمیمو
شمیر .

دوه سوه اشپن پنځو سمه ماده :

دپریکری تشریحی برخه دلا ندنیو

مطلبو نو لرو نکي ده :

۱- دمدعی صورت دعوی ، د

مدعی علیه مدعا فغات اود دعوی د
دواړو خواوو نوری غو بنسټی .

۲- اقرار یا انکار .

۳- دشا هدانو شهادت قبلیدل

یاردکیدلی .

۴- سندونه ، قاطعه قرینی او

مستنبطه قرینی .

۵- حلف یا نكول

۶- د محاکمی د بهیر لنډه یز .

دوه سوه اووه پنځو سمه ماده :

دپریکری داستدلال برخه دلا ند-

نیو مطلبو نو لرو نکي دی :

۱- په محکمه کی د قضی د

تحقیق صورت .

۲- داثبات یا نفی و سیلی اود

دلیلو نو تو ضیح .

د پریکړې د لامل لال چی محکمه د

۳- استد لالیکه محکمه به اساس دلایل ارا ته شده را قبول ویا رد مینما ید .

۴- تذکر ماده قانونی که مورد استناد محکمه قرار میگیرد .

ماده دوصد و پنجا و هشتم :
بخش نتیجه فیصله حاوی مطالب ذیل است :

- ۱- عدم اثبات دعوی .
- ۲- الزام مدعی علیه .
- ۳- اندازه تعویض یا خسارات محکوم به .
- ۴- مصارف محکمه .

ماده دوصد و پنجا ونهم :
نص حکم فیصله حاوی مطالب ذیل است :

- ۱- ذکر تاریخ جلسه قضایی و صدور حکم با اکثریت یا اتفاق آراء .
- ۲- اتکاء به دلایل مشخص با ذکر ماده قانون .

۳- ذکر طرفین دعوی .

۴- تعیین محکوم به .

۵- رد دعوی .

۶- ترک خصوصت .

۷- عدم اثبات دعوی .

۸- الزام مدعی علیه .

۳- هغه استد لال چی محکمه د هغه پر اساس ور وړاندی شوی دلایل قبلوی او یاردوی .

۴- د هغه قانون دمدادی یادونه چی د محکمی د استناد وړ گرخی .

دوه سوه اته پنځو سیمه ماده :
دپریکړی دنتیجی برخه دلاندنیو مطلبونو لرو نکي ده :

- ۱- د دعوی نه ثابتیدل .
- ۲- دمدعی علیه الزام .
- ۳- دتعو یض یاد محکوم په تاوانونو خومره والی .
- ۴- د محکمی لگښتو نه .

دوه سوه اته پنځوسیمه ماده :
دپریکړی دحکم نص دلاند نیو مطلبونو لرو نکي ده :

- ۱- دقضای غو نهی د نیتسی یادو نه اود اکثریت یاد را یو په اتفاق سره دحکم صا دریدل .
- ۲- پر مشخصو دلیلو نو باندی دقانون دمدادی په یادو لو سره اتکاء کول .

۳- د دعوی د دواړو خو اوو یادونه .

۴- د محکوم به ټاکل .

۵- د دعوی ردول .

۶- دخصوصت پریښودل .

۷- د دعوی نه ثابتیدل .

۸- دمدعی علیه الزام

قانون مجازات

دوه سوه شپیتمه ماده :

د حکم نص باید قاطع، صریح او د هر ډول لفظی او معنوی تعقید څخه خلاصه وي.

دوه سوه یو شپیتمه ماده :

(۱) د محکمی حکم د محاکمې له پای ته رسیدو نه وروسته دواړو خواوو ته بېله ځنډه او رول کېږي.
(۲) د محکمی پریکړه د لسو ورځو په اوبڼو دو کی تنظیم ترتیب او صا درېږي.

دوه سوه ادوه شپیتمه ماده :

قضایي هیات نه شی که ولای چی په قضیه کی د حکم داوړو لو نه وروسته خپله پریکړه تعدیل یا نقض کړی.

دوه سوه درې شپیتمه ماده :

محکمه په هر حال کولای شی په پریکړه کی املایی، انشایی غلطی او عددی اشتباه گانې تصحیح کړی. قضایي هیات په پریکړه کی غلطی او اشتباه گانې تصحیح کوی او تر هغی لاندی لا سلیک کوی.

دوه سوه اڅلور شپیتمه ماده :

په حکم یا پریکړه کی د ابهام د موجودیت په صورت کی محکمه کولای شی په قضیه کی د شا ملو کسانو د عرضی له مخی په غونډه

ماده دو صد و شصتم :

نص حکم باید قاطع صریح و عاری از هر نوع تعقید لفظی و معنوی باشد.

ماده دو صد و شصت و یکم :

(۱) حکم محکمه بعد از انجام محاکمه بدو ن تا خیر به طرفین ابلاغ میگردد.

(۲) فیصله محکمه در ظرف ده روز تنظیم، ترتیب و صادر میشود.

ماده دو صد و شصت و دوم :

هیات قضایی نمیتواند بعد از ابلاغ حکم در قضیه، فیصله خود را تعدیل یا نقض نماید.

ماده دو صد و شصت و سوم :

محکمه در هر حال میتواند اغلاط املایی، انشایی و اشتباهات عددی را در فیصله تصحیح نماید. هیات قضایی اغلاط و اشتباهات در فیصله را تصحیح و در ذیل آن امضاء مینمایند.

ماده دو صد و شصت و چهارم :

در صورت وجود ابهام در حکم یا فیصله محکمه میتواند نظر به عریضه اشخاص شامل قضیه بدو تغییر

زینبی حجرت

دا دن متن فیصله آنرا توسط هیات
قضا یی در جلسه تو ضیح نما ید
مشروط بر اینکه فیصله تطبیق نشده
باشد .

ماده دوصلو شصتو پنجم :

در صور تیکه تطبیق فیصله نهایی
مستلزم پرداخت و جه ما لی باشد،
محکمه میتواند نظر به عریضه
اشخاص شا مل قضیه با نظر
داشت تثبیت و ضح دا رایبی محکوم
علیه یا حا لات دیگر در نص حکم
پرداخت به اقساط را تجویز نماید.

ماده دو صد و شصت و ششم :

فیصله محکمه در حا لات ذ یل
کسب قطعیت مینماید :
۱- انقضای معیاد شکایت بدو ن
عذر قانونی .

۲- تقدیم شکایت یا اعتراض به
محکمه فو قانی در صور تیکه با
رسیدگی قضیه در محکمه فو قانی
فیصله نقض نشود .

فصل چهاردهم

قرار محکمه

ماده دو صد و شصت و هفتم :

قرار محکمه تصمیم قضایی است
که متوجه ماهیت دعوی نبوده در
شکل رسیدگی صورت گیرد .

کی دقضا یی هیات پهوا سطره
پریکری په متن کی دبه لون راوستلو
نه پرته هغه توضیح کړی خو په دی
شرطچی پریکړه تطبیق شوی نه
وی .

دوه سوه پنځه شپینمه ماده :

په هغه صورت کی چی دوروستی
پریکری تطبیقول دپیسو دور کولو
مستلزموی محکمه کولای شی په
قضیه کی دشاملو کسا نو دعریضی
له مخی د محکوم علیه د شتمنی
دخرنگوا لی یا نورو حالتو نو په
تثبیتولو سره دحکم په نص کی د
قسطو نو په ور کولو تجویز کړی .

دوه سوه شپږ شپینمه ماده :

په لاند نیو حالا تو کی د محکمی
پریکړه قطعیت مومی :

۱- دقانونی عذر څخه پر ته د
شکایت دمودی پای ته رسیدل .
۲- پور تنی محکمی ته د شکایت
یا اعتراض وپانندی کول په هغه
صورت کی چی په پور تنی محکمه کی
دقضیې په څپر لو سره پریکړه
نقض نه شی .

خوار لسم فصل

د محکمی قرار

دوه سوه اووه شپینمه ماده :

د محکمی قرار قضا یی تصمیم دی
چی ددعوی ماهیت ته متوجه ندی
څپر نه په شکل کی صورت نیسی .

اسمی جنرل

دوه سوه اته شپيتمه ماده:

د محکمی قرار ددی قانون ددوه سوه دری څلو یښتمی مای د حکم سره سم د مشوری په خونه کی د قضایی هیات په واسطه صادریری.

دوه سوه نېه شپيتمه ماده:

په عادی مو ضو عاتو کی کولای شی ددی قانون د دوه سوه اته شپيتمی مادی د حکم له په پام کی نیو لو څخه پر ته د قضا یی هیات له مشوری نه وروسته قرار صا در کړی او په محضر کی یی درج کړی.

دوه سوه او یایمه ماده:

د محکمی قرار عند الصدور ابلاغیری.

دوه سوه یو او یایمه ماده:

د محکمی قرار دلاند نیو مطلبونو لرو نکي دی:

- ۱ - د قرار د صا دریدو نیته او ځای.

- ۲ - د قرار د صا دروو نکي محکمی نوم، د محکمی اود قضا یی غو ڼوی دمنشی جوړ بنیت .

- ۳ - د شخړی دمو ضوع په قضیه کی شامل کسان.

- ۴ - هغه مو ضوع چی د هغه په هکله قرار صا دریری.

- ۵ - هغه علتو نه او سببو نه چی محکمه د هغه پر بنا خپل قرار

ماده دو صد وشصت و هشتم:

قرار محکمه در اتا ق مشوره مطابق حکم ماده (۲۴۳) این قانون توسط هیات قضا یی صا در میگردد.

ماده دو صد وشصت و نهم:

محکمه میتواند در مو ضو عات عادی بدو ن ر عایت حکم ماده (۲۶۸) این قانون بعد از مشوره هیات قضا یی قرار صا در و آنرا درج محضر نماید .

ماده دو صد و هفتادم:

قرار محکمه عند الصدور ابلاغ میگردد .

ماده دو صد و هفتاد و یکم:

قرار محکمه حاوی مطالب ذیل است:

- ۱ - تاریخ ومحل صدور قرار .
- ۲ - نام محکمه صادر کننده قرار ترکیب محکمه و منشی جلسه قضا یی .

- ۳ - اشخاص شامل قضیه مو ضوع مورد منازعه .

- ۴ - مو ضو عیکه راجع به آن قرار صا در میگردد .

- ۵ - علل واسبابیکه محکمه به موجب آن قرار خود را صادر نموده

تذکره قضایی

صا در کپی دی .

۶ - دمحکمی قانونی اتکاء.

۷ - نتیجه اخیستنه اود قضا پی

هیات ورو سستی تصمیم.

۸ - دهغه قرار پرخلاف

دشکایت دمودی تاکل چی دقانون

له مخی ورو سستی نهوی.

۹ - په هغو موردو نو کی چی

قرار دقانون دحکو نو سره سم

ورو سستی و گنل شی.

پنخلسم فصل

دحکم سببونه

(د ثبوتو سیلی)

دوه سوه دوه اویایمه ماده:

دثبوت وسیلی چی د حکم

سببونه جوړ وی په لاندی ډول

دی:

۱ - اقرار

۲ - پینه (سندونه، شا هدا ن

قاطع او مستنبطه قرینی).

۳ - یمین (لور).

۴ - نکول .

دوه سوه در ی اویایمه ماده :

اقرار په محکمه کی پر هغی چاری

بانندی له اخبار څخه عبارت دی چی

د دعوی دلوری دحق پاتی کیدل یاد

اقرار کوو نکلی ډر خلاف یو حالت

ثابتوی.

دوه سوه څلور اویایمه ماده:

د محکمی په ور اندی د حقوقی او

است .

۶ - اتکاء قانونی محکمه .

۷ - نتیجه گیری و تصمیم نهایی

هیات قضا پی .

۸ - تعیین میعاد شکایت علیه

قراریکه قانونا قطعی نبا شد .

۹ - تذکر قطعی بود ن قرار در

موار دیکه قرار مطابق به احکام

قانون نهایی پنداشته شده باشد.

فصل پانزد هم

اسباب حکم

(وسایل ثبوت)

ماده دوصد و هفتاد و دوم :

وسایل ثبوت که اسباب حکم

را تشکیل مید هند قرار ذیل است:

۱ - اقرار .

۲ - پینه (اسناد ، شهود، قرائن

قاطع و مستنبطه) .

۳ - یمین (سوگند) .

۴ - نکول .

ماده دوصد و هفتاد و سوم :

اقرار عبارت از اخبار با مری

است در محکمه که بقای حق طرف

دعوی و یا حالتی را علیه مقر ثابت

سازد .

ماده دوصد و هفتاد و چارم :

اقرار مقر دا رای اهلیت حقوقی

رِسْمِ حَسَبِ نِدَاهِ

و قانونی نزد محکمه در صور تی مدار اعتبار است که ظا هر الحال مکذب آن نباشد .

ماده دو صد و هفتاد و پنجم :

اقرار مقید به قبول مقرله حاضر نیست اما رد آن از طرف مقرله صورت گرفته میتواند در صور تیکه قسمتی از اقرار مقر تو سط مقرله رد گردد اقرار در مابقی صحت دارد .

ماده دو صد و هفتاد و ششم :

اقرار به حق غایب تا زمان اطلاع و تصدیق غایب از اقرار مقر، نافذ نمیگردد .

ماده دو صد و هفتاد و هفتم :

رجوع از اقراریکه مطا بق حکم ماده (۲۷۳) این قانون صورت گرفته باشد اعتبار ندارد .

ماده دو صد و هفتاد و هشتم :

اقرار به مشاع در سهم افراز نا شده صحت دارد .

ماده دو صد و هفتاد و نهم :

هر گاه مدعی علیه نزد محکمه به ادعای مدعی اقرار کند محکوم علیه شناخته میشود .

ماده دو صد و هشتاد و دهم :

هر گاه مدعی علیه انکار نماید مدعی مکلف است مدارك اثباتیه

قانو نی اهلیت لرو نکي مقر اقرار په هغه صورت کی داعتبار وېر دی چی ظا هر الحال یی مکذب نهوی .

دوه سوه پنځه اويايمه ماده :

اقرار دحا ضر مقر له په قبلولو مقیدنه دی خورد یی دمقر له له خوا صورت نیو لی شی په هغه صورت کی چی داقرار یوه برخه د مقر له له خواردشی په پاتی برخه کی اقرار صحیح دی .

دوه سوه شپږ اويايمه ماده :

دغایب پرحق باندی اقرار د مقرله اقرار څخه دغایب دخبراینواو تصدیق تروخت پوری نه نافذ پیری .

دوه سوه اووه اويايمه ماده :

له هغه اقرار څخه رجوع چی ددی قانون د دوه سوه دری اويا يمی مادی دحکم سره سم صورت نیو لی وی اعتبار نه لری .

دوه سوه اته اويايمه ماده :

په نه افراز شوی سهم کی په مشاع اقرار صحت لری .

دوه سوه نهه اويايمه ماده :

که مدعی علیه دمدعی په ادعاکی دمحکمی په وړاندی اقرار وکړی ، محکوم علیه پیژندل کیږی .

دوه سوه اتيايمه ماده :

که مدعی علیه انکار وکړی مدعی مکلف دی دخپل ادعا دثا بتو لو له

کتاب قوانین ثبت

پاره محکمی ته اثباتیه مدرکونه وپاندی کری. را جهت اثبات ادعای خود به محکمه تقدیم کند.

ماده د و صد و هشتاد و یکم :

مدارک اثباتیه قرار ذیل است :

۱- اسناد .

۲- شهادت شهود .

۳- قرائین .

ماده دو صد و هشتاد و دوم :

اسناد د و نوع است :

۱- اسناد رسمی .

۲- اسناد عرفی .

ماده دو صد و هشتاد و سوم :

اسناد رسمی و عرفی اسناد

است که در فقره (۱ و ۲) ماده

(۹۹۱) قانون مدنی تصریح گردیده

است .

ماده دو صد و هشتاد و چهارم :

اسناد رسمی د رمورد مقره و ورثه

وقایم مقام آن قبل از دوران دعوی قابل

اعتبار و دلیل الزام است .

ماده دو صد و هشتاد و پنجم :

شخصیکه در اسناد رسمی بحیث

شهود معرفت پذیرفته شده و ادعای

ملکیت مندرج سند را برای خود

نماید سند رسمی مذکور قبل از

دوران دعوی علیه وی دلیل الزام

است .

پاره محکمی ته اثباتیه مدرکونه وپاندی کری.

دوه سوه یو اتیایمه ماده :

اثباتیه مدرکونه په لاندی چول

دی:

۱- سندونه

۲- دشاهدانو شهادت

۳- قرینى

دوه سوه دوه اتیایمه ماده :

سندونه دوه چوله دی :

۱- رسمى سندونه .

۲- عرفى سندونه .

دوه سوه درى اتیایمه ماده :

رسمى او عرفى سندونه هغه

سندونه دی چى دمدنى قانون د

نهنه سوه یو نویمى مادى په

لومړى او دویمه فقره کی تصریح

شوی دی.

دوه سوه څلور اتیایمه ماده:

رسمى سندونه د مقره ورتى او

دهغه دقایم مقام په هکله د دعوى

له دوران څخه د مخه د اعتبار وړ

او دالزام دلیل دی.

دوه سوه پنځه اتیایمه ماده :

چاچى په رسمى سندونه نو کى د

پیژندنى دشاهد په توگه منل

شوی وی او څانته دسند دمندرج

ملکیت ادعاو کری ، نو موری رسمى

سند دهغه پر خلاف دعوى له دوران

نه د مخه دالزام دلیل دی.

رسمی حساب دیک

ماده دو صد و هشتاد و هشتم:

دعوی مدعی بر ضد اسناد رسمی با ارا به سند مبطل از طرف مدعی علیه باطل یا به اقرار مدعی علیه ثابت میگردد .

ماده دو صد و هشتاد و هفتم:

فرامین، اسناد رسمی، فیصله‌ها و قرارهای قطعی محکمه در صورت تیکه عاری از جعل و تزویر بوده و دارای ثبت محفوظ به اداره دولتی یا دیوان قضا باشد اسناد مثبت شناخته شده دلیل اثبات و الزام است .

ماده دو صد و هشتاد و هشتم:

اسناد رسمی که در ترتیب و تنظیم آن شروط و احکام قانون رعایت نشده باشد حیثیت اسناد عرفی را دارد .

ماده دو صد و هشتاد و نهم:

اسناد عرفی که بین طرفین تحریر و به امضاء مهر و یا شصت شان رسیده باشد در صورت تیکه جانبین مهر و امضاء و شصت شانرا تصدیق کنند ما نند اسناد رسمی قابل اعتبار میباشد .

دوه سوه شپن اثیایمه ماده :

در رسمی سندو نو پر خلاف دمدعی دعوی دمدعی علیه له خواد مبطل سند په و راندی کولو سره باطل یاد مدعی علیه په اقرار سره ثابتیږی .

دوه سوه اووه اثیایمه ماده :

فرمانو نه ، رسمی سندو نه د محکمی قطعی پریکړی او قرار و نه په هغه صورت کی چی له جعل او تزویر څخه عاری وی او په دولتی اداره یاد قضا په دیوان کی دمحفوظ ثبت لرو نکلی وی مثبت سندو نه شمیرل کیږی داثبات او الزام دلیل دی .

دوه سوه اته اثیایمه ماده :

هغه رسمی سندو نه چی په جوړو نه او تنظیم کی بی دقا نو ن شرطونه او حکمو نه په پام کی نیول شوی نه وی د عرفی سندو نو حیثیت لری .

دوه سوه نهمه اثیایمه ماده :

هغه عرفی سندو نه چی ددواړو خواوو تر منځ لیکل شوی اود هغوی لاسلیک ، مهر او یا گو تی پکی لگیدلی وی په هغه صورت کی چی دواړه خواوی خپل مهر ، لاسلیک او گو تی تصدیق کړی د رسمی سندو نو په شان داعتباروړ دی .

رسمی چینی

دوه سوه نوی یمه ماده :

هغه عرفی سند چي د شخص په لیک او کتابت سره لیکل شوی او لاسلیک شوی وی په هغه صورت کی چي د هغه لیکنه او لاسلیک داپړوند کار پوه او اهل خبری له خوا تثبیت شوی د رسمی سند په څیر د اعتبار وړ ده.

ماده دو صد و نودم :

سند عرفی که بخط و کتابت شخص تحریر و امضاء شده در صورت تیکه خط و امضای وی ذریعہ کار شناس مربوط و اهل خبره تثبیت گردد مانند سند رسمی مدار اعتبار است .

دوه سوه یو نوی یمه ماده :

هغه کسان چي عرفی سندونه دهغوی په مهر، لاسلیک، یا دگوتی د نسبې په لرلو سره په یوه خصومت کی وړاندی کیری مکلف دی چي خپل مهر، لاسلیک او یاد خپلی گوتی تصدیق یا ورڅخه انکاروکړی سکوت دانکار په حکم کی ده .

ماده دو صد و نود ویکم :

اشخاصیکه اسناد عرفی به مهر امضاء و یا شصت شان در یک خصوصت ارا ته میشود مکلف اند که مهر و امضاء و یا شصت خود را تصدیق و یا انکار نماید، سکوت در حکم انکار راست .

دوه سوه دوه نوی یمه ماده :

وارث د خپل مورث د مهر، لاسلیک او گوتی په تصدیق کولو یا انکار کولو نه مجبورین یواز ی د اقرار، انکار یا د خبری د څرگندولو حق لری.

ماده دو صد و نود و دوم :

وارث به تصدیق یا انکار مهر امضاء و شصت مورث خویش مجبور ساخته نمیشود صرف حق اقرار انکار یا اظهار بی خبری را دارد.

دوه سوه دري نوی یمه ماده :

دخا نگو دلا سلیک شوی مکاتبیو، تیلگرام او نورو پاڼو مینوت چي په دفتر کی موجودی د عرفی سندونو حیثیت لری .

ماده دو صد و نود و سوم :

مینوت مکاتبیو، تلگرام و سایر اوراق امضاء شده شعبات که در دفتر مربوط وجود داشته با شد حیثیت اسناد عرفی را دارد .

دوه سوه څلور نوی یمه ماده :

د محکمو په ټولو وثیقو کی د

ماده دو صد و نود و چارم :

درج شهادت د ونفر شاهد

کتاب قوانین حقوق

معرفت که اهلیت ادای شهادت را داشته باشد در تمام و تأیید محال - کم حتمی است . اشخاص معروف عندالمحکمه از این حکم مستثنی است .

ماده دو صد و پنجم :

در صورت تعدد وارث و شریک هرگاه بعضی از آنها وثیقه را تر - تیب نموده باشند این وثیقه صرف در قسمت تر تیب کننده گان مدار اعتبار بوده شامل متباقی وارثین و شرکا شده نمیتواند .

ماده د و صد و نود و هشتم :

(۱) قاضی نمیتواند در محکمه ایکه اجرای و وظیفه مینماید برای خود، پدر ، پدر کلان، مادر، مادر کلان ، اولاد ، برادر ، خواهر زوجین بکارکنان محکمه مربوط و وثیقه تر تیب بدهد .

(۲) پذیرش اشخاص مندرج فقره (۱) این ماده بحیث شهود اهل خبره یا مترجم از طرف قاضی محکمه مربوط جواز ندارد .

ماده دو صد و نود و هفتم :

وثایق اشخاص مندرج ماده (۲۹۶) این قانون در محکمه همجوار تر تیب میگردد .

ماده دو صد و نود و هشتم :

وارسی از عرایض مبنی بر مشبو -

پیژندنی د دوو شا هدا نوشهادت درج کول چی دشهادت ور کو لو اهلیت و لری هرو مرو دی . پیژندل شوی کسان د محکمی به و پانندی له دی حکم خنخه جلا دی .

دوه سوه پنخه نوی یمه ماده :

دورئی او شریک د تعدد به صورت کی که د هغوی د جملی خنخه خینی کومه وثیقه تر تیب کری وی داو وثیقه یوازی د ترتیب کوو نکو به بر خه کی د اعتبار و پانندی . پاتی وری او شریکان یکی نه شا ملیزی .

دوه سوه شپین نوی یمه ماده :

(۱) قاضی به هغه محکمه کی چی دنده ترسره کوی نه شی کولای چی دخیل خان ، پلار ، نیکه ، مور ، انا ، اولاد ، ورور ، خور ، میره او میر منی اود اپو ندی محکمی کار کوو نکو له پاره و شیفه تر تیب کری .
(۲) داپو ندی محکمی د قاضی

له خوا د شا هدانو ، اهل خبری یا ژباړو نکي په توگه ددی مادی د لومړی فقری ده بندر جو کسانو قبلول جواز نه لری .

دوه سوه اووه نوی یمه ماده :

ددی قانون د دوه سوه شپین نوی یمی مادی د مندر جو کسانو وثیقی په گاونډی محکمه کی جوړ پیزی .

دوه سوه اته نوی یمه ماده :

درسمی سندو نو د مشبو هیث

رسمی حکم نامه

هیت و جعل اسناد رسمی مربوط
محکمه ابتدائیه ذیصلاح میباشد .

ماده دو صد ونود و نهم :

هر گاه عرایض را جمع به مشبوهیت
جعل یا تزویر اسناد بمراجعه دیگری
تقدیم گردد به محکمه علاقه داری
ناحیوی ، شهری یا و لسوا لی
مربوط رجعت داده میشود .

ماده سه صد و یکم :

هر گاه ادعا در باره اسناد مبنی
بر مشبوهیت و جعل ایجاب اثبات
را نماید تعقیب جزایی موضوع
الی دوران نهایی حق العبدی معطل
میکردد .

ماده سه صد و یکم :

هر گاه محکمه بعد از ارزیابی
دلایل ، ادعای مشبوهیت و جعل را
وارد نداند قرار عدم دوران دعوی
را صادر ، علیه این قرار استیناف
خواهی صورت گرفته میتواند

ماده سه صد و دوم :

هر گاه محکمه بعد از ارزیابی
دلایل ، ادعای مشبوهیت و جعل را
وارد بداند قرار دوران دعوی
مشبوهیت و جعل را صادر و به
مدعی تفهیم مینماید تا صورت
دعوی خود را آرا بیدارد .

او جعل پر بنا دعوی ریضو واریسی
بهوا کمئی لومرزی محکمی پوری
اړه لری .

دوه سو ه نهم نوی یمه ماده :

که دسندو نو دمشبو هیت ، جعل
یا تزویر په باب عریضی نو رو
مرجعو ته وړاندی شی داړو ندی
علاقه داری ، ناحیوی ، بناری یا
دولسوا لی محکمی ته لیسول
کیری .

دری سو ه ماده :

که دسندو نو په هکله دمشبو هیت
او جعل ادعا د ثابتولو غوښتنو نکي
وی دموضوع جزایی تعقیب دحق
العبدی تروروستی دوران پوری
خنه پیری .

دری سو ه لومری ماده :

که محکمه د دلیلو نو له ارزیابی
نه وروسته دمشبو هیت او جعل
ادعا واردونه گڼی ددعوی دغه
دوران قرار صا دروی . ددغه قرار
پرخلاف استیناف غوښتل کیدای
شی .

دری سو ه دو همه ماده :

که محکمه د دلیلو نو له ارزیابی
خنه وروسته دمشبو هیت او جعل
ادعا وارد و گڼی دمشبو هیت او جعل
ددعوی دوران قرار صا دروی او
مدعی ته تفهیم کوی د خپل
صورت دعوی وړاندی کړی .

تذکره

ماده سه صد و سوم:

(۱) هرگاه ظواهر امر، سند ارایه شده یکی از طرفین دعوی را در نظر محکمه مشبوه جلو دهد محکمه میتواند مثنای آنرا از مرجع ترتیب دهنده رسماً مطالبه نماید.

(۲) حکم مندرج فقره (۱) این ماده در صورت اشتباه در تصدیق ارایه شده نیز تطبیق میگردد.

ماده سه صد و چهارم:

(۱) برای مدگی ها و یا عباراتیکه بین السطور یا در حاشیه یک سند رسمی تحریر گردیده اعتبار ندارد.

(۲) در صورتیکه امضات مندرج

فقره (۱) این ماده به تصدیق و امضای مقرر و مقرر له و شهود سند رسیده از طرف ترتیب کننده مهر و امضاء شده باشد مدار اعتبار است.

ماده سه صد و پنجم:

عباراتی که از طرف دابین در روی و ظهر یک سند دست داشته مدیون دایر به رسیدن کل دین و یا قسمتی از آن تحریر گردیده در

دری سوه دریمه ماده:

(۱) که دامر ظواهر، دد عوی یود دوا پو خواوو و پواندی کپ ای شوی سند محکمی ته مشبوه بنکاره شی محکمه کولای شی په رسمی تو گه دهغه مثنای له جوړ وو نکي مرجع څخه و غواپی.

(۲) ددی مادی دلو مری فقری مندرج حکم په پواندی شوی تصدیق کی داشتباه په صورت کی هم تطبیقیری.

دری سوه خلور ماده:

(۱) هغه برآمدگی او یا عبار تونه چی دیو رسمی سند د کر بنو دتر منځ یا په دوو خواوو کی لیکل شوی دی اعتبار نه لری.

(۲) په هغه صورت کی چی ددی مادی دلو مری فقری مندرجی زیاتوا لی دسند د مقرر، مقرر له او شا هدانو له خوا تصدیق اولاس لیک شوی اود جوړ وو نکي له خوا مهر یا لاسلیک شوی وی د اعتبار وړ دی.

دری سوه پنجمه ماده:

هغه عبار تونه چی دپول پوریاد هغه دیوی برخی دترلا سه کولو په باب دمدیون په لاس کی دیو سند پرمخ او یا شاباندی د دابین له خوا لیکل شوی دی په هغه صورت کی

رسمی حکمونه

صور تی مدار اعتبار است که دابین به صحت آن معترف بوده و یا به خط و کتابت وی تحریر و امضاء شده باشد .

ماده سه صد و ششم :

طرفیکه اصل سند او نزد مقامات رسمی قید بوده و با وجود ضرورت ارا یه سند به محکمه به دلایل موجه از ارا یه آن عا جز باشد میتواند توسط محکمه اصل سند را مطالبه نماید . مضار ف ناشی از این امر بدو ش صاحب سند است .

ماده سه صد و هفتم :

اسنا دیکه در خارج کشور ترتیب گردیده در حالی مدار اعتبار قرار گرفته میتواند که سند مذکور از طرف یکی از نماینده گی های سیاسی جمهوری افغانستان ترتیب و تصدیق گردیده و وزارت امور خارجه نیز از صحت آن رسماً اطمینان داده باشد .

ماده سه صد و هشتم :

در صورت استناد به سند یکه به لسان خارجی ترتیب گردیده است استناد کننده مکلف است اصل سند را همزمان با ترجمه

داعتبار و پدی چید ایند هغه په سموالی باندي معترف وی او یاد هغه په لیک او کتابت سره لیکل شوی او لاسلیک شوی وی .

دری سوه شپږمه ماده :

هغه لوری چی اصلی سند یی د رسمی مقامو نو سره قیدوی او محکمی ته دسند د وړاندی کو لود اړتیا سره سره د باوری دلیلو نو پر بنا له وړاندی کولو څخه یی عا جز وی د محکمی په واسطه د اصلی سند غو بښتنه کولای شی . له دغی چاری څخه را پیداشوی لگښتو ته د سند د خاوند په غاړه دی .

دری سوه اوومه ماده :

هغه سندو نه چی له هیواد څخه د باندي جوړ شوی دی په هغه حال کی د اعتبار وړ گرځیدای شی چی نو موړی سند دافغانستان جمهوریت یو دسیاسی نماینده گیو له خوا جوړ او تصدیق شوی وی اود بهر نیو چارو وزارت هم په رسمی توگه دهغه له سموالی څخه چاپ خرگند کړی وی .

دری سوه اتمه ماده :

پر هغه سند باندي د استناد په صورت کی چی په بهر نی ژبه جوړ شوی دی گڼه اخیستو نکي مکلف دی اصلی سند د هغه د مصدق

رسمی بستنده

مصدقه آن به محکمه ارا به نماید.
هرگاه تر جمه سند ارا به شده
مورد قبول جانب مقابل و یا محکمه
واقع نشود به تر جمه مجدد آن از
جانب محکمه بمصرف ارا به
کننده سند اقدام میگردد. درصو-
رت مطابقت تر جمه دوم با ترجمه
اول حق مراجعه متضرر بجانب
مقابل اخلال نمیشود.

ماده سه صد و نهم :

هر گاه دعاوی مشبوهیت و جعل
سند ارا به شده در اثنای جلسه
محکمه بعمل آید چگو نگی آن در
فورمه خاص دعوی رسا نیده شده
امضاء و شصت ادعا کننده در ذیل
آن گرفته میشود.

ماده سه صد و دهم :

(۱) هر گاه سند مورد ادعای
مشبوهیت و یا جعل در ما هیت
دعوی موثر نباشد نزد محکمه مدار
اعتبار نبوده مدارك و اسناد دیگری
مدعی را استماع مینماید.
(۲) هر گاه سند ارا به شده ای
مورد ادعای مشبوهیت و جعل در
ماهیت دعوی موثر باشد محکمه
قرار مبنی بر سیدگی دعوی مشبو-

ژباړنی سره جوخت محکمی ته
وړاندی کړی.

که دوپاندی کړای شوی سند
ژباړ نه دمقابل لوری یا محکمی د
منلو وړو نه گرخی د محکمی له خوا
دسند د وړاندی کوو نکي په لگښت
سره د هغه بیا ژباړ لو ته لا س
پوری کیری. دلو مړنی ژباړ نی سره
دو همی ژباړ نی دسمو ن لر لو
په صورت کی مقابل لوری ته د
تاوانی شوی د مراجعی حق نه
اخلال کیری.

دری سوه نهمه ماده :

که دوپاندی کړای شوی سند
مشبوهیت او جعل دعواوی د محکمی
دغونډی په وخت کی منځته را شی
خرنگوا لیبی دعوی په څا نگری
فورمه کی ور داخلیری. داد عا
کوو نکي لا سلیک او گوته د هغه
په پای کی نیول کیری.

دری سوه لسمه ماده :

(۱) که دمشبو هیت او یا جعل
دادعا په هکله سند د دعوی په
ماهیت کی اغیز منه نه وی د محکمی
په وړاندی دا اعتبار وړنده د مدعی نور
مدرکونه او سند ونه اوری.
(۲) که د دمشبو هیت او جعل د
ادعا په باب وړاندی کړای شوی سند
د دعوی په ماهیت کی اغیز من وی
محکمه دمشبو هیت یا جعل د دعوی

رسمی جدید

دخیر لو په باب قرار صا دروی او دایر شوی اصلی دعوی دوروستیو پراوو نو ترتیریدو پوری خنډوی .
هیت یا جعل را صادر و اصل دعوی دایر شده را الی طی مراحل نماید متوقف میسازد .
ماده سه صد و یازدهم :

دمشبو هیت او جعل مدعی مکلف دی چی خپله ادعا په وا کمنه محکمه کی دیوی میاشتی په بهیر کی تعقیب کړی .
مدعی مشبو هیت و جعل مکلف است که ادعای خود را در ظرف یکماه در محکمه ذیصلاح تعقیب نماید .

ماده سه صد و دوازدهم :

که د مشبو هیت او جعل مدعی ددی قانون د دري سوه یوو لسمی مادی په مندرجه موده کی دباوری عذر نه پرته خپلی دعوی ته حاضر نه شی محکمه د مدعی دحا ضریدو له پاره بله نیته تا کی او اوړوی پی . په هغه صورت کی چی مدعی بیا هم په ټاکلی موده کس د مشبو هیت او جعل دعوی تعقیب نه کړی د مشبو هیت او جعل په هکله د هغه دعوی له پاره بله موده نه ټاکل کیږی ، محکمه دواړه خواوی جلبوی او دایره شسوی اصلی دعوی خپری .

دري سوه ديار لسمه ماده :

هرگاه مدعی مشبو هیت و جعل بدعوی خود بدون عذر موجه در میعاد مندرج ماده (۳۱۱) این قانون حاضر نگردد محکمه برای حضور مدعی تاریخ دیگری تعیین و ابلاغ مینماید . در صورتیکه مدعی باز هم در مدت معینه دعوی مشبو هیت و جعل را تعقیب نکند برای ادعای وی مبنی بر مشبو هیت و جعل میعاد دیگری تعیین نگردیده محکمه طرفین را جلب و به اصل دعوی دایر شده رسیدگی مینماید .

که د جعل ددعوی رسیدگی د اصلی دعوی دواکمنی محکمی نه پرته د بلی محکمی له خوا صورت و نیسی د جعل خپرو نکي محکمه مکلفه ده د خپلو اجرا آتو له نتیجی څخه هغسی

ماده سه صد و سیزدهم :

هرگاه رسیدگی دعوی جعل از طرف محکمه دیگری غیر از محکمه ذیصلاح دعوی اصلی ، صورت بگیرد محکمه رسیدگی کننده جعل مکلف است از نتیجه اجرا آت خود به محکمه ایکه اصل دعوی را

رسیدگی

محکمی ته چی اصلی دعوی خیری
وقتا فوقتا خبرور کری.

دري سوه خوار لسمه ماده :

د مشبوه او جعلی سندو نو په
خیر لو کی دلاند نیو ټکو په پام کی
نیول ضروری دی:

۱ - پر لیک بانندی خیر کیدل.
۲ - پر لا سلیک بانندی خیر
کیدل.

۳ - پر مهر بانندی خیر کیدل.

۴ - دگو تی پر ننبه بانندی خیر
کیدل.

۵ - له تصحیح نه پر ته گل کول،
مو نبل او قلم و هل.

۶ - له مهر او لا سلیک څخه
پرته بر آمده گی.

۷ - دوئیقی دشا ملینو فوتو.

۸ - دوئیقی په اصل او ثبت کی

توپیر.

دري سوه پنځلسمه ماده :

د مشبو هیت او جعل داد عاډ
خیر پلو خر نگوا لی بر سیره پرهغو
حکمو نو چی پدی قانون کی اټکل
شوی دی د هغی څا نگری لایحی
په واسطه چی دوئیقو لیکنی اود
وئیقی اشتباه پکی توضیح کیری
اودستری محکمی عا لی شورا یی
تصویبوی تنظیمیری.

دري سوه شپاړسمه ماده :

دمدنی او عامه حقوقو په قضیو

ماده سه صد و چاردهم :

رعایت نکات آتی در رسیدگی
اسناد مشبوه و جعلی ضروری
است :

۱- دقت در خط .

۲- دقت در امضاء .

۳- دقت در مهر .

۴- دقت در نشان شخصت .

۵- گل و تراش و قلم خوردگی
بدون تصحیح .

۶- برآمده گی بدون مهر و
امضاء .

۷- فوتوی مشمو لین و ثیقه .

۸- تفاوت در اصل و ثبت
و ثیقه .

ماده سه صد و پانزدهم :

طرز رسیدگی ادعای مشبوهیت
و جعل علاوه بر احکامیکه در این
قانون پیش بینی شده تو سسط
لایحه جدا گانه ایکه تحریر و ثایق
واشتباه و ثایق در آن توضیح و
شورایعالی ستره محکمه آنرا
تصویب مینماید تنظیم میگردد .

ماده سه صد و شانزدهم :

ادعای مرا فعه خواهی در قضا-

رسمی رسیده

یای مدنی و حقوق عامه که نظربه
مثبو هیت و ثایق ابراء و صلح یا
فیصله های اقرار ، ابراء و صلح
مطرح میگردد از تاریخ تقدیم ادعای
مثبو هیت و جعل مدار اعتبار است
نه از تاریخ صدور اصل و ثیقه
یا فیصله .

ماده سه صد و هفتد هم :

محکمه فوقانی و ثایق و
فیصله های مندرج ماده (۳۱۶)
این قانون را از حیث مثبو هیت یا
جعل و دلایل آن بر رسی نموده در
صور تیکه مثبو هیت و جعل وجود
نداشت حکم بتائید آن مینماید .

ماده سه صد و هجدهم :

هر گاه حکم محکمه با اساس
اقرار ، اصلاح ، ابراء و یا متکی به
وثایق و اسناد رسمی دارای ثبت
محفوظ دیوان قضا صا در شده
باشد و راجع به اسناد مذکور ادعای
جعل و مثبو هیت صورت نگرفته
باشد محکمه فوقانی با صدور
قرار قضا پی مرا فعه خواهی این
نوع حکم را رد مینماید .

ماده سه صد و نژد هم :

محکمه نمیتواند مثنای اسنادی
را که راجع به آن ادعای مثبو هیت

کی د مرا فعه غو بشتنی ادعا چی د
ابرا او سو لی دو ثیقو دمشبو هیت
یاد اقرار ، ابراء ، او سو لی د
پریکرو له مخی مطرح کین ی . د
مشبو هیت او جعل دادعا دورا -
ندی کولو دنیتهی خخه داعتبارور ده
خودو ثیقی داصل یادپریکری د
صا دریدو له نیتهی خخه نه .

دری سوه اوو لسمه ماده :

پور ثنی محکمه ددی قانون په
دری سوه شپار سمه ماده کی
مندرجی و ثیقی او پریکری دمشبو-
هیت یا جعل اودلا یلو له مخی خیری
په هغه صورت کی چی مشبو هیت
او جعل موجود نهوی په تائید پی
حکم کوی .

دری سوه اتلسمه ماده :

که چیری د محکمی حکم د اقرار
اصلاح او ابراء پر اساس او یا د
قضا دیوان د محفوظ ثبت
لرو نکوو ثیقو او رسمی سندو نو
پر بنا صادر شوی وی اودنوموریو
سندو نو په باب د جعل اومشبو هیت
ادعا منخته راغلی نهوی پور ثنی
محکمه د قضا پی قرار په صادر و لو
سره ددغه دول حکم مرا فعه
غو بشتنی ردوی .

دری سوه نو لسمه ماده :

محکمه نهشی کولای د هغو
سندو نومثنا اشخا صوتهور کری

رسمی بکندہ

و یا جعل صورت گرفته است به اشخاص بد هد .

ماده سه صد و بیستم :

هر گاه فیصله محکمه را جمع به جعلی بودن یک سند قطعی گردد خلاصه حکم ابطال در ذیل اصل و کتبه سند تحریر و به مهر مخصوص رئیس محکمه مربوط رسانیده میشود .

ماده سه صد و بیست و یکم :

(۱) شهادت شهود عبارت است از اخبار به حق در مجلس قضاء به لفظ اشهد .

(۲) محکمه مکلف است شرایط شهادت شهود را اکیداً رعایت نماید .

(۳) شهادت از نظر قوت اثبات تیه بعد از سند بدرجه دوم قرار دارد .

(۴) نصاب شهادت و شرایط آن تابع احکام شریعت اسلام میباشد .

ماده سه صد و بیست و دوم :

شهادت شهود طور منفرد در جلسه هیئات قضا یی بحضور طرفین دعوی استماع می گردد .

ماده سه صد و بیست و سوم :
محکمه قبل از استماع شهادت شهود

گرم چندی مشبو هیت او جعل ادعا ور باندی شوی ده .

دری سوه شلمه ما ده :

که دیوسند د جعلیت په بساب د محکمی پریکړه قطعی شی د باطلیدو د حکم لنه یز د سند د اصل او کندی په پای کی لیکل کیری اودا پرو ندی محکمی در رئیس مخصوص مهر پری کیری .

دری سوه یوویشتمه ماده :

(۱) دشا هدانو شهادت د قضا پهغو نډه کی دا شهید په لفظ سره پرحق باندی له اخبار څخه عبارت دی .

(۲) محکمه مکلفه ده دشا هدانو د شهادت شرایط په کلکه په پام کی ونیسی .

(۳) شهادت داثبات تیه توان له مخی له سند څخه وروسته په دویمه درجه کی ځای لری .

(۴) د شهادت نصاب او شرایط یی داسلامی شریعت د حکمونو تابع دی .

دری سوه دوه ویشتمه ماده :

دشا هدانو شهادت د قضا یی هیات په غونډه کی په منفرد ډول د دعوی د دوا پرو خواوو په حضور کی اوریدل کیری .

دری سوه در ویشتمه ماده :

محکمه دشا هدانو د شهادت له

در بیان جزئیات

مكلف است شهرت مكمله شهود را معلوم نماید .

ماده سه صد و بیست و چارم:

(۱) هر گاه مدعی در جواب

پرسش محکمه قبل از اظهار شهود

بحضور هیات قضا پی و طرف دعوی

شهرت مكمله شهود را معرفی

نماید اما در وقت احضار، شهود

دیگری را به محکمه حاضر سازد

محکمه این شهود را نمی پذیرد .

(۲) در صورت تیکه مدعی شهود-

دی را که قبلا شهرت مكمله آنها

را معرفی کرده است عینا حاضر

نماید محکمه به شهود اجازه میدهد

تا ادای شهادت نمایند .

ماده سه صد و بیست و پنجم :

هرگاه در معاملات حقوقی یکی

از شهود بروز معین جلسه به

محکمه حاضر و شاهد دیگر بمو-

جب عذر موجه قانونی حاضر شده

نتوانست محکمه اظهارات شاهد

حاضر را استماع و برای احضار

شاهد غایب مهلت میدهد .

شهود در قضا یای حدود و

قصاص از این حکم مستثنی است.

او ریدو دمخه مكلفه ده دشاهدانو بشپیر شهرت خا نته معلوم کری .

دری سوه خلیرو یشتمه ماده:

(۱) که مدعی دقضا پی هیات

اوددعوی دلوری په و پرا ندی د

شا هدانو له حاضریدونه دمخه د

محکمی دپو بنستنی په خوا ب کی د

شا هدانو بشپیر شهرت معرفی

کری خو دحاضریدو په وخت کی

محکمی ته نور شا هدان حاضر

کری محکمه داشا هدان ن-

قبلوی .

(۲) په هغه صورت کی چی

مدعی هماغه شا هدان چی مخکی

دهغوی بشپیری پیژ ندنی معرفی

کری دی کتیمت حاضر کری ،

شا هدانو ته محکمه اجازه ورکوی

چی شهادت ووائی .

دری سوه پنجه و یشتمه ماده:

که په حقوقی معاملات کی محکمی

ته دغوندی په تاکلی ورخ یو د

شا هدانو حاضر شی او بل یوشاهد

دقانونی باوری عذر له امله ونشو

حاضریدلی ، محکمه دحاضر

شوی شاهد خر گندونی اوری

اودغایب شاهد حاضریدو ته مهلت

تاکلی .

دحدود او قصاص په قضیو

کی شا هدان له دی حکم خخه جلا

دی .

رسمی جریده

ماده سه صد و بیست و ششم:

شهادت شهود در جلسه قضایی از طرف یکی از هیات قضایی محکمه ثبت و بحضور شهود و طرفین دعوی قرائت و به امضاء و مهر و نشان شخصت آنها رسا نموده میشود.

ماده سه صد و بیست و هفتم:

(۱) هر گاه شهود، شهادت خود را نسبت کثرت حدود از بعضی یا تعدد مدعی بها از یاد گفته نتوانند، شهادت خود را از روی نوشته بحضور هیات محکمه قرائت و در موقع لازم طرف مدعی و مدعی علیه و مدعی بها مطابق به ضرورت اشاره نمایند.

(۲) در دعوی حدود و قصاص

ادعای شهادت از روی نوشته جواز ندارد.

ماده سه صد و بیست و هشتم:

هر گاه مدعی علیه بعد از اقامه شهود، شهادت شهود را تصدیق و یا به اصل مدعی بها اقرار نماید محکمه حکم خود را متکی به اقرار مدعی علیه صادر میکند.

ماده سه صد و بیست و نهم:

از مدعی دفع تعرض شهود ذوالییدی مطابق به بعد از اثبات

دری سوه شپرو یستمه ماده:

دشاهدانو شهادت په قضایی غونډه کی د محکمی دقضایی هیات دیوه له خوا ثبتیری دشاهدانو اود دعوی د دواړو خواوو په مخکی لو ستل کیری اود هغوی لاسلیک مهر او دگوتی نښی پکی کیری.

دری سوه اووه و یستمه ماده:

(۱) که شاهدان داربعه حدود ذریا توالی یاد مدعی بهاد تعددله امله خپل شهادت له یاده ونه شی ویلای، خپل شهادت دی دلیکنی له مخی د محکمی دهیات په وړاندی ولولی او په لازم وخت کی د اړتیا سره سم د مدعی، مدعی علیه او مدعی بها خوانه اشاره وکړی.

(۲) د حدود او قصاص په دعوی

کی دلیکنی له مخی شهادت ورکول جواز نه لری.

دری سوه اته و یستمه ماده:

که مدعی علیه دشاهدانو له اقامی نه وروسته دشاهدانو شهادت تصدیق کړی او یاد مدعی بها پر اصل بانندی اقرار وکړی محکمه خپل حکم د مدعی علیه د اقرار پر بنا صادروی.

دری سوه نه و یستمه ماده:

د تیری د دفع له مدعی څخه ذوالییدی دشاهدانو غوښتل کیری

آیین دادرسی کیسه

ذوالییدی از مدعی علیه حجت و برهان خواسته میشود در صورت عجز مدعی علیه از اقامه حجت و برهان به منع و دفع تعرض مدعی علیه بر مدعی بها اصدار حکم میشود .

ماده سه صد و سی ام :

(۱) تعیین میعاد و مهلت برای احضار شهود با نظر داشت بعد مسافه و کیفیت احضار از صلا - حیت محکمه میباشد .

(۲) محکمه برای احضار شهود تا سه مرتبه به مدعی اقامه شهود موقع میدهد .

ماده سه صد و سی و یکم :

هر گاه مدعی عند المحکمه اظهار نماید و لو هر قدر مهلت برایم داده شود نمیتوانم شهود را حاضر نمایم اظهارات مدعی در فورمه دعوی ثبت و در ذیل آن شصت و امضای وی درج میگردد بعدا اگر مدعی شهودی را حاضر کند پذیرفته نمیشود .

ماده سه صد و سی و دوم :

هر گاه شهود بنا بر تقاضای مدعی طوعا بدمحکمه حاضر

اودذوا لیدی دائبات نهورو ستهله مدعی علیه خخه حجت او برهان غوبنتل کیری د حجت او برهان له اقامی خخه دمدعی علیه دعا جز کیدو په صورت کی پر مدعی بها باندی دمدعی علیه دتیری په بندیدو او دفع کیدو حکم صا درپیری .

دری سوه دیرشمه ماده :

(۱) دشا هدانو د حاضر و لو له پاره دمودی او مهلت دتا کلو واک دواتن داو بردوا لی او حاضریدو د کیفیت دپه نظر کی نیو لو سره د محکمی خخه ده .

(۲) محکمه دشا هدانو داقا می او مدعی ته تردری خلی پوری د حاضرولو وخت ورکوی .

دری سوه یو دیرشمه ماده:

که مدعی د محکمی په وپرا ندی وواپی چی که هر شو مره وخت ماته راکر شی شا هدان حاضر ولی نهشم دمدعی خر گندونی د دعوی په فورمه کی ثبتیزی او د هغی په پای کی دگو تی نینه اولاس لیک پی اخیستل کیری ، که بیا وروسته مدعی شا هدان راو پی نه قبلیری .

دری سوه دوه دیرشمه ماده:

که شا هدان دمدعی دغوبنتنی پر بنا طوعا محکمی ته رانه شی

محکمه کولای شی دمد عی دغو بنمتنی
له امله شا هدا ن را جلب کری.

دری سوه دری دیرشمه ماده

(۱) دمد عی بها دثا بتو لوله پاره
دمتوا ترو شا هدا نو نصاب تر پنځه
ویشت کسه لږ نه وی.

(۲) دمتوا ترو شا هدا نو په
هکله پت او بنکاره تزکیه دتطبيق
وړنده.

دری سوه څلور دیرشمه ماده:

له محکمی څخه دباندي دشاهدا نو
شهادت اعتبار نه لری .

دری سوه پنځه دیرشمه ماده:

دفرع په هکله داصل او داصل په
هکله دفرع، دمیرمنی په هکله د میره
او یا ددی پر خلاف شهادت او تر
دویمی در جی پوری د — ورو
خپلوانو شهادت جواز نه لری .

دری سوه شپږ دیرشمه ماده :

دشراکت په حال کی دشریک په
هکله دشریک او په گټه کی درفیق په
هکله درفیق شهادت صحیح نه
دی.

دری سوه اووه دیرشمه ماده :

(۱) د ملزمه شا هدا نو تزکیه
اود تزکیی دشرايطو څرنگوالی
داسلامی شریعت د حکمو نو تابع
دی.

(۲) ستره محکمه مکلفه ده دملزمه
شا هدا نو دپت او بنکاره تزکیی

نشوند محکمه میتواند به اثر در—
خواست مدعی ، شهود راجلب نماید.

ماده سه صد و سی و سوم :

(۱) نصاب شهود متوا تر برای
اثبات مدعی بها از بیست و پنج
نفر کمتر نمیباشد .

(۲) تزکیه سری و علنی در
مورد شهود متوا تر قابل تطبیق
نیست .

ماده سه صد و سی و چهارم :

شهادت شهود خارج از محکمه
اعتبار ندارد .

ماده سه صد و سی و پنجم :

شهادت اصل در باره فرع و
فرع در باره اصل ، زوج در باره
زوجه و یا عکس آن و شهادت
اقارب دیگر تا به درجه دو مجواز
ندارد .

ماده سه صد و سی و ششم :

شهادت شریک در باره شریک
در حال شرکت و رفیق در باره
رفیق در نفع صحیح نیست .

ماده سه صد و سی و هفتم :

(۱) تزکیه شهود ملزمه چگو—
نگی و شرایط تزکیه تابع احکام
شریعت اسلام می باشد .

(۲) ستره محکمه مکلف است
طرز العمل تزکیه سری و علنی

بیرونی شریعت

شهود ملزمه را مطابق با حکام
شریعت اسلامی تنظیم و معرفی -
الا جرا قرار دهد .

ماده سه صد و سی و هشتم :

(۱) قرینه قاطعه آن است که
به دلالت آن وجود يك امر مجهول
معلوم میگردد این دلالت قرینه را
به حد یقین رسانیده از ظاهر آن
در اصل موضوع متنازع فیها
استفاده بعمل میاید .

(۲) هر گاه شخصی تصرفات

مالکانه شخص دیگری را مدتی
مشا هده نماید و راجع به مالک
بودن خود با وجود نبودن اعذار
قانونی مانند صغارت ، جنون و

امثال آن دعوی نکند بعدا اگر
دعوی نماید دعوی ملکیت وی به
دلالت قرینه قاطعه منتفی است .

ماده سه صد و سی و نهم :

(۱) قرینه مستنبطه قرینه است

که محکمه از حالات مربوط بدعوی
و جریان محاکمه آنرا استنباط و
بعد بحیث دلیل در حکم خود بان اتکا
مینماید .

(۲) اتکاء به قرینه مستنبطه
در صورت وجود نص صریح قانون
جواز ندارد .

کرنلاره داسلامی شریعت د حکمونو
سره سم تنظیم کپی اود اجسراور
وگرخوی .

دری سوه از دیرشمه ماده:

(۱) قاطعه قرینه هغه ده چی د
هغی په دلالت دیو مجهول امرو وجود
معلو میری دادلالت قرینه دقیقین
تر حدپوری رسوی دهغی له ظاهر
خخه د متنازع فیها موضوع په
اصل کی گته اخیستل کیزی .

(۲) که چاهه یوه موده کی د بل
چا مالکانه تصرفات و گوری اود
ماشومتوب ، لیونتوب او ورته
نورو قانونی معاذیرو دنشتوالی
سره سره دخپل خان له خوادمالک
په شان دعوی ونه کپی که وروسته
بیادعوی وکپی دهغه د ملکیت دعوی
دقا طعه قرینی په دلالت سره
منتفی ده .

دری سوه نهمه دیرشمه ماده :

(۱) مستنبطه قرینه هغه قرینه
ده چی محکمه یی د دعوی د اورو ندو
حالتونو اود محاکمی له بهیر خخه
استنباطوی او وروسته په خپل حکم
کی د دلیل په توگه وری باندی
اتکاء کوی .

(۲) پر مستنبطه قرینه باندی
قانون د صریح نص دشته والی په
صورت کی اتکاء جواز نه لری .

رسمی جرنیله

ماده سه صد و چهل و یکم:

سوگند و نکول از سوگند:
هر گاه مدعی از ارايه و سايل
ومدارك اثباتیه دیگر در محکمه
عاجز بماند میتواند به مدعی علیه
توجیه سوگند نماید در اینصورت
محکمه به اثر مطالبه مدعی، مدعی علیه
راسوگند میدهد.

ماده سه صد و چهل و یکم:

هر گاه مدعی علیه در محکمه
سوگند نمود دعوی مدعی ردگر-
دیده به قطع خصومت فعلی حکم
صادر میشود.

ماده سه صد و چهل و دوم:

در صور تیکه دعوی حاوی مطا-
لب متعدد باشد به سوگند واحد
اکتفا میشود.

ماده سه صد و چهل و سوم:

سوگند یا نکول از سوگند در
محکمه بحضور خصم یا قائم مقام
وی اعتبار دارد.

ماده سه صد و چهل و چهارم:

قبول سوگند یا نکول از سوگند
به شخص مدعی علیه مربوط است
به امتناع وکیل از سوگند و یا
نکول وی اثری مرتب نیست.

ماده سه صد و چهل و پنجم:

هر گاه مدعی حق سوگند خود

دری سوه خلو بینتمه ماده:

لوپه اوله لوپری خخه نکول: که
مدعی به محکمه کی دنورو و سیلو
او اثباتیه مدر کو نو له و پاندی
کولو خخه عاجز شی کولای شی
چی مدعی علیه ته لوپه متوجه کپی
پدغه صورت کی محکمه د مدعی
غوینتنی له امله مدعی علیه ته قسم
ور کوی.

دری سوه یو خلو بینتمه ماده:

که مدعی علیه به محکمه کی لوپه
و کپاله دمدعی دعوی ردکین ی، د
او سنی خصومت به قطع کید و حکم
صا درپری.

دری سوه دوه خلو بینتمه ماده:

به هغه صورت کی چی دعوی د
خو مطلبو نو لرو نکوی و ی به یوه
لوپه بسنه کپری.

دری سوه دری خلو بینتمه ماده:

لوپه یا له لوپری خخه نکول به
محکمه کی د خصم یاد هغه دقایم
مقام به حضور اعتبار لری.

دری سوه اخلور اخلو بینتمه ماده:

دلورپی منل او له لوپری خخه
نکول به خپله مدعی علیه پوری اړه
لری، له لوپری خخه د وکیل دچده
کولو او یا د هغه له نکول خخه کومه
اغیزه نه را منخته کپری.

دری سوه پنځه اخلو بینتمه ماده:

رسمی خبرنامه

را اسقاط نماید محکمه به ترك خصومت مدعی حکم صادر مینماید .

ماده سه صد و چهل و هشتم :
در صورت تیکه مدعی علیه از سو گند نکول نماید محکمه او را به رد و یا سپردن مدعی بها به مدعی محکوم میسازد .

ماده سه صد و چهل و هفتم :
مدعی علیه میتواند در مقابل دعوی مدعی بدفع صحیح متوسل گردد . دفع مدعی علیه در حالات ذیل دفع صحیح شناخته میشود :

۱- مدعی از دعوی خود ابراء نموده است .

۲- مدعی بها را مدعی هبه نموده است .

۳- مدعی بها را از مدعی خریده باشد .

۴- به مدعی حق مطلوبه را ایفا نموده است .

ماده سه صد و چهل و هشتم :
(۱) هر گاه مدعی با لدفع از اثبات دفع عاجز شد میتواند سوگند مدعی اصل را مطالبه نماید .
(۲) در صورت نکول مدعی از دعوی دفع مدعی علیه دعوی مدعی اصل رد گردیده محکوم علیه قرار میگیرد .

که مدعی دخیلی لوپری حق اسقاط کبری محکمه دمدعی دخصومت به نه کولو حکم صادروی .

دری سوه شپن خلوی بنسته ماده :

به هغه صورت کی چی مدعی علیه له لوپری خخه نکول و کبری محکمه دی و مدعی ته دمدعی بها به رد کولو او یاسپار لو محکوموی .

دری سوه اووه خلوی بنسته ماده :

مدعی علیه کولای شید مدعی د دعوی به مقابل کبری صحیح دفع ته لاس پوری کبری . ده مدعی علیه دفع به لاند نیو حالتو نو کی صحیح دفع شمیرل کبری :

۱- مدعی له خیلی دعوی خخه ابراء کبری ده .

۲- مدعی مدعی بها پی هبه کبری ده .

۳- مدعابها پی له مدعی خخه پیرو دلی ده .

۴- مدعی ته مطلوبه به حق ایفا کبری ده .

دری سوه اته اخلو بنسته ماده :

(۱) که بالدفع مدعی دفع له ثابتولو خخه عاجز شید اصل مدعی دلوری غو بنسته کولای شید .
(۲) دمدعی علیه دفع له دعوی خخه دمدعی دنکول به صورت کی داصل مدعی دعوی رد کبری او د محکوم علیه خای نیسی .

کتاب قوانین دادرسی

دری سوه نپه خلو پینتمه ماده:

که مدعی پر ایلا، هبه، شراء او ابراء بانندی دمدعی علیه ددفع په مقابل کی لوړه وکړی پدغه صورت کی مدعی علیه پر کیری.

دری سوه پنځو سومه ماده:

دنه اثبات په صورت کی ددفع په ترڅ کی اقرار، مدعی علیه د مدعی بها په ورکولو محکوموی. د اقرار په غیر متضمنه دفع کی ددعوی بهیر په خپل اصلی حالت دوام مومی.

دری سوه یو پنځوسمه ماده:

ددعوی دفع دقانونی دعواوو د نورو شرایطو درعايتولو مستلزم دی.

دری سوه دوه پنځو سومه ماده:

محکمه دمدعی قانونی د یوزرودوه ویشتمی مادی څخه تر یو زر وڅلیر ویشتمی مادی پوری دمندر جو حکمونو دپه نظر کی نیولو سره د خصم د غوښتنی نه پرته په مستقیم د مدعی ته دلوری تو جیه کوی دالوره دقضا په واک کی ده او بشپړوونکی لوړه ده چی موردونه یی دادی:

۱- داستحقاق په دعوی کی چی

مدعی بها بل چاسره وی او مستحق دهغی په هکله داستحقاق دعوی وکړی، محکمه مدعی ته دهغه دحق له اثباتیدو نه وروسته اود حکم له

ماده سه صد اوچهل ونهم:

هر گاه مدعی در مقابل دفع مدعی علیه دایر بر ایفاء هبه، شراء، ابراء سو گند نمود در این صورت مدعی علیه ملزم قرار میگیرد.

ماده سه صد و پنجاهم:

دفع متضمن اقرار در صورت عدم اثبات، مدعی علیه را محکوم به پرداخت مدعی بها میسازد. در دفع غیر متضمن اقرار جریان دعوی به حالت اصلی ادامه مییابد.

ماده سه صد و پنجا و یکم:

دعوی دفع مستلزم رعایت سایر شرایط قانونی دعاوی میباشند.

ماده سه صد و پنجا و دوم:

محکمه باز نظر داشت احکام مندرج مواد (۱۰۲۲) الی (۱۰۲۴) قانون مدنی بدون طلب خصم، مستقیماً سو گند را به مدعی تو جیه مینماید این سو گند از صلاحیت قضا بوده و سو گند متممه است که موارد آن قرار آتی میباشند:

۱- در دعوی استحقاق که مدعی بها نزد شخص دیگری باشد و مستحق راجع به آن دعوی استحقاق نماید محکمه مدعی را بعد از

اسمٰی حسنہ

ثبوت حق وی و قبل از صدور حکم راجع به امور ذیل سوگند میدهد:
- مدعی بها را به کسی نهد فروخته است .

- مدعی بها را به کسی طور هدیه و صدقه نداده است .
- مدعی بها را به کسی هبه نکرد است .

۲- در دعوی دین و یا حق بر متوفی محکمه مدعی را بعد از ثبوت حق وی و قبل از صدور حکم راجع به امر ذیل سوگند میدهد:
- مدعی بها با لذات یا بالوا - سطره از جانب متوفی برایش نرسیده است .

۳- در دعوی شفع محکمه بعد از اثبات حق شفع و قبل از صدور حکم، شفع را راجع به امور ذیل سوگند میدهد:

- شفع را به وقت آن خواسته است .

- حق شفع خود را به هیچ صورت از بین نبرده است .

۴- در دعوی رد مبیعه به سبب عیب محکمه مدعی را بعد از اثبات عیب و قبل از صدور حکم راجع به امر ذیل سوگند میدهد:

صادرولو نهد مخه دلاند نیو چاروبه باب دلوری توجیه کوی:
- مدعی بها یی په چا پلور لی نه ده .

- مدعی بهایی چاته دسو غات او صدقی په ډول ورکړی نده .
- مدعی بها یی چاته هبه کړی نده .

۲- پرمړی باندي ډپور او یا حق په دعوی کی محکمه مدعی ته دهغه دحق دثا بتیدونه وروسته اودحکم له صادرولو نهد مخه دلاند نی چاری په باب لوری توجیه کوی:
- مدعی بها با لذات یا بالواسطه دمړ شوی سړی له خوا ورته ورکړ شوی نده .

۳- دشفع په دعوی کی محکمه شفع ته دشفع دحق دثا بتیدونه وروسته اود حکم له صادرولو نهد مخه لاندنیو چاروبه هکله دلوری توجیه کوی:

- سوخت سره سم دشفع غوښتنه کړی ده .

- دخپل دشفع حق په هیڅ ډول له منځه وړی نده .

۴- دعیب له امله د مبیعی دردولو په دعوی کی محکمه مدعی ته دعیب له ثابتنیدو نه وروسته او دحکم له صادرولو نه د مخه دلاند نی چاری په هکله دلوری توجیه کول:

کتاب قوانین

- صراحتاً یاد لا لثنا به عیب رضایت نشان نداده است .

۵- در دعوی نفقه به زوج غایب محکمه زوجه را بعد از ثبوت حق و قبل از صدور حکم به امور ذیل سوگند میدهد :

- شوهر برای وی نفقه نمانده است .

- او را از عقد نکاح خود فارغ نساخته است .

ماده سه صد و پنجا و سوم :
محکمه مدعی علیه را با اساس مطالبه مدعی، به اسم ذاتیه الله يك مرتبه بدو نکرار سوگند میدهد .

ماده سه صد و پنجا و چهارم :
در ادای سوگند نیابت جواز ندارد .

ماده سه صد و پنجا و پنجم :
در رمو ضوع مربوط به واقع و فعلی که خود دشخص سوگند کننده ایجاد کرده باشد سوگند قاطع (یمین البات) و در رمو ضوع مربوط واقع و فعل غیر ، سوگند به علم داده میشود .

ماده سه صد و پنجا و ششم :
در موضوع مربوط به وقوع امر

- پر عیب بانندی صراحتاً یاد لا لثنا خیل رضایت نبود لی نهوی .

۵- پر غایبه میره بانندی دنفقی به دعوی کی محکمه میر منی ته د حق دثابتیدو نهورو سته اود حکم له صادروالو نه د مخه په لاند نیو چارو کنی دلوری تو جیه کوی :

- میره وده ته نفقه پری اینسی نده .

- ده بی دخیل نکاح له عقد خخه خلاصه کوی نه ده .

دری سوه دری پنخوسمه ماده :
محکمه مدعی علیه ته دمدعی د غوښتنی پر اساس دخدای دذات پرنامه بانندی بیله تکراره یوه پلا سوگندور کوی .

دری سوه خلور پنخوسمه ماده :
دلوری په کولو نیابت جواز نه لری .

دری سوه پنځه پنخوسمه ماده :
دهغی پینسی او فعل په اړوند مو ضوع کی چی په خپله لوړه کوونکی سپری یی منخته راوړی وی قاطعه لوړه (یمین البات) اود بل چا دپینسی او فعل په اړوند مو ضوع کی دعلم لوړه تو جیه کیږی .

دری سوه شپږ پنخوسمه ماده :
دیوی چاری په واقع کیدو او یا نه واقع کیدو په اړوند مو ضوع کی

درباره شکایت

یا عدم وقوع آن سو گند به سبب
و در موضوع مربوط به بقا و یا عدم
بقای الحال سو گند به حاصل
داده میشود .

ماده سه صد و پنجا و هفتم :

در موضوع مربوط به رد سو گند
طرفین به یکدیگر ، احکام مند رج
قسمت اول فصل چهارم باب پنجم
قانون مدنی رعایت میگردد .

باب سوم

اجرا آت در محاکم فوقانی

فصل اول

**شکایت و اعتراض بر فیصله
های محاکم تحتانی**

ماده سه صد و پنجا و هشتم :

شکایت و اعتراض عبارت از

حق محکوم علیه غیر قانع از فیصله
محکمه تحتانی است که با تقدیم

شکایت علیه اجرا آت قضایایی
محکمه حاکمه از محکمه بالاتر
مطالبه میگردد .

ماده سه صد و پنجا و نهم :

(۱) محکوم علیه غیر قانع میتواند

علیه احکام صادره محکمه حاکمه
نا حیوی و شهری ، و لسوالی

و علاقهداری به محکمه فوقانی
شکایت و اعتراض تقدیم نماید .

دسبب لورده او دهمدا او س پس
بقایانه بقا به اړوند موضوع کی
د حاصل لورده تو جیه گیری .

دری سوه اووه پنخو سمه ماده :

یوبل ته د دواړو خواوو دلوری
دردو لو په اړوند موضوع کی د مدنی
قانون د پنخم باب د خلور م فصل د
لومړی برخی مندرج حکمو نه په پام
کی نیول گیری .

دریم باب

په پور نیو محکمو کی اجرا آت

لومړی فصل

دلاندیو محکمو پر اړیکو و

بانندی شکایت و اعتراض

دری سوه اته پنخوسمه ماده :

شکایت او اعتراض دلاندی
محکمی له پریکړی څخه د غیر قانع
محکوم علیه له حق څخه عبارت دی چی
له پور تنی محکمی څخه د حاکمی
محکمی د قضایایی اجرا آت او پر خلاف
د شکایت په وړاندی کولو سره
غوښتل گیری .

دری سوه نهمه پنخوسمه ماده :

(۱) غیر قانع محکوم علیه کولای

شی دنا حیوی ، ښاری ، ولسوالی
او د علاقهداری د حاکمی محکمی د

صادر کړای شو یو حکمو نو پر
خلاف پور تنی محکمی ته شکایت او
اعتراض وړاندی کړی .

رسمی جریده

(۲) محکوم علیه غیر قانع می‌تواند علیه احکام صادره دیوان های محاکم و لایات که بصورت ابتدا بی حکم صا در نموده است بدیوان های مربوط ستره محکمه شکایت و اعتراض تقدیم نماید .

ماده سه صد و شصت ام :

خارنوال مدنی که در قضیه بحیث مدعی یا مدعی علیه اشتراک نموده می‌تواند علیه احکام محکمه تحتانی اعتراض نماید .

ماده سه صد و شصت و یکم :

شکایت و اعتراض علیه احکام نهایی محاکم تحتانی در موارد ذیل صورت می‌گیرد :

- ۱- خطا در تطبیق احکام قانونی .
- ۲- خطا در تاویل احکام قانونی .
- ۳- بطلان در اجزای آن به دلیل صدور حکم غیر قانونی .

ماده سه صد و شصت و دوم :

شرایط اساسی شکایت و اعتراض قرار ذیل است :

- ۱- فیصله محکمه تحتانی که دارای صفت حکم باشد .
- ۲- عدم ابراز رضایت محکوم علیه به فیصله صادره محکمه تحتانی .

(۲) غیر قانع محکوم علیه کولای شی دولایتونو د محکمو ددیوانونو دصا دره حکمو نو پر خلاف چی به لومپنی پول حکم صا در کپی دی دستری محکمی اړو ندو دیوانونو به شکایت او اعتراض وړاندی کړی .

دری سوه شپینتمه ماده :

مدنی خارنوال چی په قضیه کی دمدعی یا مدعی علیه په پول گپون کپیدی دلاند نی محکمی د حکمو نو پر خلاف اعتراض کولای شی .

دری سوه یوشپینتمه ماده :

دلاند نیو محکمو د نهایی حکمونو پر خلاف په لاند نیو موردو نو کی شکایت او اعتراض صورت مومی :

- ۱- دقانونی حکمو نو په تطبیقولو کی خطا .
- ۲- دقانونی حکمو نو په تاویل کی خطا .

۳- دغیر قانونی حکم د صادریدو په دلیل په اجرا آتو کی بطلان .

دری سوه دوه شپینتمه ماده :

دشکایت او اعتراض اساسی شرایط دادی :

- ۱- دلاندنی محکمی پریکړه چی د حکم د صفت لرونکی وی .
- ۲- دلاندنی محکمی پر صا در شوی پریکړه بانندی د محکوم علیه درضایت نشتوالی .

کتاب قوانین

۳- رعایت میعاد قانونی تقدیم اعتراض .

۴- داشتن صلاحیت رسیدگی از طرف محکمه فوقانی .

۵- عدم موجودیت سند جداگانه ای که حق اعتراض محکوم علیه را ساقط کرده باشد .

۶- تقدیم اعتراض از جانب مدعی ، مدعی علیه یا ممثل قانونی آنها به محکمه فوقانی .

۷- عدم تطبیق و اجرای حکم محکمه تحتانی به رضایت محکوم علیه .

ماده سه صد و شصت و سوم :
رسیدگی از اعتراض بر فیصله های محکمه شهری ، ناحیوی ، و لسوالی و علاقدهاری از صلاحیت دیوان های مربوط ریاست محکمه ولایت میباشد .

ماده سه صد و شصت و چهارم :
رسیدگی از اعتراض بر فیصله های ابتدایی دیوان های مربوط ریاست محکمه ولایت و محکمه معادل آن از صلاحیت دیوان مربوط ستره محکمه میباشد .

ماده سه صد و شصت و پنجم :
میعاد تقدیم شکایت و اعتراض بعد از صدور حکم و ابلاغ آن مدت یکماه است .

۲- داعتراض دوپ اندی کولو قانونی مودی په پام کی نیول .

۴- دپور تنی محکمه ی له خوا د خپرلو دواک لرل .

۵- د هغی خا نگری سند نشتوا لی چی د محکوم علیه د اعتراض حق له منځه وړی وی .

۶- پور تنی محکمی ته د مدعی مدعی علیه یاد هغوی د قانونی ممثل له خوا د اعتراض وړا ندی کول .

۷- د محکوم علیه په رضایت سره دلا ندنی محکمی د حکم نه تطبیق او اجرا کیدل .

دری سوه دری شپینتمه ماده :
دیناری ، ناحیوی ، ولسوالی او د علاقدهاری د محکمی پر پریکړو باندی داعتراض خپرلو دولايت د محکمی دریاست داپو ندو دیوانونو لهواک څخه ده .

دری سوه څلور شپینتمه ماده :
دولایت د محکمی دریاست د دیوانونو او ددیوانبول محکمی پر لومړنیو پریکړو باندی داعتراض خپرلو دستری محکمی داپو ند دیوان لهواک څخه ده .

دری سوه پنځه شپینتمه ماده :
دشکایت او اعتراض د وړاندی کولو موده د حکم د صادریدو او ابلاغ نه وروسته یوه میاشت ده .

فصل دوم

صورت تقدیم شکایت یا اعتراض

ماده سه صد و شصت و ششم :
شکایت محکوم علیه غیر قانع بالای فیصله محکمه تحتانی ضمن تقدیم عریضه مطبوع صورت میگیرد .

ماده سه صد و شصت و هفتم :
عریضه حاوی شکایت ، مستقیماً به محکمه فوقانی یا محکمه حاکمه تقدیم میگردد .

ماده سه صد و شصت و هشتم :
هر گاه طرف غیر قانع در ذیل ورقه ابلاغ حکم که از طرف محکمه شهری ، ناحیوی ، ولسوالی و علاقدهاری برایش داده میشود عدم قناعت خود را تذکر دهد این امر حیثیت شکایت را دارد .

ماده سه صد و شصت و نهم :
عریضه طرف غیر قانع باید حاوی بیان اصل موضوع و حکم محکمه تحتانی باشد .

ماده سه صد و هفتادم :
عریضه شکایت محکوم علیه غیر قانع که به محکمه فوقانی یا محکمه حاکمه تقدیم میگردد رسمی بوده در دفتر محکمه ثبت و به شاکی رسید داده میشود .

دو هم فصل

دشکایت یا اعتراض و پوراندی کولو پول

دری سوه شپین شپیتمه ماده :
دلاندنی محکمی پر پریکره بانندی دغیر قانع محکوم علیه شکایت د چاپی عریضی دوراندی کولو په ترخ کی صورت نیسی .

دری سوه اووه شپیتمه ماده :
دشکایت په باب عریضه به مستقیم پول پورتنی محکمی یا حاکمی محکمی ته و پوراندی کیږی .

دری سوه نپه شپیتمه ماده :
که غیر قانع لوری د حکم د ابلاغولو دهغی پانی په پای کی چی د بناری ، ناحیوی ، ولسوالی اود علاقدهاری د محکمی له خوا ورته ور کول کیږی خپل نه قناعت ولیکی دغه امر دشکایت حیثیت لری .

دری سوه نپه شپیتمه ماده :
دغیر قانع لوری عریضه باید د موضوع داصل اود دلاندنی محکمی د حکم د بیان لرونکی وی .

دری سوه او یایمه ماده :
دغیر قانع محکوم علیه دشکایت عریضه چی پورتنی محکمی یا حاکمی محکمی ته و پوراندی کیږی رسمی وی . د محکمی په دفتر کی ثبت اوشکایت کوونکی ته رسید ور کول کیږی .

رسمی جریده

دری سوه ی اوپایمه ماده :

ماد سه صد و هفتاد و یکم :
شکایت و اعتراض که بعد از
انقضای میعاد معینه تقدیم میگردد
غیر قابل رسیدگی بوده دو باره
به تقدیم کننده آن مسترد میگردد
مگر اینکه شاکی یا معترض عذر
موجه ارایه نماید .

کوم شکایت او اعتراض چی د
پاکلی مودی له تیر یدو نه ورو سته
وړاندی کپړی دخیړ لو وړندی .
وړاندی کوو نکي ته یی بیر ته
مستردین ی خودا چی شاکی یا
معترض باوری عذر وړاندی
کړی .

دری سوه دوه اوپایمه ماده :

ماده سه صد و هفتاد و دوم :
شکایت نامه توسط تقدیم کننده
یا ممثل قانونی وی امضاء میگردد .

دشکایت پایه دوړاندی کوو نکي یا
دهغه دقانونی ممثل په واسطه
لاسلیک کپړی .

دری سوه دری اوپایمه ماده :

ماده سه صد و هفتاد و سوم :
اعتراض خاړنوال که به
پیشگاه محکمه فوقانی تقدیم
میشود توسط خاړنوال موظف
امضاء میگردد .

دخاړنوال اعتراض چی پورتنی
محکمی ته وړاندی کپړی د دنده
لرو نکي خاړنوال په واسطه
لاسلیک کپړی .

دری سوه څلور اوپایمه ماده :

ماده سه صد و هفتاد و چارم :
ه رگاه شکایت توسط ممثل قان
نوننی تقدیم گردد علاوه بر درج
نمبر و تاریخ و ثیقه در شکایت
نامه اصل ، فوتو کاپی یا کاپی
مصدق و ثیقه نیز به محکمه فوقانی
تقدیم میگردد .

که شکایت د قانونی ممثل په
واسطه وړاندی شی په شکایت پایه
کی دوئیقی دنمبر او نیتی پر لیکلو
برسیره دوئیقی اصل ، فوتو کاپی
یا تصدیق شوی کاپی هم پورتنی
محکمی ته وړاندی کپړی .

دری سوه پنځه اوپایمه ماده :

ماده سه صد و هفتاد و پنجم :
محکمه فوقانی بعد از حصول
شکایت نامه اوراق مربوطه
فیصله را از مرجع آن رسماً مطالبه
مینماید .

پورتنی محکمه دشکایت پانسی
دترلاسه کولو نه ورو سته دپریکړی
اړوندی پانسی دهغی له مرجع څخه
مطالبه کوی .

آیین دادرسی

ماده سه صد و هفتاد و ششم:

اوراق مربوط به فیصله عندالو-
صول به هیات قضای سپرده
شده هیات موصوف بعد از علم
به این مطلب که شکایت بوقت
معینه تقدیم شده و اوراق عاری از
نواقص اداری میباشند به اندراج
آن امر میدهد.

ماده سه صد و هفتاد و هفتم:

اعتراض مفصل شاکی بعد از
تقدیم شکایت در ظرف بیست روز
ارایه میگردد.

ماده سه صد و هفتاد و هشتم:

- شکایت تحریری یا اعتراض
مفصل حاوی مطالب ذیل است:
- ۱- اسم محکمه مرجع شکایت
یا اعتراض.
 - ۲- شهرت شاکی یا اعتراض
کننده.
 - ۳- فشرده فیصله موضوع
شکایت یا اعتراض.
 - ۴- اسم محکمه صادر کننده
فیصله مورد اعتراض.
 - ۵- دلایل عدم صحت فیصله.
 - ۶- مطالبه شاکی یا اعتراض
کننده.

دری سوه شپن او یایمه ماده:

دپریکری اپو ندی پانهی در ارسیدو
سرمسم قضایی هیات تهسپا ر ل
کیرنی نو موپی هیات به دی مطلب
بانندی دخان دپو هو لو نه وروسته
چی شکایت به تاکلی موده کی وپا-
ندی شویدی او پانهی اداری نیمگر-
تیاوی نه لری به اندراج کولو پی
امر کوی.

دری سوه اووه او یایمه ماده:

دشکایت کوو نکی مفصل اعتراض
دشکایت لو پانندی کولونه وروسته
دشلو ورخو به بهیر کی وپا ندی
کیری.

دری سوه اته او یایمه ماده:

لیکل شوی شکایت یا مفصل
اعتراض دلانندیو مطلبو نو
لرو نکی دی:

- ۱- دشکایت یا اعتراض دمرجع
د محکمی نوم
- ۲- دشاکی یا اعتراض کوو نکی
پیژنده.

۳- دشکایت یا اعتراض
موضوع دپریکری لندپیز.

۴- داعتراض لاندی پریکری
دصادر کوو نکی محکمی نوم.

۵- دپریکری دنه سموا لی دلیلونه.

۶- دشاکی یا اعتراض کوو نکی

غوبیتنه.

رسمی بیلده

۷- فهرست اوراق و اسناد
منظمه شکایت یا اعتراض .
ماده سه صد و هفتاد و نهم :
شکایت و یا اعتراض مندرج
ماده (۳۷۸) این قانون بداخل دو
نسخه به پیشگاه محکمه ذوقانی
تقدیم گردد .

فصل سوم

اجراآت مقدماتی محکمه فوقانی
ماده سه صد و هشتاد و نهم :

تحریرات محکمه فوقانی یک
نقل شکایت یا اعتراض تحریری
معتبر ضرا بعد از غور و ملاحظه
هیات قضاوی به جانب مقابل سپرده
جواب تحریری اخذ میکند .

ماده سه صد و هشتاد و یکم

(۱) هرگاه شاکی از ارايه
اعتراض مفصل تحریری امتناع
ورزد یا معذرت خود را مبنی بر
عجز از تقدیم اعتراض اظهار نماید
محکمه به دلایل شفوی وی اکتفا
ورزیده امضاء و شصت او را در
ذیل اظهاراتش اخذ مینماید .
(۲) حکم فقره (۱) این ماده در
باره جانب مقابل شاکی و معترض
نیز قابل تطبیق است .

ماده سه صد و هشتاد و دوم :
محکمه فوقانی در موارد ذیل

۷- دشکایت یا اعتراض ضرا مل
پاهاو او سفدو نو فهرست .

دری سوه نهم او یایمه ماده :

ددی قانون په دری سوه اته او یا
یمه ماده کی مندرج شکایت او یا
اعتراض په دوو نسخو کی پورتنی
محکمی ته وړاندی کیری .

دریم فصل

دپورتنی محکمی او اهرنی اجراآت
دری سوه اتیایمه ماده :

دپورتنی محکمی دتحریرا تو
خا ننگه دمعتبر ضرا دلیکلی شکایت
یا اعتراض یو نقل دقضاوی هیات
د غور او کتنی نه ورو سته مقابل
لوری ته سپاری او لیکلی خوا ب
خنی اخلی .

دری سوه یو اتیایمه ماده :

(۱) کهشا کی دلیکل شوی مفصل
اعتراض له وړاندی کولو نه دپه
وکړی یاد اعتراض له وړاندی
کولو څخه د خپل عجز په باب بعتد
بشکاره کړی محکمه دهغه پرشفاهی
دلایلو نو باندی بسنه کوی دهغه
خرگندونو په پای کی لاسلیک
اود گوته ی نبنه یی اخلی .

(۲) ددی مادی دلومړی فقری حکم
دشاکمی او معترض ضرا مقابل لوری په
هکله هم دتطبیق وړ دی .

دری سوه دوه اتیایمه ماده :

پورتنی محکمه په لاندی نورو

کلیات شکایت

قرار مبنی بر تعطیل اجرا آت شکایت را صادر و به شاکی یا معترض برای تصحیح شکایت و یا اعتراض مهلت می‌دهد :

۱- در صورت تیکه شکایت یا اعتراض از طرف تقدیم کننده - گان امضاء نشده باشد .

۲- در صورت تیکه ضمایم لازم توام با شکایت به محکمه تقدیم نشده باشد .

۳- در صورت تیکه محصول دو-لتی مرتب به شکایت یا اعتراض تادیه نشده باشد .

ماده صد و هشتاد و سوم :

محاسبه موعد مرور زمان برای شکایت یا اعتراض از تاریخ تقدیم آن به محکمه صورت می‌گیرد . مشروط بر اینکه تقدیم کننده شکایت یا اعتراض در معینه هدا یا ت قرار مندرج ماده (۳۸۲) را اجرا نماید .

ماده صد و هشتاد و چهارم :

تقدیم کننده شکایت میتواند از شکایت خود صرف نظر نماید

مورد و نوکی د شکایت د اجرا آتو دخنهولو په باب قرار صا دروی او شاکی یا معترض ته دشکایت او یا اعتراض دتصحیح کولو په هکله مهلت ورکوی :

۱- په هغه صورت کی چی شکایت یا اعتراض دوړا ندی کوو نکو له خوا لاسلیک شوی نه وی .

۲- په هغه صورت کی چی شکایت سره جوخت لازم می شه میمی محکمی ته وړاندی شوی نه وی .

۳- په هغه صورت کی چی دشکایت یا اعتراض له امله دولت محصول ورکړشوی نه وی .

دری سوه دری اتیایمه ماده :

شکایت یا اعتراض له پاره د مرور زمان موده محکمی ته د هغه د وړاندی کولو له نیتی څخه محاسبه کیږی . پدی شرط چی دشکایت یا اعتراض وړاندی کوو نکی په ټاکلی موده کی د دری سوه دوه اتیایمی مادی د مندرج قرار لار نبودنی نرسره کړی .

دری سوه څلور اتیایمه ماده :

دشکایت وړاندی کوو نکی کولای شی له خپل شکایت څخه لاس واخلي خو پدی شرط چی پریکړه

رسمی حکایت

مشروط بر اینکه فیصله ، مورد شکایت یا اعتراض شخص ثالث قرار نگرفته باشد در اینصورت محکمه قرار انصراف از شکایت یا اعتراض صادر ، اجراءات را در زمینه قطع مینماید .

ماده سه صد و هشتاد و نهم :

(۱) قضیه مورد شکایت و اعتراض بعد از اظهارات طرفین با اعتراض خائنوال و جواب طرفین به هیات قضایی غرض تکمیل مطالعات سپرده میشود .

(۲) قضیه بعد از تکمیل مطالعات هیات قضایی در اجندا درج محل رسیدگی شکایت و تدویر جلسه قضایی به اطلاع طرفین دعوی و اشخاص شاکی قضیه رسانیده میشود .

ماده سه صد و هشتاد و ششم :

هر گاه جانبین بعد از تقدیم شکایت یا اعتراض در مرحله نهایی به اصلاح موافقه نمایند این موافقه بشکل تحریری به محکمه تقدیم و در صورت تایید محکمه فوقانی به قطع اجراءات تصمیم اتخاذ مینماید .

دردیمگری شخص تر شکایت یا اعتراض لاندی واقع شوی نهوی بدغه صورت کی محکمه دشکایت یا اعتراض شخه دلا س اخیستنی قرار صا دروی او پدی هکله کی اجراءات پای ته رسوی .

دری سوه پنجه اتیایمه ماده :

(۱) دشکایت او اعتراض لاندی قضیه د دواپو خواوو له خر گندو نو نهورو سته دخارنوال داعتراض اود دواپو خواوو له خواب سره د مطالعی دبشپر و لو په خاطر قضایی هیات ته سپار لی کیبری .

(۲) قضیه دقضایی هیات د مطالعی له بشپر یدو نه ورو سته په اجندا کی درج کیبری دشکایت دخیرلو اود قضایی غونډی د دایریدو ځای ددعوی ددواپو خواوو اود قضیې دشکایتی کسا نو خبرتیا تررسول کیبری .

دری سوه شپږ اتیایمه ماده :

که دواپه خواوی دشکایت یا اعتراض له وړاندی کولو نه وروسته په وروستی پړاو کی په اصلاح سره موافقه وکړی دا موافقه محکمی ته په لیکلی ډول وړاندی کیبری اود تایید کیدو په صورت کی پورتنی محکمه داجراءاتو په پای ته رسید و تصمیم نیسی .

خلورم فصل

دشکایت او اعتراض دخیړلو په
خاطر دقضا یی غونډی دایریدل
دری سوه اووه اتیایمه ماده :

دقضا یی غوښتی رئیس دشکایت
او اعتراض دخیړلو په پړاو کی
ددی قانون د دوهم باب ددریم
فصل دحکمو نو دپه نظر کی نیولو
سره دقضا یی غونډی دنظم دتامینولو
په خاطر لازم تدبیرو نه نیسی.

دری سوه اته اتیایمه ماده :

دقضا یی غوښتی رئیس دغوښتی
له پرا نیستلو اود قضا یی هیات
دجوړښت اودمدنی خارنوال له
پیژندلو نه وروسته لاندنی
موضوعات یی دخیړلو په خاطر
اعلانوی:

- دخیړلو وړ قضیې ډول.

- دشاککی یا معترض پیژندنه.

- دهغی محکمی پیژندنه چی د
هغی دپریکړی پر خلاف اعتراض
شوی دی.

- ددعوی ددواړو خواوو هویت په
دغه غونډه کی دغوښتی دمنشی له
خوا ثبت کیږی.

دری سوه نهمه اتیایمه ماده:

دقضیې دخیړلو له نیتی اوځای څخه د
خبر نه لرلو په دلیل ددعوی یو د
شاملو کسانو د نه حاضریدو په

فصل چهارم

تدویر جلسه قضا یی غرض
رسیدگی بشکایت و اعتراض
ماده سه صد و هشتاد و هفتم :

رئیس جلسه قضا یی در مرحله
رسیدگی بشکایت و اعتراض با
نظر داشت احکام فصل سوم باب
دوم این قانون تدابیر لازم را در
مورد تا مین نظم جلسه قضا یی
اتخاذ مینماید.

ماده سه صد و هشتاد و هشتم:

رئیس جلسه قضا یی بعد از
افتتاح جلسه و معرفی ترکیب
هیات قضا یی و خارنوال مدنی
موضوعات ذیل را غرض رسیدگی
اعلان مینماید :

- نوع قضیه مورد رسیدگی .

- معرفی شاکی یا معترض .

- معرفی محکمه ایکه علیه

فیصله آن اعتراض صورت
گرفته است .

هویت طرفین دعوی درین
جلسه از طرف منشی جلسه ثبت
میگردد .

ماده سه صد و هشتاد و نهم :

در صورت عدم حضور یکی از
شاملین دعوی بدلیل نداشتن
اطلاع از تاریخ و محل رسیدگی

صورت کی محکمہ دخیپر نی چاری
 قضیہ محکمہ امر رسید گی را
 خنپوی.
 معطل قرار مید هد .

دری سوه نوی یمه ماده :

(۱) دقضیی دخیپر لو دنیتهی او
 خای خخه په پو هیدو سره سره د
 دعوی یو دشا ملوکسانو نه
 حاضر یدل دخیپر لو خنپه نه شی
 کیدای.

(۲) هر گاه محکمہ عدم حضور

را موجه بدانند میتواند رسید گی
 قضیہ را معطل قرار دهد .

ماده سه صد ونود او ایکم :

(۱) محکمہ عدم حضور غیر
 موجه خا رنوال یا وکیل مدافع
 را درجلسه رسید گی به خا رنوال
 مافوق یا انجمن و کلای مدافع
 اطلاع میدهد .

(۲) هرگاه وکیل مدافع بعد
 از جلب محکمہ تا ده روز به
 جلسه قضا بی حاضر نگردد محکمہ
 موضوع عدم حضور او را سبب
 تعطیل رسید گی قضیہ گردیده
 است به انجمن هیات و کلای
 مدافع رسماً ابلاغ مینماید .

ماده سه صد ونود و دوم :

(۱) رسید گی قضیہ در مرحله

دری سوه نوی یمه ماده :

(۱) دقضیی دخیپر لو دنیتهی او
 خای خخه په پو هیدو سره سره د
 دعوی یو دشا ملوکسانو نه
 حاضر یدل دخیپر لو خنپه نه شی
 کیدای.

(۲) که محکمہ بی نه حاضر یدل

موجه و بولی کولای شی چی
 دقضیی خپرل وخنپوی .

دری سوه یو نوی یمه ماده :

(۱) محکمہ په غو نپه کیدی
 خار نوال یا مدافع وکیل غیرموجه
 نه حاضر یدل پورتنی خار نوال یاد
 مدافع وکیلا نو پو لنی ته خبر
 ورکوی.

(۲) که د محکمہ د جلب نه
 وروسته مدافع وکیل تر لسو ورخو
 پوری قضا بی غونډی ته حاضر نه
 شی محکمہ دهغه دنه حاضر یدو
 موضوع چی دقضیی دخیپر لود
 خنپه یدنی سبب شوی دی په رسمی
 توگه دمدا فعو وکیلا نود هیات
 پو لنی ته ابلاغوی.

دری سوه دوه نوی یمه ماده :

(۱) داستینا ف په پراو کیدی

سرمی جریده

اسینتاف با قرائت گزارشی که از مطالعه او را ق تریب شده است توسط رئیس جلسه یا یکی از قضات آغاز میگردد.

(۲) گزارش متضمن چگونگی قضیه، حکم محکمه تحتانی، دلایل شکایت، اعتراض وسایر موادیکه جدیداً به محکمه ارا نه گردیده و نیز حاوی مدارکی میباشند که محکمه بمنظور کنترل صحت فیصله رسیدگی مینماید.

ماده سه صد ونود و سوم :

(۱) محکمه فوقانی حین رسیدگی قضیه نظربه دلایل موجود و دلایلی که توسط جانبین یا شامین دیگر قضیه ارایه گردیده است قانونیت و مدلل بودن فیصله محکمه تحتانی را در بخش های شکایت شده و در بخش های علیه آنها شکایت موجود نیست و نیز به ارتباط اشخاصیکه شکایت تقدیم نموده اند ارز یا بسی میکند.

(۲) محکمه در ارزیابی همه جانبه قضیه تابع دلایل شکایت و اعتراض نبوده صرف آنرا وسیله رسیدگی مینماید.

قضیه خیرل دهغه رپوت په لوستاوسره چی دپاڼو په مطالعه کولو سره جوړ شویدی دغو نه یی درئیس یا قاضیانو دیو تن په واسطه پیل کیږی.

(۲) رپوت دقضیې دڅرنګوالی دلاند نی محکمې د حکم د شکایت او اعتراض ددلیلونو او هغو نورو موادو لرونکی دی چی محکمې نه نوی وړاندی شوی دی او هم د هغو مدرکونو لرونکی دی چی محکمه د پریکړې دسموالی په منظور یی خپری.

دری سوه دری انوی یمه ماده:

(۱) پورتنی محکمه د قضیې خیرلو په وخت کی دمو جو دو دلیلو نو او هغو دلیلو نو له مخی چی د دواړو خواوو او یا په قضیه کی دنورو شاملو کسانو په واسطه وړاندی شوی دی په شکایت شوویو برخو کی او په هغو برخو کی چی پر خلاف یی شکایت نشته دی او هم د هغو کسانو په ارتباط چی شکایت یی وړاندی کړی نه دی دلاند نی محکمې دپریکړی قانونیت او مدلل توب ارزیابی کوی.

(۲) محکمه د قضیې په هراړخیزه ارزیابی کی د شکایت او اعتراض ددلیلو نو تابع نه دی یوازی د خیرلو وسیله یی بولی.

تاسیخ و تاسیخ

ماده سه ونود و چارم :

هیات قضا بی بعد از گزارش قضیه تو ضیحات شا ملین دعوی را که در جلسه قضا بی حاضر گردیده استماع مینماید ابتدا تقدیم کننده شکایت یا وکیل وی، خا- رنوال مدنی در صورت تقدیم اعتراض اظهارات مینمایند. در صورت تقدیم شکایت ازهر دو جانب دعوی حق اولیت در اظهار مطالب از مدعی است.

ماده سه صد و نود و پنجم:

خارنوال شامل قضیه در باره قانونیت ومدلل بودن فیصله یا عکس آن بعد از اظهارات اشخاص ذیربط تو ضیحات میدهد.

ماده سه صد ونود و ششم :

بعد از استماع تو ضیحات شا ملین قضیه و نظر خارنوال هیات قضا بی بمنظور اتخاذ تصمیم قضا بی به اتاق مشوره داخل میشود.

ماده سه صد ونود و هفتم :

مشوره هیات قضا بی، تصمیم واعلان مطابق احکام مندرج فصل دوازدهم باب دوم این قانون

دری سوه خلود نوی یمه ماده:

قضا بی هیات دقضی در پروت له لوستل کیدو نه ورو سته ددعوی دشاملو کسا نو خر گندو نی چی په قضا بی غونبه کی حاضرشوی دی اوری لومپی شکایت و پانندی کوونکی یاوکیل بی، مدنی- خارنوال دااعتراض دوراندی کولو په صورت کی خر گندو نی کوی ددعوی دواپو خواو له خوا دشکایت دوراندی کیدوپه صورت کی دمطلبو نو په خر گندوالو کی د لومپی یتوب حق دمدعی شخه دی.

دری سوه پنجه نوی یمه ماده :

په قضیه کی شامل خارنوال داپرو کلو کسا نو دخر گندو نو شخه ورو سته دپریکپی دقانونیت او مدلل تو ب یادمعکوس حالت په هکله خر گندونی کوی.

دری سوه شپین نوی یمه ماده:

دقضی دشاملو کسا ن- سود خر گندو نو اود خارنوال درای له او ریدو نه ورو سته قضایی هیات دقضایی تصمیم دنیولو په خاطر دمشوری خونوی ته ورننوخی.

دری سوه اووه نوی یمه ماده:

دقضا بی هیات مشوری، تصمیم اواعلان بی ددی قانون د دوهم باب د دوو لسم فصل دمندرج جو

رسمی حکم نامه

حکمونو سره سم صورت نیسی . صورت میگیرد .

دری سوه اته نوی یمه ماده:

پور تنی محکمه په وروستی پراو کی دقضی دلو مرنی خپر نی نه وروسته لاندنی واکونه لری:
 ۱ - دلاندنی محکمی دپریکپی د بباطلیدو په صورت کی دبیاخیلو په خاطر واکمنی محکمی ته دقضی استول.

۲ - دلاندنی محکمی دپریکپی د نقض په صورت کی یادبیاخیلو په خاطر دزیاتو دلیلونو او تحقیقاتو دراتو لولو په منظور حاکمی محکمی ته دقضی استولو ته داپ تیاپه صورت کی دنوی دپریکپی صادرولو ته لاس پوری کوی .

۳ - دبطلان او نقض له موردونو څخه لری اود شکلی نیمگړی تیاوو یا په عددونو او رقمونو کی دسپو او خطا داشتباه گانو لرو نکی د لاندنیو محکمو پریکپی دپورتنی محکمی له خوا نقض او یا باطل کیری نه، خو یوازی دنیمگړی تیاو استدراک او اصلاح له پاره لاندنی محکمی ته اعاده کیری.

۴ - دلاندنی محکمی دپریکپی تاییدول په هغه صورت کی چی دغور کیدو په نتیجه کی دقانون سره د هغی سمون لرل ښکاره شی.

ماده سه صد ونود وهشتم :

محکمه فوقانی بعد از رسیدگی مقدماتی قضیه در مرحله نهایی دارای صلاحیت های ذیل میباشد:
 ۱ - ارسال قضیه به محکمه ذیصلاح بمنظور رسیدگی مجدد در صورت بطلان فیصله محکمه تحتانی .

۲ - اقدام به صدور فیصله جدید در صورت نقض فیصله محکمه تحتانی یا در صورت ضرورت ارجاع قضیه به محکمه حاکمه به منظور گردآوری دلائل و تحقیقات مزید جهت رسیدگی مجدد .

۳ - فیصله های محاکم تحتانی عاری از موارد بطلان و نقض و دارای نقایص شکلی یا اشتباهات سهو و خطا در اعداد و ارقام از طرف محکمه فوقانی نقض و باطل نشده صرف جهت استرداد نقصان و اصلاح به محکمه تحتانی اعاده میگردد .

۴ - تأیید فیصله محکمه تحتانی در صورتیکه مطابقت آن با قانون در نتیجه غور ظاهر گردد .

رسمی جگتیه

دري سوه نپه نوي یمه ماده :

دپریکړی د بطلان سببو نه په

لاندی مډول ی:

۱- په پریکړه کی د قضا د اساسی ار کانو نشتوالی .

۲- د مخا صمی له پاره د دعوی یو د دواړو خواوو دواک نشتوالی .

۳- د مدعی بها په هکله د غیر محتمل الثبوت او یاد عینی واقعیت سره مخالف د قضا یی پر یکړی صا دریدل .

۴- دواک نه لرو نکي قضا یی هیات له خوا دپریکړی صا دریدل .

۵- دواک نه لرو نکي محکم ی له خوا دپریکړی صا دریدل .

څلور سوه ماده:

دپریکړی د نقض مو ردو نه په

لاندی ډول دی:

۱- دپریکړی نه مدلل توب .

۲- د هغو حالتو نو د توضیح نشتوالی کوم چی د قضیې درو بنانه کیدو ارز ښت لری .

۳- د قضیې له حالتو نو سره په پریکړه کی د مندر جو دلیلو نو سمون نه لرل .

۴- د قوا نینو له حکمو نو څخه سمه استفا ده نه کول .

۵- د مدعی د نه حا ضریدو له امله د خصوصیت نه گولو دپریکړی صا دریدل .

ماده سه صد ونود و نهم :

اسباب بطلان فیصله قرار ذیل

است :

۱- فقدان ار کان اساسی قضا در فیصله .

۲- عدم صلاحیت یکی از طرفین دعوی برای مخا صمه .

۳- صدور فیصله قضا یی غیر محتمل الثبوت و یا مخالف واقعیت عینی را جمع به مدعی بها .

۴- صدور فیصله از طرف هیات قضا یی فاقد صلاحیت .

۵- صدور فیصله از طرف محکم فاقد صلاحیت .

ماده چهار صدم :

موارد نقض فیصله قرار ذیل

است :

۱- مدلل نبودن فیصله .

۲- عدم توضیح حا لا تیکه برای روشن شدن قضیه اهمیت دارد .

۳- عدم مطابقت د لایل مندرج فیصله با حالات قضیه .

۴- عدم استفاده درست از احکام

قوانین .

۵- صدور فیصله به ترک

خصوصیت به علت عدم حضور مدعی .

رسمی بکلیه

۶- سایر تخطی های که قانونا موجب نقض فیصله شده بتوانند.

ماده چار صد و یکم :

تائید محاکم فوقانی از فیصله های محاکم تحتانی توسط قرار صورت میگیرد .

فصل پنجم

صدور قرار محکمه فوقانی مبنی بر عدم صحت فیصله و نقض آن.
ماده چهار صد و دوم :

تصمیم محکمه فوقانی در مورد نقض بشکل قرار صادر و قرار مذکور شامل مطالب ذیل میباشد :

- ۱- تاریخ و محل اصدار قرار .
- ۲- اسم محکمه صادر کننده قرار .
- ۳- ترکیب هیات قضایی .
- ۴- شهرت خوانوال مدنی و شاملین رسیدگی قضیه .
- ۵- شهرت شخص تقدیم کننده شکایت یا اعتراض .
- ۶- متن مختصر فیصله محکمه تحتانی .
- ۷- متن مختصر شکایت یا اعتراض ارازیه شده .

۶- هغه نوری خطاگا نی چنی دقانون له مخی دپریکری دنقضس باعث وگرخی .

خلور سوه لومری ماده:

دلاند نیو محکمود پر یکر و خخه دپور تنیو محکمو تائید دقرار په واسطه صورت نیسی .

پنخم فصل

دپریکری دنه سموالی اود هغی دنقضس په هکله دپور تنی محکمی د قرار صا درول
خلور سوه دو یمه ماده :

دنقضس په هکله دپور تنی محکمی تصمیم د قرار په ډول صا درپری او نوموړی قرار دلاند نیو مطلبو نولرونکی دی:

- ۱- دقرار د صا دریدو نیته او خای .
- ۲- دقرار د صا دروو نکلی محکمی نوم
- ۳- دقضایی هیات جوړښت .
- ۴- دمذنی خوانوال قضیې دخپرنی دشاملو کسانو پیژندنه .
- ۵- دشکایت یا اعتراض دوړا - ندی کوونکی شخص پیژندنه .
- ۶- دلاند نیو محکمی دپریکری لنه متن .
- ۷- دوړاندی شوی شکایت یا اعتراض لنه متن .

ماده چهارم

۸- تو ضیحات اشخا ص شامل رسیدگی قضیه در محکمه .

۹- عوامل تحریک دعوی مدنی و نتیجه گیری محکمه .

۱۰- قانون مورد استناد محکمه .

۱۱- تصمیم هیات قضا یی مبنی

بر نقض فیصله .

ماده چهارم صد و سوم :

در صورت نقض فیصله و ضرورت احاله آن بر سیدگی مجدد ، محکمه فوقانی در قرار خود مطالب ذیل را تصریح مینماید :

۱- حالات قابل تو ضیح قضیه .

۲- دلایل اثبات قابل مطا -

لبه .

۳- سایر اجراءات دیگری که

در محکمه تحتانی انجام می یابد .

ماده چهارم صد و چهارم :

قرار محکمه فوقانی مبنی بر

نقض فیصله محکمه تحتانی قابل

شکایت نبوده قطعی است .

ماده چهارم صد و پنجم :

(۱) تطبیق مند رجاءات قرار

محکمه فوقانی مبنی بر بطلان

یا نقض فیصله در قسمت رسیدگی

مجدد حتمی است .

(۲) محکمه تحتانی در اصدار

حکم خود ملزم به پیروی بدون

۸- به محکمه کی د قضیی په خیر لو کی دشاملو کسا نـو خرگندونی .

۹- دمدنی دعوی د راپارو لو عوامل اود محکمی نتیجه اخیستنـی .

۱۰- د محکمی داستناد و پقانون

۱۱- دپریکری د نقض په هکله

دقضا یی هیات تصمیم .

څلور سوه دریمه ماده :

دپریکری دنقض کیدو او بیـا خیرلو ته د هغی داستو لو په صورت کی پورتنی محکمه په خپل قرار کی لاندنی مطلبونه په ډاگه کوی:

۱- دقضیی دتو ضیح و پرحالتونه .

۲- داثبات دغو بنسـتی و پ

دلیلونه .

۳- هغه نور اجراءات چی په

لاندنی محکمه کی تر سره کیږی .

څلور سوه څلورمه ماده :

دلاندنی محکمی د پریکری د

نقض په هکله دپورتنی محکمی قرار

دشکایت وړ نه دی او قطعی دی .

څلور سوه پنځمه ماده :

(۱) دبیا خیر لو په برخه کی د

بطلان یا نقض په هکله دپورتنی

محکمی دقرار د مندرجاتو تطبیق

هرو مرو دی .

(۲) لاندنی محکمه دخپل حکم په

صا درولو کی دپورتنی محکمی

قانون مجرای عدالت

قید و شرط قرار محکمه فوقانی نیست.

ماده چهار صد و ششم :

در صورت رد شکایت یا اعتراض از اریه شده ، محکمه فوقانی د لایل رد را در قرار خود تصریح مینماید .

فصل هشتم

تقدیم شکایت و اعتراض بر

قرار محکمه تحتانی

ماده چهار صد و هفتم :

طرفین قضیه میتوانند علیه قرار محکمه که در مرحله ابتدایی صادر گردیده شکایت و اعتراض تقدیم نمایند .

ماده چهار صد و هشتم :

قرارهای ذیل مورد شکایت و اعتراض قرار گرفته میتوانند :

- ۱- قرارهای که از طرف محکمه ولایت ، محکمه شهری ، ناحیوی ، و لسوالی و علاقهداری بملاحظه صلاحیت و عدم صلاحیت صادر شده باشد .
- ۲- قرارهای که را جمع به تقضای میعاد و یا عدم انقضا صادر میشود .

۳- سایر مواردیکه به موجب این قانون قرار محکمه تحتانی

قرار ته په بی قید او شرط غایب اینست .

خلور سوه شپن مه ماده :

دورانندی شوی شکایت یا اعتراض در دیکدیو په صورت کی ، پورتنی محکمه په خپل قرار کی درد دلیلونه تصریح کوی .

شپنم فصل

دلاند نی محکمی پر قرار باز دی

دشکایت او اعتراض وړاندی کول

خلور سوه اوو مه ماده :

دقضی دواړه خواو ی کولای شی د محکمی د هغه قرار پر خلاف چی په لومړی پړاو کی صادر شوی دی شکایت او اعتراض وړاندی کړی .

خلور سوه اته ماده :

دلاند نی قرارونه د شکایت او اعتراض وړ گزیدلای شی :

- ۱- هغه قرارونه چی د ولایت د محکمی ، دیناری ، ناحیوی ، ولسوالی او علاقه داری د محکمی له خوا دواک لرلو او واک نه لرلو له مخی صادر شوی وی .
- ۲- هغه قرارونه چی دمودی د تیریدو یا نه تیریدو په هکله صادریری .

۳- نور هغه موردونه چی ددی

قانون له مخی دلاند نی محکمی قرار

رسمی حکم

دشکایت او اعتراض و پروتکل قابل شکایت و اعتراض شناخته شد.

خلور سوه نهمه ماده :

پورتنی محکمه دلاندنی محکمی پر قرارونو بانندی دشکایت اعتراض له خیر پالو نه وروسته چی په قانون کی اټکل شوی دی په لاندی ډول تصمیم نیسی :

۱ - قرار یی تایید ، شکایت یا اعتراض رد کوی .

۲ - قرار یی نقضوی . موضوع لاندنی محکمی ته دبیا خیر پالوله پاره استوی .

۳ - هغه قرار چی د دعوی په ماهیت کی صادر شوی دی نقضوی او لومړنی محکمی ته دپریکړی د صادرولو په خاطر یی استوی .

خلور سوه لسمه ماده :

دلاندنی محکمی دقرار د نقضولو په هکله دپورتنی محکمی صادره قرار ددی قانون دخلور سوه نهمی مادی په مندر جو حالتونو کی واجب التعمیل دی .

اووم فصل

دلاندنی محکمی د صادره حکمونو پر خلاف دشکایتونو په خیر لوکی دپورتنیو محکمو واکونه

خلور سوه یوو لسمه ماده :

که دقانون دحکمونو سره سم دقضی دپریکړی واک له یوی محکمی

ماده چهار صدونهم :

محکمه فوقانی بعد از رسیدگی شکایت و اعتراض بر قرار های محکمه تحتانی که در قانون پیش بینی شده به ترتیب ذیل تصمیم اتخاذ مینماید :

۱ - قرار را تأیید ، شکایت یا اعتراض را رد مینماید .

۲ - قرار را نقض ، موضوع را جهت رسیدگی مجدد به محکمه تحتانی رجعت میدهد .

۳ - قرار را که در ماهیت دعوی صادر شده نقض و جهت صدور فیصله به محکمه اولی اعاده مینماید .

ماده چهار صد و دهم :

قرار صادره محکمه فوقانی مبنی بر نقض قرار محکمه تحتانی در حالات مندرج ماده (۴.۹) این قانون واجب التعمیل است .

فصل هفتم

صلاحیت های محاکم فوقانی

در رسیدگی به اشکالات علیه

احکام صادره محکمه تحتانی

ماده چهار صد و یازدهم :

هرگاه صلاحیت فیصله قضیه مطابق احکام قانون از یک محکمه

سرمی جریده

به محکمه دیگر تفویض شده باشد
استند عای شکایت علیه فیصله
صادر به محکمه حاکمه یا بر -
یاست محکمه و لا یتیکه محکمه
صادر کننده فیصله در حوزة
قضایی آن قرار دارد تقدیم -
میشود .

ماده چهار صد و دوازدهم :

(۱) حق شکایت طرفین بعد از
انقضای میعاد معینه سابق میگردد .

(۲) در صورت تیکه قایم مقام یکی

از طرفین دعوی در موعد معینه
شکایت بعمل نیاورد طرف فیکه
ازین امر متضرر شده باشد
میتواند در محکمه تحتانی علیه
قایم مقام اقامه دعوی نماید .

ماده چهار صد و سیزدهم :

هرگاه یکی از طرفین در میعاد
معینه شکایت نماید طرف دیگر
باو صف انقضای میعاد شکایت
تازمان انقطاع و فیصله دعوی
صلاحیت شکایت را دارد .

ماده چهار صد و چاردهم :

اشخاصیکه دعوی شان در
محکمه تحتانی بالذات یا توسط
وکیل، ولی، وصی یا قیم فیصله

بخانه بلی محکمی ته سپارل شوی
وی دصا در شوی پریکری برخلاف
دشکایت استند عا حاکمی محکمی یا
دهغو لایت دمحمی ریاست ته
وراندی کپری چی دپریکری صادر
وونکی محکمه دهغی په قضا بی
حوزه کی خالی لری .

خلور سوه دوو السمه ماده :

(۱) دتا کلی مودی دتیر یدونه
ورو سته د دوا پرو خواوودشکایت
حق له منخه غی .

(۲) په هغه صورت کی چی د

دعوی پرو د دوا پرو خواوو قایم مقام
په پاکلی موده کی شکایت ونه کری
هغه لوری چی له دی بابته تاوانی
شوی وی په لاند نی محکمه کی د
قایم مقام برخلاف دعوی اقامه
کولای شی .

خلور سوه دپار السمه ماده:

که یو د دوا پرو خواوو خخه په
تاکلی موده کی شکایت وکری هغه
بل لوری دشکایت دمودی دسر ته
رسیدو سره سره دعوی د پای ته
رسیدو او پریکری تروخت پوری
دشکایت واک لری .

خلور سوه خواو السمه ماده :

هغه کسان چی پر دعوی بی په
لاند نی محکمه کی بالذات یاد وکیل،
والی، وصی یا قیم په واسطه
پریکری شوی وی دشکایت حق هم

رسمی جدید

همهغو کسا نو له پاره خوندی دی. شده باشد حق شکایت نیز برای همان اشخاص محفوظ میباشد.

ماده چهار صد و پانزد هم :
محکمه قانی نمیتواند به صورت مستقیم بدون فیصله قبلی محکمه تحتانی به حل و فصل دعوی بپردازد مگر اینکه در قانون طور دیگری پیش بینی شده باشد.

ماده چهار صد و شانزد هم :
رضایت صریح یا ضمنی صغیر، مجنون، معتوه یا ولی، وصی، وکیل و قیم به فیصله محکمه اعتبار ندارد و کیلیکه از طرف موکل خود صلاحیت قناعت داشته باشد از این حکم مستثنی است.

ماده چهار صد و هفتد هم :
موارد ذیل در حکم قناعت ضمنی به فیصله محکمه تحتانی تلقی میگردد :

- ۱- مصالحه محکوم علیه با محکوم له در مصارف یا محصول محکمه.
- ۲- تقاضای مهلت برای تادیه دین از طرف محکوم علیه از محکوم له.
- ۳- عدم شکایت شاکی در اصل موضوع و اکتفا به شکایت از مصارف محکمه.

خلور سوه پنخلسمه ماده :
پورتنی محکمه نه شی کو لای چی دلاندنی محکمی د مخکینسی پریکپی شیخه پرته په مستقیم چول د دعوی حل او فصل ته لاس پوری کپی خودا چی په قانون کی بل چول اټکل شوی وی.

خلور سوه شپار اسمه ماده :
د محکمی پریکپی ته د صغیر، لیونی، معتوه یا ولی، وصی، وکیل او قیم صریح یا ضمنی رضایت د اعتبار وړ نه دی کوم وکیل چی د خپل موکل له خوا د قناعت کولو واک لری له دی حکم شیخه جلا دی.

خلور سوه اووه اسمه ماده :
لاندنی موردو نه دلاندنی محکمی پر پریکپی بانندی د ضمنی قناعت په حکم کی دی :

- ۱- د محکمی په لگښتو نو یا محصول کی محکوم له سره د محکوم علیه روغه جوړه.
- ۲- له محکوم له شیخه د محکوم علیه له خوا د پور دور کپی له پاره د مهلت غوښتنه.
- ۳- د موضوع په اصل کی د شاکی نه شکایت اود محکمی له لگښتو نو شیخه د شکایت بسنه.

سازمان

خلور سوه اتلسمه ماده :

که شا کی یا متعر ض په ټا کلی موده کی خپل اعتراف ض یا شکایت وړاندی کړی او په خپله د خبرو کولو او باوری عذر څخه پرته پورتنی محکمی ته حاضر نه شی محکمه د شکایت یا اعتراف ض د حق د سا قطیدو په هکله خپل تصمیم صا دروی اود محکمی تصمیم په دفتر کی ثبت نه وروسته اړوندو مرجعو ته اورول کیږی.

خلور سوه نو اتلسمه ماده :

په ټا کلی موده کی محکمی ته د معتر ض د مقابل لوری د نه حاضریدو په صورت کی د معتر ض دا اعتراض حق په خپل حال پاتی کیږی.

خلور سوه شلمه ماده :

دمودی دسر ته رسید و او ددریم گړی شخص له حق سره دلا ند نی محکمی د حکم د تماس لر لو په دلیل د معتر ض د اعتراف ض د حق سا قطید ل دلا ند نی محکمی د پریکړی پر خلاف د دریمگړی شخص دا اعتراض د حق خنډ کیدای نه شی.

خلور سوه یوویشتمه ماده :

دورو سستی حکم د تطبیق او اجرا نه ورو سته د دریمگړی شخص اعتراف ض د باوری عذر دوړاندی کولو نه پر ته اعتبار نه لری.

ماده چهار صد و هجدهم :

هر گاه شا کی یا معتر ض — اعترا ض و شکایت خود را در میعاد معینه تقدیم و خود بدون اطلاع و عذر مو جه بمحکمه فوقانی حاضر نشود محکمه تصمیم خود را مبنی بر سقوط حق شکایت یا اعتراف ض صادر و تصمیم محکمه بعد از ثبت در دفتر بمرا جمع مربوط ابلاغ میگردد .

ماده چهار صد و نوزدهم :

در صورت عدم حضور طرف مقابل معتر ض به محکمه در میعاد معینه ، حق اعتراف ض معتر ض به حال خود باقی است .

ماده چهار صد و بیستم :

سقوط حق اعتراف ض معتر ض بدلیل انقضای میعاد و تماس حکم محکمه تحتانی به حق شخص ثالث مانع حق اعتراف ض شخص ثالث علیه فیصله محکمه تحتانی شده نمیتواند .

ماده چهار صد و بیست و یکم :

اعترا ض شخص ثالث بعد از تطبیق و اجرای حکم نهایی بدون ارا په عذر مو جه فاقد اعتبار است .

سرمی جریک

خلور سوه دوه ویشته ماده:

دیناری، نایوی، ولسوالی اود
علاقه داری د محکمی د حکم
نقض او بطلان له دغو محکمو سره
دور ته درجی محکمی له خوا
صورت نیولای نه شی.

خلور سوه در ویشته ماده:

دپور تنی محکمی له خوا
شکایت داو رید لو وا ک دمدعی
بها دبیبی له مخی قانو نا تحدید
شویدی هغه دعاوی چی موضوعات
پی په لاندی ډول ذکر کیږی له
نو موږی تحدید څخه جلا دی:

۱- دلبنتی دحق دعوی یاد هغی
داحداث دعوی.

۲- د دروازی او کږ کی دبنډولو
دعوی.

۳- د مترو که مالونو دو یش
دعوی.

۴- داثبات، ترک او له دعوی
څخه ډډه کولو په جهت کی دشفع
حق.

۵- دگاونو دودانی دجگوالی
دعوی اود هغی دضرر د دفع کولو
غو بنسټه.

۶- د مبرز او ناوی چی د بل
شخص دحویلی خواته وی دضرر د
دفع کولو دعوی.

۷- له گډی ویالی څخه د نوی
لبنتی دکیندلو دعوی.

ماده چهار صد و بیست و دوم:

نقض و بطلان حکم محکمه شمیری
نیاحیوی، ولسوالی و علاقه داری از
طرف محکمه هم درجه با این
محاکم صورت گرفته نمیتواند.

ماده چهار صد و بیست و سوم:

صلاحیت استماع شکایت از
طرف محکمه فوقانی بملاحظه
قیمت مدعی بها قانونا تحدید
گردیده است دعاوی که مو ضو-
عات آن ذیلا ذکر میشود از تحدید
مذکور مستثنی است:

۱- دعوی حق ابرو یا دعوی
احداث آن.

۲- دعوی مسدود نمودن دروازه
و کلکین.

۳- دعوی تقسیم اموال متروکه.

۴- حق شفیع در جهت اثبات
ترک و امتناع از دعوی.

۵- دعوی ارتفاع تعمیر
همسایه و درخواست دفع ضرر از
آن.

۶- دعوی دفع ضرر مبرز،
ناوه که طرف حویلی شخص دیگر
باشد.

۷- دعوی حفر جویچه جدید از
نهر مشترک.

سرمی جریده

۸- د قنات د کیند لو دعوی که د هغه د کیندلو له امله بل قنات ته تاوان بینن شی .
 ۹- دنیمگری، قانو نی اهلیت نه لرو نکو او غایبو کسا نو دعوی چی مدعی یا مدعی علیه واقع شوی وی اود هغوی په ضرر حکم صادر شوی وی .
 ۸- دعوی حفر قنات که از اثر حفر آن به قنات دیگر ضرر وارد گردد .
 ۹- دعوی اشخاص ناقص، فاقد اهلیت قانونی و غایب که مدعی یا مدعی علیه واقع شده و به ضرر آنها حکم صادر شده باشد .

۱- دعوی حق آ به .
 ۱۱- دعوی حق مرور .
 ۱۲- دعوی مرور زمان .
 ۱۳- دعوی که یکطرف آن دولت بوده و نماینده اداره قضا - یای دولت محکوم علیه قرار گیرد .

ماده چهار صد و بیست و چهارم:
 در صورت تعدد محکوم علیه و تقدیم شکایت از طرف یکی از آنها هر گاه حکم قابل تجزیه شناخته شود اشخاص صیقه شکایت نکرده اند از شکایت شما کی مستفید شده نمیتوانند .

ماده چهار صد و بیست و پنجم:
 احکام مربوط بشکایت و اعتراض علیه فیصله های غیر نهایی محاکم تحتانی و قرار های قضایی صادره بر احکام و قرار های نهایی محاکم تحتانی نیز تطبیق میشود .

۱- دحق آبی دعوی .
 ۱۱- د مرور دحق دعوی .
 ۱۲- دمرور زمان دعوی .
 ۱۳- هغه دعوی چی یوه خوایی دولتوی اود دولت دقضا یاوو د ادار ی استازی محکوم علیه شی .

خلور سوه خلیرویشتمه ماده:
 د محکوم علیه دتعدد او یودهغوی له خوا دشکایت دوراندی کولو په صورت کی که حکم دتجزیی و و گنیل شی هغو کسا نو چی شکایت نه دی کړی دشا کی له شکایت څخه برخمن کیدلای نه شی .

خلور سوه پنځه اویشتمه ماده:
 دلاندنیو محکمو د غیر نهایی پریکړو او صا در شوی قضایی قرارونو پر خلاف دشکایت و اعتراض اړوند حکمو نه دلاندنیو محکمو پرنهایی حکمو نو او قرارو نوباندی هم تطبیقیری .

اسمعیلیہ

خلور سوه شپن ويستمه ماده:

دولایت د محکمی دیوانو نه د قانون له حکمو نو سره تو پیرئولو دقانون په تطبیق کی دخطا ، په تاویل کی خطا یا په اجرا آ تو کی د هغسی بطلان په صورت کی چی د غیر قانونی حکم په صا در یلو منجر شوی وی مدنی قضیسی پسر وروستی حکمو نو باندی د دعوی دلوری دشکایت یاد خار نوال د اعتراض پر بنسست خیری.

خلور سوه اووه ويستمه ماده:

په هغه صورت کی چی دلاندنی محکمی پریکړه او قرار دقانون د حکمو نو سره سم صا در شوی وی او له نیمگړ تیاوو شخه لری وی که دنوموړی پریکړی پر خلاف شکایت او اعتراض بی خایه وگنل شی پورتنی محکمه دوروستی حکم د قانونی تو ب او د هغه دتنفیذ کیدو په هکله خپل قضای قرا ر صا دروی .

خلور سوه اته ويستمه ماده :

که دلاندنی محکمی په پریکړه کی قانونیت په پام کی نیول شوی نه وی ددی قانون د دری سوه اته نوی می مادی د دویمی فقری حکم تطبیقیری.

خلور سوه نهه ويستمه ماده:

که دلاندنی محکمی وروستی

ماده چهار صد و بیست و هشتم:

دیوان های محکمه و لایت قضا یای مدنی را بر اساس شکایت طرف دعوی یا اعتراض خارنوال بر احکام نهایی در صورت مخالفت از احکام قانون ، خطا در تطبیق قانون، خطا در تاویل یا بطلان در اجراءات به نحو یکه منجر به صدور حکم غیر قانونی گردیده باشد مورد رسیدگی قرار میدهد .

ماده چهار صد و بیست و هفتم:

در صورت تیکه فیصله و قرار محکمه تحتانی مطابق احکام قانون صادر و عاری از نواقص باشد هرگاه شکایت و اعتراض علیه فیصله متذکره غیر وارد تلقی گردد محکمه فوقانی قرار قضای خود را مبنی به قانونی بودن حکم نهایی و تنفیذ آن صادر مینماید.

ماده چهار صد و بیست و هشتم:

هرگاه در فیصله محکمه تحتانی قانونیت رعایت نشده باشد حکم فقره (۲) ماده (۳۹۸) این قانون تطبیق میگردد .

ماده چهار صد و بیست و نهم :

هرگاه فیصله نهایی محکمه

کتاب قوانین دادرسی

تحتانی به بطلان مواجه شود
قضیه غرض رسیدگی مجدد به
محکمه ذیصلاح احاله میگردد.

باب چهارم

اجراءات در دیوان قضا یا
مدنی و حقوق عامه ستره محکمه
ماده چهار صد و سی ام :

صلاحیت های دیوان قضا یا
مدنی و حقوق عامه ستره محکمه
در قضا یا احاله شده قرار ذیل
است :

۱- رسیدگی ابتدایی قضا یا
مطابق صراحت قانون .

۲- رسیدگی در مرحله
نهایی .

۳- رسیدگی از نظر قانونیت.

فصل اول

رسیدگی ابتدایی قضا یا

ماده چهار صد و سی و یکم :

دیوان قضا یا مدنی و حقوق
عامه ستره محکمه در قضا یا
تیکه به غرض رسیدگی ابتدایی مطابق
احکام قانون به آن احاله میگردد
رسیدگی مینماید .

ماده چهار صد و سی و دوم :

احکام محکمه و لایت و لوی
و لسوالی در صورتیکه باردوم
نقض گردد در دیوان قضا یا

پریکپه بطلان سره مخامخ شی
قضیه واکمنی محکمی ته دبیا
خیر لو په خاطر استول کیری.

خلورم باب

دستری محکمی دمندی او عامه
حقوق دقضیو په دیوان کی اجراءات
خلور سوه دیرشمه ماده :

پهور وړاندی شو یو قضیو کی د
ستری محکمی دمندی او عامه
حقوق دقضیو د دیوان و اکونه
په لاندی ډول دی :

۱- دقانون د صراحت سره سم

دقضیو لومړنی خیرنی .

۲- په وروستی پړاو کی

خیرنه .

۳- دقانونیت له مخی خیرنه .

لومړی فصل

دقضیو لومړنی خیرنی

خلور سوه یو دیرشمه ماده :

دستری محکمی دمندی او عامه
حقوق دقضیو دیوان هغی قضیو
خیرنی چی دقانون د حکمونو سره
سم د لومړنی خیرنی په خاطر ورتله
احاله کیری .

خلور سوه دوه دیرشمه ماده :

دولایت او لویی و لسوالی د
محکمو حکمو ته په هغه صورت کی
چی دوهم خل بیا نقض شی په
لومړنی ډول دستری محکمی دمندی

وسعی جدید

او عا مه حقوق و قضیو په دیوان کی خپل کیږی.

خلور سوه دری دیرشمه ماده :

دستری محکمی دمدنی او عا مه حقوق و قضیو د دیوان حکم چی ددی قانون دخلور سوه یو دیرشمی او خلور سوه دوه دیر شمی ما دو سره سم صا دریز ی ورو سستی ده.

خلور سوه خلور دیرشمه ماده :

د محاکمی هغه اصول و قاعدی چی په لو مړنی پړاو کی د قضیو په حل او فصل کی د اجرا وړ دی دستری محکمی دمدنی قضیو د دیوان په لو مړنی خپرنی کی هم دپا ملرنی وړ دی.

خلور سوه پنځه دیرشمه ماده :

په هغه پریکړه کی چی په لو مړنی ډول د دیوان تر خپرنی لاندی نیولی کیږی د رایو داخلاف په صورت کی درایو په اکثریت سره ورو سستی پریکړه صا دریز ی.

دو هم فصل

دفر جام غو بنسینی شرایط او په هغی پوری اجراءات

خلور سوه شپږ دیرشمه ماده :

غیر قانع لوری ، مدنی خانونوال او ددولت دقضایاوو استازی کولای شی خپل شکایت او اعتراض دهغو

مدنی و حقوق عا مه ستره محکمه بصورت ابتدایی رسیدگی میشود.

ماده چهار صد وسی وسوم :

حکم دیوان قضا یای مدنی ستره محکمه که مطابق مسواد (۴۳۱ و ۴۳۲) این قانون صادر میگردد نهایی است.

ماده چهار صد وسی وچارم :

اصول محاکمه و قواعد یکه در حل و فصل قضایا در مرحله ابتدایی مرعی الاجرا است در رسیدگی ابتدایی دیوان قضا یای مدنی ستره محکمه نیز قابل رعایت میباشد.

ماده چهار صد وسی وپنجم :

در صورت اختلاف نظر در فیصله ایکه ابتدا مورد رسیدگی دیوان قرار میگیرد فیصله نهایی به اکثریت آراء صادر میشود.

فصل دوم

شرایط فرجام خواهی و اجراءات مربوط به آن

ماده چهار صد وسی و ششم :

طرف غیر قانع، خانونوال مدنی و نماینده قضا یای دولت میتواند را جمع به قضا یای که

کتاب قوانین جزایی

توسط دیوان های محاکم و لایات لوی و لسوالی و محکمه شهری کابل بصورت ابتدایی فیصله شده است به محکمه حاکمه یا دیوان قضا یای مدنی و حقوق عامه ستره محکمه شکایت واعتراف خود را تقدیم نمایند .

محکمه مکلف است فرجام خواهی را ثبت و به فرجام خواه سند کتبی و وصول آنرا اعطا نماید .

ماده چهار صد و سی و هفتم:

(۱) مدت فرجام خواهی دو ماه است .

(۲) محاسبه این مدت از تاریخ ابلاغ حکم صورت میگیرد .

ماده چهار صد و سی و هشتم :

مرجع تقدیم استدعای فرجام خواهی در مرکز کابل دیوان قضا یای مدنی و حقوق عامه ستره محکمه بوده و در ولایات فرجام خواه میتواند استدعای خود را به ریاست محکمه و لایات تقدیم دارد .

ماده چهار صد و سی و نهم :

در قضا یای حقوق عامه طرف

غیر قانع لوری، نماینده قضا یای دولت

یا خائنوال مدنی هر یک فرجام

قضیو په هکله چی دولایتو نو، لویی ولسوالی د محکمو د دیوانو نو او دکابل دبنیاری محکمی په واسطه په لومړنی ډول و ربانندی پر یکر ی شویدی حاکمی محکمی یاد ستری محکمی دمدنی او عامه حقوقو د قضیو دیوان ته وړاندی کړی .

محکمه مکلفه ده چی فرجام غوښتنه ثبت کړی اود رارسید و لیکلی سند یی فرجام غوښتر نکي ته ور کړی .

څلور سوه اووه دیر شمه ماده:

(۱) دفرجام غوښتنی مو ددوه میاشتی ده .

(۲) ددغی مودی محاسبه د حکم د ابلاغ کیډو له نیټی څخه صورت نیسی .

څلور سوه اته دیر شمه ماده :

دکابل په مرکز کی دفرجام غوښتنی داستدعای د وړاندی کو لو مرجع دستری محکمی دمدنی او عامه حقوقو دقضیو دیوان دی او په ولایتو نو کی فرجام غوښتونکی کولای شی خپله استدعای لایت د محکمی ریاست ته وړاندی کړی .

څلور سوه نهه دیر شمه ماده:

دعامه حقوقو په قضیو کی هر یو

غیر قانع لوری، دولت د قضا یا و

استازی یا مدنی خائنوال فرجام

در بیان جزئیات

- غو بنبتلی شی .
خلور سوه خلوینبتمه ماده :
دفر جام غو بنبتنی استند عا د
لاند نیو مطلبو نو لرو نکى ده:
۱- ددعوی د دواپو خواوو
پیژ ند نی .
۲- دحکم دصدار کوو نکى محکمی
نوم .
۳- د هغی پریکری حکم چی وز
شخه شکایت صورت نیسی .
۴- د محکمی د حکم دابلا غولو
نیته .
۵ - دفر جام غو بنبتنی مو جبات .
خلور سوه یو خنوینبتمه ماده:
هغه استدعا چی پکی ددی قانون
دخلورسوه خلو ینبتمی مادی حکم په
پام کی نیول شوی نهوی د فر جام
غو بنبتنی دخیر لو د مقام له خوا
مستردین ی او له دی امر شخه را
پیدا شوی خنډ دفر جام غو بنبتنی
په قانونی موده کی نه شمیرل
کیری .
خلور سوه دوه خلو ینبتمه ماده:
د حکم دابلاغ پانی په پای کی نه
قناعت هم فر جام غو بنبتنه شمیرل
کیری .
خلور سوه یوخلوینبتمه ماده:
دحکم صا دروو نکى محکمه د دی
قانون دخلور سوه خلو ینبتمی مادی
- خواه شده میتواند .
ماده چهار صد و چهلم :
استند عای فرجام خوا هی حاوی
مطالب ذیل است :
۱- شهرت طرفین دعوی .
۲- اسم محکمه صادر کننده
حکم .
۳- حکم فیصله ایکه ازا نشکا-
یت صورت میگیرد .
۴- تاریخ ابلاغ حکم محکمه .
۵- مو جبات و رجام خواهی .
ماده چهار صد و چهلم ویکم :
استدعای که در آن حکم ماده
(۴۴۰) این قانون مراعات نشده
باشد از طرف مقام و رجام رسی
مسترد میگردد و وقفه ناشی از
این امر در میعاد قانونی فرجام
خواهی محسوب نمیگردد .
ماده چهار صد و چهلم و دوم :
عدم قناعت در ذیل پار چه ابلاغ
حکم نیز فرجام خوا هی محسوب
میگردد .
ماده چهار صد و چهلم و سوم :
محکمه صا در کننده حکم فورمه
فرجام خوا هی را طبق حکم ماده

آیین دادرسی

د حکم سره سم د فرجام غو بښتنی فور مه جوړوی . (۴۴.) این قانون تر تیب مینما ید .

څلور سوه څلور څلو یښتمه ماده: که د فر جام غو بښتنی استند عاد ستړی محکمې د مدنی او عامه حقوقو د قضا یاوو دیوان ته وړاندی شدی د نوموړی دیوان تحریرات د موضوع پانوی اود لاندنی محکمې پر یکره له اړوند مرجع څخه را غواړی .

ماده چهار صد و چهل و چهارم : هرگاه استند عای فرجام خواهی به دیوان قضا یای مدنی و حقوق عامه ستړه محکمه تقدیم گردد تحریرات دیوان مذکور او راق موضوع و فیصله محکمه تحتانی را الزام مرجع مربوط مطالبه مینماید .

څلور سوه پنځه څلو یښتمه ماده: په ولا یتو نو کی د فر جام غو بښتنی د استند عا د څیر لو مرجع مکلف دی دیوی او نی په بهیر کی د موضوع پانوی په رسمی تو گه ستړی محکمې ته واستوی .

ماده چهار صد و چهل و پنجم : مرجع استند عای فر جام رسی در ولایات مکلف اند در ظرف یک هفته اوراق موضوع را رسماً به ستړه محکمه ارسال نماید .

څلور سوه شپږ څلو یښتمه ماده: د اړوندو مرجعو په واسطه د فر جام غو بښتنی د څیر رنی د قانونی پړاو نو نه په پام کی نیول چی د پانوی په لاین لو کی په ځنډه او ضرر منجر شی د سر غړوو نکود مسوولیت باعث کیږی .

ماده چهار صد و چهل و ششم : عدم رعایت مراتب قانونی فرجام رسی توسط مراجع مربوط که منجر به تاخیر ارسال اوراق و ضرر گردد باعث مسوولیت متخلفین میگردد .

څلور سوه اووه څلو یښتمه ماده : په هغو قضیو کی چی دولت د دعوی لوری وی اړوندی پانوی د محکوم علیه د شکایت یاد دولت د قضا یاوو داستازی د اعتراض له کبله دنو موړی اداری له لاری دستړی محکمې دیوان ته احال کیږی .

ماده چهار صد و چهل و هفتم: در قضا یای که طرف دعوی دولت باشد اوراق به اثر شکایت محکوم علیه یا اعتراض نامه ینده قضا یای دولت از طریق اداره مذکور به دیوان ستړه محکمه احال میگردد .

رسمی جرنیده

دریم فصل

پهورو سستی پرا وکی خیر نه
خلور سوه اته خلو یبسته ماده:

پهورو سستی پراو کی د خیر نی په
باب ددی قانون د دریم با ب مندرج
حکمو نه دستری محکمی د مد نی
او عامه حقوق و د قضیو په دیوان کی د
تطبیق و پر دی دنقض اولاند نی
محکمی ته د قضی دلیز لو حالت له
دی حکم خخه جلا دی.

خلور سوه نهه خلو یبسته ماده:

ستره محکمه د قضیو دورو سستی
خیر نی په پراو کی لاند نی واکو نه
لری:

۱- به کلی او یا قسمی پول د
لاندنی محکمی د پر یگری یا قرار
نقض او یا باطلول او اپو ندی
محکمی ته د همغو قاضیا نو یا په
نوی ترکیب سره دبیا خیر لو په
خاطر د قضی لیرل.

۲- د قانون پر حکم بانندی د
استناد دخطا د تصحیح په خاطر د
پر یگری صا درول په هغه صورت
کی چی د پر یگری دنقض کیدو نه
ورو سته په قضیه کی دنوی یو
دلیلو نو یا بشپړ وو نکو دلیلو نو
را و لولو ته اپتیا منح ته رانه شی
اود قضی حالتو نه دلاند نی محکمی
په واسطه په بشپړ او صحیح پول

فصل سوم

رسیدگی در هر حله نهایی
ماده چهار صد و چهل و هشتم:
الحکام مندرج باب سوم ایین
قانون در مورد رسیدگی در مرحله
نهایی در دیوان قضا یای مد نی و
حقوق عامه ستره محکمه قابل
تطبیق میباشد حالت نقض وارجاع
قضیه به محکمه تحتانی از این
حکم مستثنی است.

ماده چهار صد و چهل و نهم:

ستره محکمه در مرحله رسیدگی
نهایی قضا یا داری صلاحیت های
ذیل میباشد:

۱- نقض و یا ابطال فیصله یا
قرار محکمه تحتانی بصورت
کلی ویا قسمی وارسال قضیه
بخاطر رسیدگی مجدد توسط
عین قضات یا ترکیب دیگر به
محکمه مربوط.

۲- صدور فیصله بمنظور
تصحیح تخطی در استناد بحکم
قانون در صورتیکه بعد از نقض
فیصله به جمع آوری دلایل جدید
یا دلایل تکمیل کننده در قضیه
ضرورت احساس نشود و حالات
قضیه توسط محکمه تحتانی به
صورت مکمل و صحیح رسیدگی

سهمی جریده

خیپرل شوی وی او یوازی د قانون پر حکم باندی په استناد کی خطا صورت نیو لی وی.

گردیده و صرف در استناد بحکم قانون تخطی صورت گرفتسه باشد .

۳- له دی امله چی دمو ضوع خیپرل دپریکړی دصا درو لـ غوښتو نکي ده د محکمی قرار د نقض په صورت کی حاکمی محکمی ته د بیا خیپرلو په خاطر دپاڼو اعاده کول ، په دغه حالت کی دستری محکمی په دیوان کی د دوا پرو خواوو حضور ته اړتیا نشته .

۳- اعا ده اورا ق جهت رسیدگی مجدد بمحکمه حاکمه در صورت نقض قرار محکمه به علت اینکه رسیدگی موضوع ایجاب صدور فیصله را مینماید ، در این حالت حضور طرفین در دیوان ستره محکمه ضرور نمی باشد .

۴- دلا ندنی محکمی د حکم تاییدول ، قانون سره سم د هغه دصا دریدو په صورت کی .

۴- تائید حکم محکمه تحتانی در صورت صدور آن برو فق قانون.

فصل چهارم

رسیدگی با حکام نهایی محاکم تحتانی از نظر قانونیت ماده چهار صد و پنجا هم :

فرجام رسی د رمورد احکام نهایی محاکم ولایات ، لوی ولسوالی و محکمه شهری کابل از صلاحیت ستره محکمه میباشد که توسط دیوان قضا یای مدنی و حقوق عامه ستره محکمه بنا بر استند عام فرجام خواه عملی میگردد .

ماده چهار صد و پنجا و یکم :

(۱) دیوان قضا یای مدنی و حقوق عامه ستره محکمه احکام

خلورم فصل

دقانونیت له مخی دلا ند نیو محکمو دورو سستیو حکمو نوخیپرل خلور سوه پنځو سمه ماده :

دولایتو نو ، لوی و لسوالی اود کابل دښاری محکمی دورو سستیو حکمونو په هکله دفرجام غوښتنی خیپرل دستری محکمی په واک کی ده چی دفرجام غوښتو نکي داستد عامه پربنسست دستری محکمی دمدنی او عامه حقوقو د قضیو د دیوان په واسطه عملی کیږی .

خلور سوه یو پنځو سمه ماده :

(۱) دستری محکمی دمدنی او عامه حقوقو دقضیو دیوان دلاندنیو

تسمیہ جریڈ

محکمو وروستی حکمو نه یواز ی د
قانو نیت او اسلامی شریعت
له حکمو نو سره دهغه دسمون لرلو
له مخی خیری.

(۲) که نو موړی دیوان د غورپه
نتیجه کی ډاډه شی چی دلاند نی
محکمی حکم دقانون او اسلامی
شریعت دحکمو نو سره سم
صا در شوی دی شکایت او اعتراض
ردکوی او دوروستی حکم په
تفیندو لو بانندی قرار صا دروی.

(۳) که دستری محکمی داړو ند
دیوان دغور په نتیجه کی ثابت شی
چی دلاند نیو محکمو په وروستیو
حکمو نو کی قانو نی خطا صورت
نیولسی ده پریکړه نقضوی او
حالتونه یی له دلیلو نو سره تصریح
کوی او دنوی پریکړی دصادرولو
له پاره لاندنی محکمی ته یی
استوی.

ماده چهار صد و پنجا و دوم :

مو جبات بطلان احکام نهایی
محاکم تحتانی مندرج ماده (۲۹۹)
و اسباب نقض مندرج ماده (۴۰۰)
این قانون در مرحله رسیدگی به
احکام نهایی محاکم تحتانی از
نظر قانونیت نیز قابل تطبیق
میباشد.

خلور سوه دوه پنځوسمه ماده :
ددی قانو ن په دری سوه نه
نوی یمه ماده کی درج شوی لاندنیو
محکمو دوروستیو حکمو نو د بطلان
مو جبات او په خلور سوه مه ماده
کی درج شوی د نقض اسباب د
لاند نیو محکمو دوروستیو
حکمو نو دخیپ لو په پراو کینی
دقانو نیت له مخی هم دتطبیق وړ
دی.

اسمعی حیرت

ماده چهار صد و پنجا و سوم :

رسیدگی به احکام نها یی
محاكمه تحتانی نسبت عدم قناعت
در دیوان مدنی حقوق عامه
ستره محكمه به تقدیم اعتراض
موقوف نبوده احکام مذکور در
صورت موجودیت نواقص قانونی
نقض میگردد .

ماده چهار صد و پنجا و چهارم :

در نقض فیصله به دلیل مخالفت
آن با احکام قانون بن به اسناد
تقنینی اعتبار داده میشود که حین
صدور حکم محكمه تحتانی نافذ
بوده است .

ماده چهار صد و پنجا و پنجم :

تجدید رسیدگی فیصله نقض
شده به امر دیوان مربوط ستره
محكمه در محاکم تحتانی موقوف
به تقدیم استدعا و عریضه جدید
نمی باشد .

ماده چهار صد و پنجا و ششم :

اعتراضات خارج از موضوع
فیصله محكمه در مرحله فرجام
رسی قابل رسیدگی نبوده دعوی
جدید پنداشته میشود .

ماده چهار صد و پنجا و هفتم :

احکامیکه در دعوی حادث در
ضمن دعوی اصلی صادر میگردد

خلور سوه دری پنخوسمه ماده :

دستری محكمه مدنی او عامه
حقوقی به دیوان کی دنه قناعت له
کبله دلانند نیو محكمه دورو سنتیو
حکمو نو خیرل داعتراض پله
و پراندی کولو موقوف نه دی دقانونی
نیمگر تیاو دشته والی په صورت
کی نوموړی حکمو نه نقض کیږی .

خلور سوه خلور پنخوسمه ماده :

دقانون له حکمو نو سره دتو پیر
لرلو په دلیل دپریکړی په نقض کی
هغو قانونی سندو نو ته اعتبار
ور کول کیږی چی دلانند نیو محكمه
دحکم دصا دریدو په وخت کی
نافذوو .

خلور سوه پنخه پنخوسمه ماده :

په لاند نیو محكمه کی دستری
محكمه دپروند دیوان په امر دنقض
شوی پریکړی بیا خیرل د نوی
استدعا او عریضی په و پراندی
کولو موقوف نه دی .

خلور سوه شپږ پنخو سمه ماده :

دفرجام بغو بنسنتی دخیرلو په پراو
کی د محكمه دپریکړی له موضوع
خخه بهر اعتراضو نه دخیرلو
وړندی، نوی دعوی گنل کیږی .

خلور سوه اووه پنخوسمه ماده :

هغه حکمو نه چی په حادثه
دعوی کی داصلی دعوی په ترشح کی
صا درین ی داصلی دعوی له

پریکری نه دمخه دفر جام خیر لوور نه دی.

خلور سوه انه پنخوسمه ماده :

فر جام غو بنسینه دلاند نی محکمی په پریکری پوری مر بوط داپر و ند و حکمو نو تنفیذ خنپوی .

خلور سوه نپه پنخو سومه ماده :

دستری محکمی دمدنی او عامه حقوقو د قضیو دیوان دقاز ونیت له مخی دلاند نیو محکمو دوروستیو حکمو نو دخیر لو په وخت کسی کولای شی چی ددعوی دواپره خواوی جلب کری.

خلور سوه شپینمه ماده :

که د دعوی دلوری داستد عا اوشکایت له کبله دستری محکمی اپر و ند دیوان دولایت د محکمی د دیوان حکم چی د مودی د سرته رسیدو او یا د دعوی دلوری د استینا فغو بنسینی دحق دردو لو پر بنسست صا در شوی دی نقض کری مو ضوع یی دلاند نی محکمی دیوان ته دنوی دوران له پاره اعاده کوی.

خلور سوه یو شپینمه ماده :

که دمودی دسر ته رسیدو قرار یا حکم چی دولایت د محکمی داپر و ند دیوان له خوا صا در شوی وی د نقض وپنه وی او شا کی یواز یی د لومړنی محکمی دپریکری پرقانونیت

قبل از فیصله دعوی اصلی قا بل فرجام رسی نمی باشد .

ماده چهار صد و پنجا وهشتم :

فرجام خوا هی ، تنفیذ احکام متعلق به فیصله محکمه تحتانی را متوقف میسازد .

ماده چهار صد و پنجا ونهم :

دیوان قضا یای مدنی و حقوق علامه ستره محکمه حین رسیدگی احکام نهایی محاکم تحتانی از نظر قانونیت میتواند طرفین دعوی را جلب نماید .

ماده چهار صد و شصتم :

هر گاه از اثر استدعا وشکایت طرف دعوی دیوان مربوط ستره محکمه حکم دیوان محکمه ولایت را که متکی بر انقضای میعاد و یا رد حق استینا ف خوا هی طرف دعوی صادر شده است نقض نماید موضوع را غرض دوران مجدد به دیوان محکمه تحتانی اعاده مینماید .

ماده چهار صد و شصت و یکم :

هر گاه قرار یا حکم انقضای میعاد که از دیوان مربوط محکمه ولایت صادر شده قابل نقض نباشد و شاکی صرف بر قانونیت فیصله محکمه اول اعتراض یا شکایت

رسمی جدید

داشته باشد محکمه و لایت قضیه را از نظر قانونیت رسیدگی مینماید .

ماده چهار صد و شصت و دوم:

هرگاه دیوان مربوط محکمه ولایت مخالف تصمیم دیوان قضا-یای مدنی و حقوق عامه ستره محکمه حکم صادر نماید و دیوان موصوف فیصله دومی محکمه ولایت را قابل نقض تشخیص نماید هیات کامل قضا یای مدنی ستره محکمه به موضوع رسیدگی مینماید .

ماده چهار صد و شصت و سوم:

هرگاه دیوان قضا یای مدنی و حقوق عامه ستره محکمه بعد از صدور فیصله دومی دیوان مربوط محکمه تحتانی به دلائل اقامه شده قانع شود به تنفیذ حکم قرار صادر مینماید .

ماده چهار صد و شصت و چهارم:

قرار محکمه ولایت مبنی بر نقض حکم محکمه تحتانی و اعاده دعوی به محکمه مذکور قابل فرجام خواهی به دیوان مدنی و حقوق عامه ستره محکمه نمی باشد .

باندی اعتراض یا شکایت ولری د ولایت محکمه قضیه دقانونیت له مخی خیری.

خلور سوه دوه شپیتمه ماده :

که دولایت د محکمی اړو ند دیوان دستری محکمی دمدنی او عامه حقوقو دقضیو د دیوان له تصمیم سره مخالف حکم صادر کړی او نو موړی دیوان دولایت د محکمی دو همه پریکړه دنقضس وړ تشخیص کړی دستری محکمی د مدنی قضیو بشپړ هیات موضوع خیری.

خلور سوه دری شپیتمه ماده:

که دستری محکمی دمدنی او عامه حقوقو دقضیو دیوان دلاندنی محکمی د اړو ند دیوان ددو همی پریکړی دصا دریدو نه ورو سته د اقامه شو یو دلیلو نو پر بناقانع شی دحکم په تنفیذ کیدو قرار صادروی.

خلور سوه خلور شپیتمه ماده :

دلاندنی محکمی د حکم دنقضید و او زوموړی محکمی ته د دعوی د بیا لیرلو په هکله دولایت د محکمی قرار دستری محکمی دمدنی او عامه حقوقو د دیوان په وړاندی دفرجام غو بښتنی وړنه دی.

سهمی جریک

ماده چهار صد و شصت و پنجم:

هر گاه فیصله محکمه تحتانی عاری از نقض بطلان بوده و صرف دارای نواقص جزئی و شکلی باشد فیصله غرض اصلاح به محکمه صادر کننده حکم اعاده میشود در این صورت به تجدید دعوی و احضار شهود لزوم ندارد.

ماده چهار صد و شصت و هشتم:

دیوان فرجام رسی میتوانند اصل اوراق را که طرفین دعوی به محکمه تحتانی تقدیم نموده است غرض ملاحظه مطالبه نماید.

ماده چهار صد و شصت و هفتم:

هر گاه فرجام خواه بدو ناعذر موجه در ظرف یکماه از ورود قضیه اعتراض خود را به دیوان فرجام رسی تقدیم نکند و یا خود حاضر نشود قرار قضایی مبنی بر تنفیذ و یا نقض فیصله محکمه تحتانی صادر میگردد.

ماده چهار صد و شصت و هشتم:

قرار صادره دیوان فرجام رسی حاوی مطالب ذیل میباشد:

- ۱- شهرت، پیشه و محل اقامت طرفین دعوی.

۲- سبب تحریک دعوی.

خلور سوه پنجاه شپیتهمه ماده:

که دلانندی محکمی پریکریه بطلان نیمگرتیا ونه لری او یوازی دجزیی او شکلی نیمگرتیا و اولرونکی وی پریکریه دحکم صا در وو نکسی محکمی ته اعاده کیری به دغه صورت کی ددعوی نوی کیدل او دشا هدانو حا ضریدل لزوم نه لری.

خلور سوه شپین شپیتهمه ماده:

دفر جام خیر لو دیوان کولای شی هغه اصلی پانی چی دعوی دواپره خواوی لاندنی محکمی ته و پاندی کپی دی دکتنی له پاره راوغواری.

خلور سوه اووه شپیتهمه ماده:

که فرجام غوینتو نکسی دقضیی درار سیدو نه دیوی میاشتی به بهیر کی دباوری عذر نه پرتی خپل اعتراض فرجام خیر ونکی دیوان ته و پاندی نه کپی او په خپله حاضر نه شی د لاندنی محکمی دپریکری دتنفیذ او یا نقض په هکله قضایی قرار صا دریری.

خلور سوه اته شپیتهمه ماده:

دفر جام خیر ونکی دیوان صا دره قرار دلانندیو مطلبو نو لرو نکسی دی:

۱- د دعوی د دواپرو خواوو پیژندنی، کسب او استو گنخی.

۲- د دعوی د تحریک سبب.

اسپی خبرنامه

- ۳- حکم محکمه تحتانی .
- ۴- خلاصه اعتراض و د لایل ارا یه شده طر فین .
- ۵- اسباب تنفیذ .
- ۶- اسباب نقض و بطلان از نگاه قانونیت .

ماده چهار صد و شصت و نهم :
 فیصله یا قراریکه از دیوان فرجام رسی نقض و یا بطلال شده به محکمه حاکمه اعاده میگردد .
 محکمه که فیصله به آن احا له شده است مکلف است حکم و یا تصمیم فرجام رسی را با عین الفاظ و کلمات دا خل فیصله دوم خود بنماید در عدم رعایت این امر فیصله با ردوم نقض میگردد .

ماده چهار صد و هفتادم :
 هر گاه در يك دعوی محکوم علیه بیش از يك نفر باشد و در اثر فرجام خوا هی یکی از آنها فیصله نقض گردد سایرین از این نقض استفاده کرده نمیتوا ندموارد ذیل از این حکم مستثنی است :

- ۱- محکومیت اصیل و کفیل به تادیه دین .
- ۲- ترکه و تقسیم ارا ضی و اموال مشترک بین ورثه و شرکا .

- ۳- دلا ند نی محکمی حکم .
- ۴- د دواوو خواوو داعترارض اود و پانندی شویو دلیلو نو لنویز .
- ۵- دتنفیذ اسباب .
- ۶- دقانو نیت له مخی د نقض او بطلان سببونه .

خلور سوه نره شپیتمه ماده:
 هغه پریکړه یا قرار چی دفرجام خپرو نکي دیوان له خوا نقضس یاباطل شویده حاکمی محکمی ته اعا ده کیری . کومه محکمه چی پریکړه ور لیب ل شوی ده مکلفده چی دفرجام خپرو حکم او یاتصمیم په همغو لفظو نو او تورو سره په خپله دو همه پریکړه کی وردا خل کیری . ددغی چاری په نهرعایتولو سره پریکړه ددو هم خل له پاره نقض کیری .

خلور سوه او یایمه ماده :
 که په یوه دعوی کی محکوم علیه له یو تن څخه زیاتوی اود هغوی دیو تن دفرجام غو بنستنی له کبله پریکړه نقض شی نورو پی له دی نقض څخه استفا ده کولای نه شی ، لاند نی موردو نه له دی حکم څخه جلا دی :

- ۱- دیور په ور کولو بانندی داصیل او کفیل محکومیت .
- ۲- دور ثی او شر یکانو ترمنځ دځمکو او مالو نو تر که اوویش .

رسمی جزئیات

خلور سوه یو او یایمه ماده :

که د مرا فعه محکمی محکوم علیه دفر جام خیری نو د دیوان له خیر لو نه د مخه مپرسی دفر جام غو بنسټنی حقوق یی ور ئی ته لیسډول کیری.

خلور سوه دوه او یایمه ماده :

محکوم علیه له پریکړی نه دباندی پر دریمگړی شخص باندى فر جام غو بنسټی نهشی .

خلور سوه درى او یایمه ماده:

که محکوم علیه دفر جام غو بنسټنی دمودی له سر ته رسیدونه ووزو سته مپرسی ورته یی دفر جام غو بنسټنی حق نه لری . باوری عذر له دی حکم شخه جلادی.

خلور سوه خلور او یایمه ماده:

دملز مه شا هدانو نه تز کیه کیدل پریکړه دفر جام خیر لو د دیوان دغور وپ گر څوی او حاکمی محکمی ته یی دلی رلو باعث کیری.

خلور سوه پنځه او یایمه ماده :

دفر جام غو بنسټنی د حق او یاد مودی دسر ته رسیدو په هکله اختلاف را منځته کیدل دفر جام خیر لو د دیوان په واسطه دموضوع دخیر لو باعث کیری.

خلور سوه شپږ او یایمه ماده :

دفر جام خیر لو دیوان په قضیه

ماده چهارصد وهفتاد ویکم :

هر گاه محکوم علیه محکمه مرافعه قبل از بر رسی دیوان فرجام رسی فوت گردد حقوق فرجام خوا هی به ور ته انتقال میکند .

ماده چهار صد و هفتاد و دوم :

محکوم علیه با لای شخص ثالث خارج از فیصله نمیتواند فرجام خوا هی کند .

ماده چهار صد و هفتاد و سوم :

هرگاه محکوم علیه بعد از انقضای میعاد فرجام خوا هی فوت گردد ورته اش حق فرجام خوا هی را ندارد . عذر موجه از این حکم مستثنی است .

ماده چهارصد وهفتاد و چهارم :

تز کیه نشدن شهود ملز مه فیصله را قابل غور دیوان فرجام رسی ساخته و باعث ار جاع آن به محکمه حاکمه میگردد .

ماده چهار صد وهفتاد و پنجم :

بروز اختلاف د رمورد حق فرجام خوا هی و یا انقضای میعاد باعث رسیدگی موضوع توسط دیوان فرجام رسی میگردد .

ماده چهار صد وهفتاد و ششم:

دیوان فرجام رسی رسیدگی

رسمی جریده

خود را در قضیه حسب ذیل انجام
میده هد :

- ۱- بر رسی قوت و ضعف
دلایل طرفین دعوی .
- ۲- بر رسی قوت و ضعف
دلایل مندرج در حکم محکمه
تحتانی .

ماده چهارصد و هفتاد و هفتم :

محاکم تحتانی مکلف اند دلایل
دستداشته ، طرفین دعوی و دلایل
حکم خود را مستند با ذکر مواد
قانونی و جزئیات شریعت اسلامی
بصورت واضح در فیصله درج
نمایند .

ماده چهارصد و هفتاد و هشتم :

تردید و یا قبول اعتراضات
فرجام خواه با توجه به دلایل و
اسناد آنها به شده ماده به ماده در
قرار درج میگردد .

ماده چهار صد و هفتاد و نهم :

قرار فیصله های صادره محکمه
تحتانی در موارد ذیل غیر قابل
فرجام رسی است :

- ۱- احکامیکه مستند به اقرار
صریح و یا ابراء بوده و فرجام
خواه صرف از اقرار یا ابراء
حضوری خود انکار و دلایل قوی
که وثیقه را مشبوه بسازد موجود
نباشد .

کی خپلی خیر نی به لاندی پول تر
سره کوی :

- ۱- د دعوی د دواپو خوا وود
دلایلو نو دقوت اوضعف خیرل .
- ۲- دلاند نی محکمی په حکم کی
د مندر جو دلایلو نو دقوت ا و
ضعف خیرل .

خلور سوه اووه او یایمه ماده :

لاند نی محکمی مکلفی دی د دعوی
د دواپو خوا و په لاس کی موجود
دلایلو نو اود خپل حکم دلایلو نه د
قانونی مادو اود اسلامی شریعت
د جزئیاتو په یادولو سره په پریکړه
کی په خرگند پول درج کړی .

خلور سوه اته او یایمه ماده :

دورانندی شویو دلایلو نو او
سندو نو دپه پام کی نیو لو سره د
فرجام غوښتو نکلی د اعتراضاتو
تردید او یا قبیلید ل ماده په ماده په
قرار کی لیکل کیری .

خلور سوه نهمه او یایمه ماده :

دلاندنی محکمی صادره قرار او
پریکړی په لاند نیو موردو نو کی د
فرجام خیر لو وړنه دی :

- ۱- هغه حکمو نه چی پر صریح
اقرار او یا ابراء مستندوی او فر
جام غوښتو نکلی یوازی د خپل
حضوری اقرار یا ابراء څخه منکر
وی او قوی دلایلو نه چی وثیقه یی
مشبوه کړی موجود نه وی .

مو جودیت شهود نفی متواتر
بر عدم حضور وعدم اقرار از این
امر مستثنی است .

۲- سقوط حق فرجام خواهی
به اثر قناعت طرفین که شکل
رسمی را حاصل نموده باشد .

۳- حکم حکمی که طرفین به
رضایت خود بر قاطعیت حکم او
اقرار و حکم درج و وثیقه شرعی
شده باشد .

باب پنجم

تجدید نظر بر فیصله ها و قرار
های نهایی در قضا ریای مدنی و
حقوق عامه

فصل اول

تجدید نظر

ماده چهار صد و هشتادم :

قاضی القضاة ، لوی خارنوال ،
متضرر هر يك میتواند به سبب
ظهور دلایل جدید بر قرار یا فیصله
های نهایی محاکم اعتراض نماید .

ماده چهار صد و هشتاد و یکم :

تجدید نظر بر فیصله یا قرار
های نهایی محاکم از صلاحیت
شورایعالی شورا له واک خخه ده .

په نه حضور او نه اقرار باندی د
متواتر نفی دشا هدا نوا شته والی له
دی امر خخه جلادی .

۲ - د دوا پرو خواوو دقناعت
پر بنا چی رسمی بنه بی حاصله
کری وی دفر جام غو بنستنی دحق
سا قطیدل .

۳ - دهغه حکم حکم چی دوا په
خواوی په خپل رضایت سره دهغه
دحکم پر قاطعیت اقرار کری او
حکم په شرعی وثیقه کی درج شوی
وی .

پنجم باب

دمدنی او عامه حقوقو په قضیو

کی پر وروستیو پر یکپرو او قرا
رو نو باندی نوی کتنه

لومړی فصل

نوی کتنه

خلور سوه اتیا یمه ماده:

قاضی القضاة ، لوی خارنوال ،
متضرر هر یو کولای شی چی د
نویو دلیلو نو درامنخته کیدوله
امله د محکمو پر وروستیو قرارونو
یا پر یکپرو باندی اعتراض وکړی .

خلور سوه یو اتیا یمه ماده :

د محکمو پر وروستیو پر یکپرو
یا قرارو نو باندی نوی کتنه دستری
محکمی دعالی شورا له واک خخه ده .

رسمی بستیه

ماده چهار صد و هشتاد و دوم:
موارد تجدید نظر قرار ذیل
است:

- ۱- ثبوت کذب شهادت شهود.
- ۲- ثبوت کذب استنتاج اهل خبره.
- ۳- ثبوت جعل و تزویر در اسناد و مدارك اثباتیه.
- ۴- ثبوت ترجمه نا درست مترجم که در حکم موثر باشد.
- ۵- ارایه سند مثبت از طرف محکوم علیه که هنگام اصدار حکم موجود نباشد.
- ۶- سایر علل جدید که برای محکمه حین بررسی موضوع معلوم نبوده و بعد از اصدار حکم واضح و یا در حین رسیدگی اصلاح مطمع نظر قرار نگرفته باشد و علل متذکره فوق مو جب لغو حکم شده بتواند.

فصل دوم

اجرا آت هر یو ط به تجدید نظر
ماده چهار صد و هشتاد و سوم:
هرگاه د لایل مو جه مبنی بر لغو حکم نهایی موجود باشد شو رای عالی ستره محکمه به لغو حکم قرار

خلور سوه دوه اثباتیه ماده:
دنوی کتنی موردو نه دالاندی
دی:

- ۱- د شا هدانو دشها دت دکذب ثابتیدل.
- ۲- داهل خبری داستننا چ دکذب ثابتیدل.
- ۳- په اثباتیه سندو نو ا ومدر کو نو کی د جعل او تزویر ثابتیدل.
- ۴- دژباړو نکي دنا سمي ژ باړنی ثابتیدل چی په حکم کی اغیز من وی.
- ۵- د محکوم علیه له خوا د مثبت سندو پاندي کیدل کوم چی د حکم د صا دریدو په وخت کی موجود نه وی.
- ۶- نور نوی علتو نه چی دخپرنی په وخت کی محکمی ته معلوم نه وو اود حکم د صا دریدو نه ورو سته خر گند شوی وی او یاد خیر لـو په وخت کی اصلا دپام وړ گرځیدلی نه وی او پور تنی نو موړی علتو نه د حکم د لغو کیدو مو جب وگرځی.

دو هم فصل

دنوی کتنی اړوند اجرا آت
خلور سوه دری اثباتیه ماده:
دورو سستی حکم د لغوی په هکله باوری دلیلونه موجودی دستری محکمی عالی شورا د حکم په لغوه

صادر نموده قضیه را غر ضس رسیدگی مجدد به محکمه حا کمه یا محکمه دیگر از جاع میدارد .

ماده چهار صد و هشتاد و چهارم:

هر گاه شورایعالی ستره محکمه قضیه مورد تجدید نظر را قابل بر رسی بیشتر تشخیص دهد سوابق قضیه را جهت ارزیابی ابتدا پی به کمیسیون مرکب از دو عضو دیوان مدنی تحت ریاست یکی از اعضای شورایعالی ستره محکمه تفویض مینماید .

ماده چهار صد و هشتاد و پنجم:

کمیسیون مقدماتی اعتراض معترض را بر فیصله نهایی مورد غور قرار داده در روشنی حکم ماده (۴۸۲) این قانون ارزیابی مینماید .

در صورت لزوم میتوانند طرفین قضیه را احضار و چگونگی موضوع را از آنها استیضاح نمایند .

ماده چهار صد و هشتاد و ششم:

کمیسیون موظف نظریات خود را در دو نسخه تنظیم و همراه با سوابق بریاست دارالانشاء شورایعالی ستره محکمه میسپارد .

ماده چهار صد و هشتاد و هفتم:

مرجع تقدیم درخواست تجدید

کیدو قرارصا دروی، قضیه بی دپیا خیر لوله پاره حاکمی محکمی یا بلی محکمی ته استوی .

خلور سوه خلور اتیایمه ماده :

که دستری محکمی عالی شورا تر کنتی لاندی قضیه دزیاتو خیر نووچ تشخیص کپی دقضیی سوا بق د لومرئی ارزیابی په خاطر دستری محکمی دعالی شورا دغی یو دیوتن تر ریاست لاندی دمدنی دیوان له دوو تنو غی یو خخه جوړ شوی کمیسیون ته سپاری .

خلور سوه پنخه اتیایمه ماده:

لو مرنی کمیسیون پروروستی پریکره باندی د معترض اعتراض تر غور لاندی نیسی اوددی قانون دخلور سوه دوه اتیایمی ما دی د حکم له مخی ارزیابی کوی پی . د لزوم په صورت کی کولای شی د قضیی دواړه خواوی احضار کپی او دموضوع خبرنگوالی له هغوی خخه و پوښتی .

خلور سوه شپږم اتیایمه ماده:

دنده لرونکی کمیسیون خپلی نظریی په دوو نسخو کی تنظیموی او له سوابقو سره یو خای دستری محکمی دعالی شورا دارالانشاء ریاست ته یی سپاری .

خلور سوه اووه اتیایمه ماده :

په هغه صورت کی چی غوښتونکی

رسمی جریده

نظر در صور تیکه در خواست کننده شخص متضرر با شدستره محکمه میباشد .

ماده چهار صد و هشتاد و هشتم :

(۱) میعاد تقدیم استدعای تجدید نظر به احکام نهایی در قضا یا احوال شخصی (خانواده) مدت سه ماه است .

(۲) آغاز مدت مندرج فقره (۱)

این ماده از تاریخ صدور فیصله نهایی محاسبه میشود .

ماده چهار صد و هشتاد و نهم :

میعاد رسیدگی بر تجدید نظر بعد از تقدیم اعتراض مدت سه ماه میباشد .

باب ششم

احکام متفرقه

ماده چهار صد و نودم :

تصامیم و قرارهای مجالس غیر قضایی در موضوعات مدنی و حقوق عامه مدار اعتبار نیست .

ماده چهار صد و نود و یکم :

قضاوت در موضوعات حقوق مدنی بعد از تقدیم عریضه و دعوی صورت میگیرد .

ماده چهار صد و نود و دوم :

قاضی نمیتواند صلاحیت قضا-

متضرر شخص وی دنوی کتنی د غو بستنلیک دوراندی کولو مرجع ستره محکمه ده .

خلور سوه اته اتیایمه ماده :

(۱) پر ورو ستیو حکمو نوپاندی دنوی کتنی داستدعا دوراندی کولو موده د شخصی احوال (کورنی) به قضیو کی دری میاشتی ده .
(۲) ددی مادی د لومری فقری د مندرجی مودی پیل دورو ستیو پریکری دصا دریو له نیتهی شخه محاسبه کیری .

خلور سوه نهه اتیایمه ماده :

دنوی کتنی دخیر لو موده د اعتراض دوراندی کولو نه وروسته دری میاشتی ده .

شپرم باب

متفرقه حکمو نه

خلور سوه نوی یمه ماده :

دمدنی او عامه حقوقو په قضیو کی دغیر قضایی غو نه و تصمیمونه او قرارونه دا اعتبار ورنه دی .

خلور سوه یونوی یمه ماده :

دمدنی حقوقو په موضوعاتو کی قضاوت دعوی او دعوی له ورناندی کولو نه وروسته صورت نیسی .

خلور سوه دوه نوی یمه ماده :

قاضی نه شدی کولای چی د قضاوت

آیین دادرسی کی

وت را به قاضی دیگری تفویض نمایند مگر اینکه در قانون این طور دیگری تصریح شده باشد .

ماده چهار صد و نود و سوم:

قاضی نمیتواند حل و فصل قضا یا دا حل صلاحیت خود را بدون امر صریح قانون بی موجب قانونی تعطیل و تاخیر نماید .

ماده چهار صد و نود و چهارم :

قاضی مکلف است از کردار و گفتار منافی نزا هت قضا یی جدا اعتراض نماید .

ماده چهار صد و نود و پنجم :

قضایات قاضی با نظر داشت زمان، محل، موضوع و حادثه تقیید، تخصیص و تجزیه شده میتواند .

ماده چهار صد و نود و ششم:

هر گاه موضوع دعوی دین یا خرید اموال منقول و غیر منقول و مدعی علیه متوفای فاقد وارث شرعی باشد اداره قضا یا دولت نزد قضا ممثل قانونی متوفی شناخته شده و محکمه در موضوع رسیدگی می نماید .

ماده چهار صد و نود و هفتم :

قاضی به هیچ وجه نمیتواند به مدعی، مدعی علیه و شهود تلقین کند .

واک و بل قاضی ته وسپاری خو داچی په قانون کی بل ډول تصریح شوی وی .

څلور سوه درې نوی یمه ماده:

قاضی نهمی کولای چی دقانون د

خر گند امر نه پر ته او بیلله قانونی مو جب څخه دخپل واک په دننه کی دقضیو حل او فصل تعطیل او وځنډوی .

څلور سوه څلور نوی یمه ماده:

قاضی مکلف دی چی دقضا یی

نزا هت سره د مخالفو کړو وړو او ویناوو څخه په کلکه ډډه واکړی .

څلور سوه پنځه نوی یمه ماده :

دقاضی قضایات دوخت، ځای،

موضوع او پینځی ډبه پام کی نیولو سره تقیید، تخصیص او تجزیه کیدای شی .

څلور سوه شپږ نوی یمه ماده:

که د دعوی موضوع پور یادمنقولو او غیر منقولو مالو نو پیرو دل وی او مر شوی مدعی علیه شرعی وارث ونه لری دولت دقضایاوو اداره دقضا په وړاندی دمری قانونی ممثل شمیرل کیږی او محکمه د موضوع په هکله رسیدگی کوی .

څلور سوه اووه نوی یمه ماده:

قاضی نه شی کولای په هیڅ ډول

سره مدعی، مدعی علیه او شاهدانو ته تلقین وکړی .

کتاب قوانین دین

ماده چهار صد و نود و هشتم :
 قاضی باید علاوه بر احاطه کامل بر قوانین نافذ کشور و احکام شریعت اسلامی بر عرف، عادات و عنعنات عمومی جامعه و قوف کافی داشته باشد .

ماده چهار صد و نود و نهم :
 حکم قضاء مستند بر مدارك اثباتیه له و علیه يك یا بعضی از وارثین حکم بر کلی ورثه است .

ماده پنجم صد و یکم :
 قضا مظهر است نه مثبت محکوم به در حقیقت امر ثابت بوده و قاضی آنرا به اساس دلایل ارایه شده قانونی و شرعی اظهار مینماید .

ماده پنجم صد و یکم :
 حکم قاضی در صورت عدم موجودیت احکام صریح قانون مطابق به اساسات شریعت اسلامی صادر میگردد. درای قوت و قدرت در محکوم به میباشد .

ماده پنجم صد و دوم :
 صغیر، مجنون، معتوه، محجور و غایب نمیتواند مستقیماً خصم شرعی واقع شوند .

ماده پنجم صد و سوم :
 فیصله های محاکم شهری ، ناحیوی ، و لسوالی و علاقاری

خلورسوه اته نوی یمه ماده :
قاضی باید د هیواد پر نا فذ و قوا نینو اود اسلامی شریعت پر حکمو نو بانندی دبشپری احاطی
 خخه بر سیره دتو لنی پر دود ، عاداتو او عمو می عنعنو بانندی پوره خبر تیاو لری .

خلور سوه نپه نوی یمه ماده:
 پر اثباتیه مدر کو نو بانندی مستند دقضا حکم دور گو دیو تن یادخینو پراله او پر خلاف دور تی پرتو لو بانندی حکم ده .

پنخه سو مه ماده :
قضا مظهر ده نه مثبت، محکوم
 به په حقیقت کی ثابت امر دی او قاضی دقانونی اوشر عسی وړاندی شو یو د لیلو نو پراساس خرگندوی یی .

پنخه سوه لو مری ماده :
 دقاضی حکم دقانون د صریح حکم دنشتوالی په صورت کی د اسلامی شریعت د اساسا توسره سم صادریزی . په محکوم به کی د زور او خواك لرو نکي دی .

پنخه سوه د ویمه ماده :
 صغیر ، لیونی ، معتوه ، محجور او غایب په مستقیم دول شرعی خصم نه شی کیدای .

پنخه سوه دریمه ماده :
 دیناری ، ناحیوی ، ولسوالی او علاقاری د محکمو پر یکری

رسمی جدید

چی دمدعی یا مدعی علیه داقراریا دمدعی ، مدعی علیه یاد هغوی د مورث له اقرارخه دحکم وپروثیقی پر اساس یاد شرعی ابراپربناوی داستینا ف ورنه دی ، پورتنی محکمه به دغو موردو نو کید استیناف غو بننتنی په ردکو لو تصمیم نیسی ، مشبوه وثیقی له دی حکم څخه جلا دی .

چی دمدعی یا مدعی علیه داقراریا دمدعی ، مدعی علیه یاد هغوی د مورث له اقرارخه دحکم وپروثیقی پر اساس یاد شرعی ابراپربناوی داستینا ف ورنه دی ، پورتنی محکمه به دغو موردو نو کید استیناف غو بننتنی په ردکو لو تصمیم نیسی ، مشبوه وثیقی له دی حکم څخه جلا دی .

پنځه سوه څلورمه ماده :

ماده پنجمه وچهارم :

ستره محکمه مکلفه ده د دعوی دسوالی دشرایطو او ورنه نورو په هکله ددی قانون دحکمو نو د اغیز من تطبیق په خاطر څانگړی قاعدی او لایحی چی دستری محکمی دعالی شورا له خوا تصویب شوی وی وضع کړی .

ستره محکمه مکلفه ده د دعوی دسوالی دشرایطو او ورنه نورو په هکله ددی قانون دحکمو نو د اغیز من تطبیق په خاطر څانگړی قاعدی او لایحی چی دستری محکمی دعالی شورا له خوا تصویب شوی وی وضع کړی .

پنځه سوه پنځمه ماده :

ماده پنجمه وپنجم :

فیصله های محاکم علا قدری و ولسوالی که اسباب حکم دران حلف (سوگند) و یا اسقاط حلف باشد تابع اجرا آت ذیل است :
۱- هر گاه فیصله مذکور در محکمه فوقانی نقض شود مراتب احکام فصل چارم باب سوم این قانون رعایت میگردد .

دعلاقه داری او ولسوالی د محکمو پر یکپړی چی د حکم سببونه پکی لوړه (حلف) یا دلوری اسقاط وی دلاند نیو اجرا آتو تابع دی :
۱- که نو موری پریکړه په پورتنی محکمه کی نقض شی ددی قانون دد ریم باب دڅلورم فصل دحکمو نو مراتب په پام کی نیول کیږی .

۲- در صورتیکه فیصله مذکور در محکمه فوقانی قابل نقض دیده نشود و مدعی مطالبه اقامه

۲- په هغه صورت کی چی نو موری پریکړه په پورتنی محکمه کی دنقض وپونه گڼل شی او مدعی دشا هدانو داقامه کولو غوښتونکی

سازمان حقوق

- وی دولايت د محکمی اړو ند دیوان اود هغی انډول محکمه دقضا یسی قرار په ترڅ کی قضیه دشا هدانو داقا مه کولو د دوران له پاره اړوندی محکمی ته استوی .
- ۳- په هغه محکمه کی چا - سی قضیه ور ته احواله شوی ده یوازی دشا هدانو داقا می مو ضوع ددعوی پهنوی فور مه کی درج کیری او له مدعی څخه دشا هدانو دحا ضرولو په خاطر استحضاری اخیستل کیری.
- ددی منظور له پاره د دعوی نوی دوران دنوی صورت دعوی د وړاندی کولو غوښتنو نکي نه دی.
- ۴- په لو مړی محکمه کی ددعوی دبیبا دایر ید لو نه ورو سته دشا هدانو دراوړلو موده یوه میاشت ده.
- ۵- که مدعی شا هدان اقا مه کړله او نو مړی شا هدان قبول یا رد شول ، په دواړو حالتونو کی باید قضیه پور تنیو محکمو څخه تیره شی .
- ۶- که مدعی دیوی میاشتی په موده کی دشا هدانو له حاضرولو څخه عاجز شی لومړنی پر یکسره قطعیت مو می .
- ۷- دشا هدانو داقا می له پاره لومړی محکمی ته دقضیې قانونی وړاندی کیدل دلومړنی پر یکری بشپړ وو نکي حیثیت لری، استینافی
- شهود را داشته باشد دیوان مرتب بوط محکمه و لایت، و محکمه معادل آن طی قرار قضایی قضیه را عرض دوران اقامه شهود به محکمه مربوط را جمع مینماید .
- ۳- در محکمه ایکه قضیه به آن احواله گردیده صرف موضوع اقامه شهود درج فورمه جدید دعوی گردیده و از مدعی عرض احضار شهود استحضاری اخذ میشود دوران مجدد دعوی به این منظور ایجاب تقدیم صورت دعوی جدید را نمی نماید .
- ۴- میعاد آوردن شهود بعد از دایر شدن مجدد دعوی در محکمه اول یک ماه میباشد .
- ۵- هر گاه مدعی اقامه شهود نمود و شهود مذکور قبول یا رد شد در هر دو حال قضیه باید محاکم فوقانی را طی نماید .
- ۶- هر گاه مدعی در میعاد یک ماه از احضار شهود عاجز بماند فیصله اول کسب قطعیت مینماید .
- ۷- ر ویت قانونی قضیه به محکمه اول جهت اقامه شهود حیثیت مکمل فیصله اول رداشته

رسمی جریده

استینا فی نبوده تابع محصول
مرا فعوی نمی باشد .

ماده پنجمصد و ششم :

این قانون یکماه بعد از نشر در
جریده رسمی نافذ و با انفاذ آن
اصولنا مه اداری محاکم عدلی
مورخ ۲۰ برج میزان ۱۳۳۸ با
ضمایم آن، اصول اجرا آت محاکمات
حقوقی عدلی مورخ اولجادی
سال ۱۳۳۷، اصولنا مه اصول
تعیین میعاد دعاوی ابتدایی و
استماع مرا فعه و تمیز در دعاوی
حقوقی و جزایی مورخ ۲۷ سنبله
سال ۱۳۲۴ با تمام ضمایم و تعدیلات
مربوط و ماده واحده اصول
محاکمات اداری نافذ ۲۴ جادی
۱۳۳۱ و احکام سایر قوانین اسناد
تقنینی که با حکام این قانون
مغایرت داشته باشد ملغی شناخته
میشود .

نه دی ، د مرا فعوی محصول تابع
نه دی .

پنجه سوہ شپن مه ماده :

دا قانون په رسمی جریده کی
له خپریدو نه یوه میاشت وروسته
نافذ پیری او ددی په نافذیدو سره
د ۱۳۳۸ دتلی دمیاشتی د شلمی
نیتی عدلی محکمو اداری اصولنامه
د هغی له ضمیمو سره، د ۱۳۳۷ کال
جدی دلومړی نیتی دحقوقی عدلی
محاکماتو د اجرا آتو اصول د ۱۳۲۴
کال د سنبلی داووه ویشتمی نیتی
دلومړی نیو دعاوو دمودی دتپا کلود
اصولو او په حقوقی او جزایی
دعاوو کی د مرا فعی او تمیز د
استماع اصولنا مه دتپو لو اړوندو
ضمیمو او تعدیلاتو اود ۱۳۳۱ د
جدی د خلیرو ویشتمی نیتی نافذ
شوی د محاکماتو د اصولو واحده
ماده او د هغو نورو قوانینو او
تقنینی سندو نو حکمو نه چی ددی
قانون له حکمو نو سره تو پیرولری
لغوه گنهل کیری .

اشترک سالانه

داخل کشور	۳۰۰ افغانی
خارج کشور	۵۰۰ دالر امریکایی
محصلین بارانه تصدیق	۱۵۰ افغانی

بهای یک شماره (۱۲۰) افغانی

REPUBLIC OF AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE
OFFICAL
GAZETTE

Editor: Shahjahan Bigzad

Assitant Editor: Nuralam

Issue: No. 722

Date: August. 22, 1990